

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-138-08

Druk nr 865
Warszawa, 27 sierpnia 2008 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o funduszach dożywotnich emerytur kapitałowych.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Pracy i Polityki Społecznej.

(-) Donald Tusk

U S T A W A

z dnia

o funduszach dożywotnich emerytur kapitałowych¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady tworzenia, organizacji i wykonywania działalności przez fundusze dożywotnich emerytur kapitałowych, uprawnione do wypłaty świadczeń pieniężnych ze środków przekazanych z otwartych funduszy emerytalnych.

Art. 2. 1. Fundusz dożywotnich emerytur kapitałowych, zwany dalej „funduszem”, jest osobą prawną.

2. Przedmiotem działalności funduszu jest przyjmowanie składek, ich lokowanie oraz wypłata świadczeń pieniężnych ze środków przekazanych z otwartych funduszy emerytalnych.

Art. 3. 1. Organem funduszu jest zakład emerytalny, zwany dalej „zakładem”, utworzony zgodnie z przepisami ustawy.

2. Zakład tworzy fundusz oraz, jako jego organ, zarządza nim i reprezentuje w stosunkach z osobami trzecimi.

3. Zakład reprezentuje fundusz w sposób określony dla reprezentacji zakładu w jego statucie.

4. Zakład odpowiada za zobowiązania funduszu.

5. Fundusz nie odpowiada za zobowiązania zakładu.

Art. 4. Siedziba zakładu jest siedzibą funduszu.

Art. 5. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) dożywotnia emerytura kapitałowa – świadczenie pieniężne ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych, o którym mowa w ustawie z dnia ... o emeryturach kapitałowych (Dz. U. Nr ..., poz.);
- 2) Fundusz Gwarantowanych Dożywotnich Emerytur Kapitałowych – państwowy fundusz celowy uprawniony do przejęcia zarządzania funduszem w przypadkach określonych w ustawie;
- 3) instytucja kredytowa – instytucja kredytowa w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2005 r. o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego (Dz. U. Nr 83, poz. 719 oraz z 2006 r. Nr 157, poz. 1119);
- 4) jednostka dominująca – jednostka dominująca w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.²⁾);
- 5) jednostka powiązana – jednostka powiązana w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości;
- 6) konglomerat finansowy – konglomerat finansowy w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2005 r. o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego;
- 7) organ nadzoru – Komisja Nadzoru Finansowego w rozumieniu ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem

finansowym (Dz. U. Nr 157, poz. 1119 oraz z 2007 r. Nr 42, poz. 272 i Nr 49, poz. 328);

- 8) składka – środki otrzymane z rachunku członka otwartego funduszu emerytalnego;
- 9) oferta dożywotniej emerytury kapitałowej – miesięczna stawka dożywotniej emerytury kapitałowej za każdy tysiąc złotych składki;
- 10) osoba uposażona – osoba fizyczna wskazana imiennie przez emeryta zgodnie z przepisami ustawy z dnia ... o emeryturach kapitałowych;
- 11) rejestr – rejestr funduszy dożywotnich emerytur kapitałowych;
- 12) wypłata gwarantowana – jednorazowe świadczenie pieniężne wypłacane w przypadku śmierci emeryta zgodnie z przepisami ustawy z dnia ... o emeryturach kapitałowych;
- 13) zakład ubezpieczeń – zakład ubezpieczeń w rozumieniu ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 124, poz. 1151, z późn. zm.³⁾).

Rozdział 2

Organizacja i funkcjonowanie funduszy dożywotnich emerytur kapitałowych

Art. 6. 1. Nazwa funduszu zawiera określenie „fundusz dożywotnich emerytur kapitałowych”.

2. Jeżeli statut funduszu tak stanowi, fundusz może posługiwać się również skrótem „FDEK”.

3. Określenia „fundusz dożywotnich emerytur kapitałowych” lub skrótu, o którym mowa w ust. 2, może używać wyłącznie fundusz działający na podstawie ustawy.

Art. 7. Utworzenie funduszu wymaga:

- 1) nadania funduszowi statutu przez zakład;
- 2) zawarcia przez zakład z depozytariuszem umowy o przechowywanie aktywów funduszu;
- 3) uzyskania przez zakład zezwolenia organu nadzoru na utworzenie funduszu;
- 4) wpisania funduszu do rejestru.

Art. 8. 1. Rejestr prowadzi Sąd Okręgowy w Warszawie, zwany dalej „sądem rejestrowym”.

2. Rejestr jest jawny i dostępny dla osób trzecich.

3. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia rejestru funduszy, wzór tego rejestru oraz szczegółowy tryb postępowania w sprawach o wpis do rejestru, biorąc pod uwagę potrzebę zapewnienia sprawnego funkcjonowania rejestru.

Art. 9. 1. Statut funduszu jest uchwalany przez walne zgromadzenie zakładu.

2. Statut funduszu określa:

- 1) nazwę funduszu;
- 2) firmę, siedzibę i adres zakładu;
- 3) wysokość kapitału zakładowego zakładu, skład akcjonariuszy (założycieli zakładu), liczbę posiadanych przez

nich akcji oraz procent głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy zakładu;

- 4) sposób reprezentacji funduszu przez zakład;
- 5) firmę (nazwę), siedzibę i adres depozytariusza;
- 6) rodzaje, maksymalną wysokość, sposób oraz tryb kalkulacji i pokrywania kosztów obciążających fundusz;
- 7) zasady refundacji kosztów przez zakład w przypadku przekroczenia maksymalnej wysokości kosztów obciążających fundusz;
- 8) wysokość opłaty, o której mowa w art. 83;
- 9) termin i sposób wypłaty wypłat gwarantowanych;
- 10) dziennik o zasięgu krajowym oraz adres ogólnodostępnej strony internetowej przeznaczone do ogłoszeń funduszu;
- 11) inne dane przewidziane w przepisach ustawy.

3. Prezes Rady Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, dodatkowe dane, jakie powinny być zamieszczone w statucie funduszu, biorąc pod uwagę interesy emerytów i osób uposażonych.

Art. 10. Do wniosku zakładu o wydanie zezwolenia na utworzenie funduszu należy dołączyć:

- 1) statut funduszu;
- 2) umowę z depozytariuszem o przechowywanie aktywów funduszu;
- 3) statut zakładu wraz z aktualnym odpisem z Krajowego Rejestru Sądowego;

- 4) dane osobowe osób zatrudnionych w zakładzie lub osób, które zakład zamierza zatrudnić, mających istotny wpływ na gospodarkę finansową funduszu;
- 5) imiona i nazwiska osób wyznaczonych przez depozytariusza bezpośrednio odpowiedzialnych za należyte wykonywanie obowiązków określonych w umowie, o której mowa w pkt 2;
- 6) informacje o kwalifikacjach i doświadczeniu zawodowym osób, o których mowa w pkt 4 i 5, ze wskazaniem, które z tych osób są doradcami inwestycyjnymi albo aktuariuszami;
- 7) projekt oferty dożywotniej emerytury kapitałowej wraz z informacją o przyjętych założeniach i sposobie wyliczenia wysokości dożywotniej emerytury kapitałowej.

Art. 11. 1. Organ nadzoru wydaje zezwolenie na utworzenie funduszu w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku lub usunięcia braków we wniosku.

2. Zezwolenie na utworzenie funduszu uznaje się za zatwierdzenie statutu funduszu oraz za brak podstaw do wydania przez organ nadzoru decyzji o zakazie wprowadzenia do obrotu oferty dożywotniej emerytury kapitałowej, zgodnej z projektem, o którym mowa w art. 10 pkt 7.

3. Organ nadzoru odmawia wydania zezwolenia na utworzenie funduszu, jeżeli:

- 1) wniosek i dołączone do niego dokumenty nie spełniają warunków określonych w ustawie;
- 2) statut funduszu lub projekt oferty dożywotniej emerytury kapitałowej, o którym mowa w art. 10 pkt 7, narusza przepisy prawa, interesy emerytów lub osób uposażonych;

- 3) osoby, o których mowa w art. 10 pkt 4 i 5, nie dają rękojmi należytego wykonywania powierzonych obowiązków.

Art. 12. 1. Po uzyskaniu zezwolenia na utworzenie funduszu zakład składa do sądu rejestrowego wnioski o wpisanie funduszu do rejestru.

2. Do wniosku należy dołączyć:

- 1) zezwolenie na utworzenie funduszu;
- 2) statut funduszu;
- 3) statut zakładu tworzącego fundusz wraz z aktualnym odpisem z Krajowego Rejestru Sądowego.

3. Rozpoznanie wniosku, o którym mowa w ust. 1, następuje w terminie 14 dni od dnia jego złożenia.

4. Sąd rejestrowy odmawia wpisania funduszu do rejestru, jeżeli nie zostały spełnione warunki określone ustawą.

5. Wpis do rejestru obejmuje:

- 1) nazwę funduszu;
- 2) firmę, siedzibę i adres zakładu, sposób reprezentacji zakładu oraz numer wpisu zakładu do Krajowego Rejestru Sądowego;
- 3) imiona i nazwiska członków zarządu zakładu oraz prokurentów, jeżeli zostali ustanowieni;
- 4) firmę (nazwę), siedzibę i adres depozytariusza;
- 5) datę nadania statutu funduszowi.

6. Niezwłocznie po wpisanie funduszu do rejestru zakład doręcza organowi nadzoru odpis z tego rejestru.

Art. 13. Zezwolenie na utworzenie funduszu wygasa, jeżeli w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia zezwolenia zakład nie złożył wniosku o wpisanie funduszu do rejestru.

Art. 14. Do dnia wpisania funduszu do rejestru zakład dokonuje czynności prawnych, mających na celu utworzenie funduszu, we własnym imieniu i na własny rachunek.

Art. 15. 1. Fundusz nabywa osobowość prawną z chwilą wpisania do rejestru.

2. Z chwilą wpisania funduszu do rejestru:

- 1) zakład staje się organem funduszu;
- 2) fundusz wstępuje w prawa i obowiązki zakładu z tytułu umowy z depozytariuszem, o której mowa w art. 7 pkt 2.

Art. 16. 1. Zmiana statutu funduszu wymaga zezwolenia organu nadzoru.

2. Do wniosku o wydanie zezwolenia na zmianę statutu funduszu należy dołączyć uchwałę walnego zgromadzenia zakładu w sprawie zmiany statutu.

3. Organ nadzoru odmawia wydania zezwolenia na zmianę statutu funduszu, jeżeli zmiana jest sprzeczna z prawem, interesami emerytów lub osób uposażonych.

Art. 17. 1. Zmianę statutu funduszu zakład ogłasza w dzienniku o zasięgu krajowym oraz na ogólnodostępnej stronie internetowej określonych w statucie, nie później niż w terminie 2 miesięcy od dnia doręczenia zezwolenia na zmianę statutu.

2. Zmiana statutu wchodzi w życie w terminie wskazanym w ogłoszeniu o jego zmianie, jednak nie wcześniej niż z upływem 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

3. Organ nadzoru może zezwolić na skrócenie terminu, o którym mowa w ust. 2, jeżeli nie narusza to interesów emerytów lub osób uposażonych albo jeżeli wymagają tego interesy emerytów lub osób uposażonych.

4. Zakład zawiadamia organ nadzoru o terminie ogłoszenia i jego treści, dołączając jednolity tekst statutu, oraz składa wniosek do sądu rejestrowego o wpisanie do rejestru zmiany statutu, dołączając do wniosku zezwolenie organu nadzoru na zmianę statutu, uchwałę zmieniającą statut wraz z jednolitym tekstem statutu oraz informację o terminie ogłoszenia i jego treści.

5. Jeżeli zakład nie ogłosi zmian statutu zgodnie z ust. 1, zezwolenie na zmianę statutu wygasa z dniem upływu terminu do ogłoszenia.

6. Sąd rejestrowy wpisuje do rejestru informację o zmianie statutu wraz z datą wejścia w życie zmiany. Przepis art. 12 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 18. 1. W razie zmiany danych wymienionych w art. 12 ust. 5 pkt 3 zakład składa niezwłocznie wniosek o ich wpisanie do rejestru, dołączając aktualny odpis z Krajowego Rejestru Sądowego.

2. Wpisanie do rejestru zmian związanych z przejęciem zarządzania funduszem przez inny zakład następuje po przedstawieniu odpisu zezwolenia organu nadzoru na przejęcie zarządzania tym funduszem.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w przypadku połączenia zakładów.

Art. 19. 1. Fundusz sporządza, bada i ogłasza sprawozdanie finansowe zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

2. Roczne sprawozdania finansowe funduszu zatwierdza walne zgromadzenie zakładu w formie uchwały.

Rozdział 3

Zakłady emerytalne

Art. 20. 1. Zakład jest tworzony w formie spółki akcyjnej.

2. Firma zakładu zawiera określenie „zakład emerytalny”.

3. Zakład jako przedsiębiorca działa pod firmą, o której mowa w ust. 2.

4. Jeżeli statut zakładu tak stanowi, zakład może posługiwać się w firmie również skrótem „ZEM”.

5. Określenia „zakład emerytalny” lub skrótu, o którym mowa w ust. 4, może używać wyłącznie zakład działający na podstawie ustawy.

6. Zakład nie podlega podziałowi, o którym mowa w przepisach działu II tytułu IV ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037, z późn. zm.⁴⁾).

7. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do zakładów stosuje się przepisy ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych.

Art. 21. 1. Przedmiotem działalności przedsiębiorstwa zakładu jest wyłącznie tworzenie i zarządzanie funduszem oraz jego reprezentowanie wobec osób trzecich.

2. Zakład tworzy i zarządza tylko jednym funduszem, chyba że zarządzanie więcej niż jednym funduszem jest skutkiem przejęcia przez zakład zarządzania innym funduszem albo połączenia zakładów.

3. Zakład zarządza funduszem odpłatnie.

Art. 22. Wyłącznie zakład może prowadzić działalność określoną w art. 21 ust. 1 oraz używać określenia „dożywotnia emerytura kapitałowa” na oznaczenie oferowanego świadczenia.

Art. 23. 1. Założycielem zakładu oraz jego akcjonariuszem może być wyłącznie osoba prawna.

2. Ilekroć w ustawie jest mowa o założycielach zakładu, rozumie się przez to również akcjonariuszy tego zakładu.

Art. 24. 1. Kapitał zakładowy zakładu nie może być zebrany w drodze publicznej subskrypcji.

2. Akcje zakładu są akcjami imiennymi i nie mogą być zamienione na akcje na okaziciela.

3. Akcje zakładu nie mogą być przedmiotem zabezpieczenia majątkowego lub być obciążone w żaden inny sposób.

4. Zakład nie wydaje akcji o szczególnych uprawnieniach.

5. Statut zakładu powinien traktować wszystkich akcjonariuszy w jednakowy sposób, w szczególności statut zakładu nie może:

- 1) ograniczać praw akcjonariuszy;
- 2) przyznawać niektórym akcjonariuszom dodatkowych uprawnień;
- 3) nakładać na niektórych akcjonariuszy dodatkowych obowiązków.

Art. 25. Wysokość kapitału zakładowego zakładu nie może być niższa niż:

- 1) 75 000 000 zł do dnia 31 grudnia 2018 r.;
- 2) 100 000 000 zł od dnia 1 stycznia 2019 r.

Art. 26. 1. Kapitał zakładowy zakładu jest pokrywany wkładem pieniężnym i podlega opłaceniu w całości przed zarejestrowaniem zakładu.

2. Środki na opłacenie kapitału zakładowego nie mogą pochodzić z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, kredytu, pożyczki albo być w inny sposób obciążone.

Art. 27. 1. Ten sam podmiot może być akcjonariuszem wyłącznie jednego zakładu.

2. Jednostki powiązane mogą być wyłącznie akcjonariuszami tego samego zakładu.

3. W razie połączenia dwóch lub większej liczby podmiotów, z których każdy przed połączeniem był akcjonariuszem innego zakładu, oraz w przypadku gdy podmioty będące dotychczas akcjonariuszami różnych zakładów stały się jednostkami powiązanymi, ograniczenia określone w ust. 1 i 2 stosuje się po upływie 6 miesięcy od dnia połączenia.

4. Organ nadzoru może zezwolić na wydłużenie terminu, o którym mowa w ust. 3, w celu umożliwienia podmiotowi prowadzącemu działalność w wyniku połączenia lub podmiotom, które stały się jednostkami powiązanymi, dostosowania ich działalności do wymogów określonych w ustawie. Wydłużenie terminu może być dokonane na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy.

5. Z wnioskiem o wydanie zezwolenia, o którym mowa w ust. 4, występuje podmiot prowadzący działalność w wyniku połączenia lub podmioty, które stały się jednostkami powiązanymi.

6. Organ nadzoru wydaje zezwolenie, o którym mowa w ust. 4, jeżeli wnioskodawcy wykażą, że wydłużenie terminu, o którym mowa w ust. 3, jest uzasadnione okolicznościami niezależnymi od podmiotów wskazanych w ust. 1 i 2.

Art. 28. 1. Każdorazowe nabycie lub objęcie akcji zakładu wymaga zezwolenia organu nadzoru.

2. Nabycie lub objęcie akcji zakładu następuje za środki pieniężne.

3. Nabycie lub objęcie akcji zakładu bez uzyskania zezwolenia organu nadzoru jest nieważne.

4. Wniosek o wydanie zezwolenia na nabycie lub objęcie akcji zakładu składa, za pośrednictwem tego zakładu, podmiot zamierzający nabyć lub objąć akcje. Do wniosku należy dołączyć:

- 1) w przypadku gdy podmiot zamierzający nabyć lub objąć akcje jest akcjonariuszem zakładu:
 - a) pisemne oświadczenie stwierdzające, że środki na pokrycie kapitału zakładowego lub na nabycie akcji nie pochodzą z pożyczki, kredytu lub nie są w żaden inny sposób obciążone oraz nie pochodzą z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł,
 - b) dokumenty przedstawiające sytuację finansową podmiotu, w tym dokumenty potwierdzające brak zaległości podatkowych, za cały okres działalności, nie dłuższy niż okres ostatnich pięciu lat poprzedzających dzień złożenia wniosku,
 - c) dokument potwierdzający brak zaległości z tytułu składek, do poboru których jest obowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na dzień wystawienia dokumentu oraz informujący o udzielonych podmiotowi ulgach w opłacaniu składek i prowadzonych wobec niego postępowaniach egzekucyjnych za cały okres działalności, nie dłuższy niż okres ostatnich pięciu lat poprzedzających dzień złożenia wniosku;

- 2) w przypadku gdy podmiot zamierzający nabyć lub objąć akcje nie jest akcjonariuszem zakładu, oprócz oświadczenia i dokumentów, o których mowa w pkt 1, również:
 - a) dokumenty potwierdzające status prawny podmiotu oraz dokumenty stwierdzające jego organizację,
 - b) pisemne oświadczenie podmiotu dotyczące powiązań kapitałowych z akcjonariuszami zakładu.

5. Podmiot zamierzający objąć akcje, do wniosku, o którym mowa w ust. 4, dołącza dowód wpłaty środków na pokrycie kapitału zakładowego.

6. Organ nadzoru wydaje zezwolenie na nabycie lub objęcie akcji zakładu, jeżeli wnioskodawca spełnia warunki określone w przepisach prawa dla założycieli zakładu.

7. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, nie jest wymagane, jeżeli obejmującym akcje jest dotychczasowy akcjonariusz. W takim przypadku obejmujący akcje zawiadamia organ nadzoru o objęciu akcji w terminie 14 dni od dnia ich objęcia. Objęcie akcji dokonane bez zawiadomienia organu nadzoru jest nieważne.

8. Objęcie akcji przez akcjonariusza, o którym mowa w ust. 7, w liczbie powodującej przekroczenie odpowiednio 20 %, 25 %, 33 %, 50 %, 66 %, 75 % lub 80 % głosów na walnym zgromadzeniu wymaga zezwolenia organu nadzoru.

9. Przepisy ust. 1 – 8 stosuje się odpowiednio do nabycia praw z akcji zakładu.

Art. 29. 1. Akcjonariusz zakładu zawiadamia niezwłocznie zakład o każdej jednostce dominującej wobec tego akcjonariusza.

2. Zakład zawiadamia organ nadzoru o każdej jednostce dominującej wobec akcjonariusza tego zakładu, niezwłocznie po uzyskaniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1.

3. Organ nadzoru może wezwać zakład do złożenia w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż 30 dni:

- 1) dokumentów potwierdzających status prawny jednostki dominującej oraz stwierdzających jej organizację;
- 2) dokumentów przedstawiających sytuację finansową jednostki dominującej, w tym dokumentów potwierdzających brak zaległości podatkowych, za cały okres działalności, nie dłuższy niż okres ostatnich pięciu lat poprzedzających dzień zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1;
- 3) dokumentu potwierdzającego brak zaległości z tytułu składek, do poboru których jest obowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na dzień wystawienia dokumentu oraz informującego o udzielonych jednostce dominującej ulgach w opłacaniu składek i prowadzonych wobec niej postępowaniach egzekucyjnych za cały okres działalności, nie dłuższy niż okres ostatnich pięciu lat poprzedzających dzień zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1.

4. W przypadku gdy jednostka dominująca nie daje rękojmi prowadzenia spraw przez zakład w sposób zapewniający należyłą ochronę interesów emerytów lub osób uposażonych, lub z dokumentów, o których mowa w ust. 3 pkt 2 i 3, wynika, że posiada ona zaległości podatkowe lub zaległości z tytułu składek, do poboru których jest obowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych, organ nadzoru może wydać decyzję określającą warunki przywrócenia w zakładzie stanu zgodnego z prawem.

5. W decyzji, o której mowa w ust. 4, organ nadzoru zawiesza wykonywanie prawa głosu na walnym zgromadzeniu zakładu przez akcjonariusza do czasu przywrócenia stanu zgodnego z prawem.

6. Jeżeli w wyniku zawieszenia wykonywania prawa głosu, o którym mowa w ust. 5, wszyscy akcjonariusze zakładu nie mogą wykonywać prawa głosu na walnym zgromadzeniu zakładu dłużej niż 3 miesiące od dnia doręczenia decyzji, o której mowa w ust. 4, organ nadzoru może cofnąć zezwolenie na utworzenie zakładu.

Art. 30. Organami zakładu są:

- 1) zarząd;
- 2) rada nadzorcza;
- 3) walne zgromadzenie.

Art. 31. 1. Zarząd zakładu składa się co najmniej z trzech członków.

2. Członkiem zarządu zakładu może być osoba, która spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- 2) nie została skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo popełnione umyślnie;
- 3) nie została skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo przeciwko mieniu, wiarygodności dokumentów, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, przestępstwo skarbowe lub czyn zabroniony, o którym mowa w art. 139 – 143;
- 4) posiada wyższe wykształcenie uzyskane w Rzeczypospolitej Polskiej lub uzyskane w innym państwie wykształce-

nie będące wykształceniem wyższym w rozumieniu przepisów tego państwa;

- 5) legitymuje się co najmniej siedmioletnim stażem pracy w instytucjach finansowych, w tym trzyletnim na stanowiskach kierowniczych w tych instytucjach;
- 6) daje rękojmię należytego wykonywania funkcji członka zarządu.

3. Co najmniej dwóch członków zarządu zakładu powinno posiadać udowodnioną znajomość języka polskiego.

4. Co najmniej dwóch członków zarządu zakładu powinno legitymować się wyższym wykształceniem prawniczym, ekonomicznym lub matematycznym.

5. Członków zarządu zakładu powołuje i odwołuje walne zgromadzenie, chyba że statut zakładu stanowi inaczej.

6. Jeżeli warunek określony w ust. 1, 3 i 4 nie jest spełniony w związku z odwołaniem członka zarządu zakładu lub cofnięciem zezwolenia, o którym mowa w art. 47 ust. 4, zakład jest obowiązany niezwłocznie, nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia zaistnienia tego zdarzenia, przywrócić stan zgodny z prawem.

Art. 32. Członkiem zarządu zakładu nie może być osoba:

- 1) będąca członkiem organu zarządzającego lub organu nadzorującego:
 - a) podmiotu będącego akcjonariuszem tego zakładu,
 - b) innego zakładu,
 - c) depozytariusza przechowującego aktywa:
 - funduszu,
 - otwartego funduszu emerytalnego,
 - funduszu inwestycyjnego,

- d) powszechnego towarzystwa emerytalnego lub podmiotu będącego akcjonariuszem powszechnego towarzystwa emerytalnego,
 - e) zakładu ubezpieczeń,
 - f) banku,
 - g) towarzystwa funduszy inwestycyjnych lub podmiotu będącego akcjonariuszem towarzystwa funduszy inwestycyjnych,
 - h) podmiotu prowadzącego działalność maklerską lub inną działalność w zakresie obrotu maklerskimi instrumentami finansowymi w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538, z późn. zm.⁵⁾),
 - i) jednostki powiązanej z którymkolwiek z podmiotów wymienionych w lit. a – h;
- 2) pozostająca w stosunku pracy, stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze z podmiotami, o których mowa w pkt 1.

Art. 33. 1. Członkiem rady nadzorczej zakładu może być osoba, która spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- 2) nie została skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne;
- 3) nie została skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo przeciwko mieniu, wiarygodności dokumentów, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i pa-

pierami wartościowymi, przestępstwo skarbowe lub czyn zabroniony, o którym mowa w art. 139 – 143;

- 4) posiada wyższe wykształcenie uzyskane w Rzeczypospolitej Polskiej lub uzyskane w innym państwie wykształcenie będące wykształceniem wyższym w rozumieniu przepisów tego państwa;
- 5) daje rękojmię należytego wykonywania funkcji członka rady nadzorczej.

2. Co najmniej połowa członków rady nadzorczej zakładu powinna legitymować się nie krótszym niż pięcioletni stażem pracy w instytucjach finansowych.

3. Co najmniej połowę członków rady nadzorczej zakładu powołuje się spoza osób będących:

- 1) członkami organu zarządzającego lub organu nadzorującego akcjonariusza zakładu;
- 2) członkami organu zarządzającego lub organu nadzorującego jednostki powiązanej z akcjonariuszem zakładu;
- 3) w stosunku pracy, w stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze z akcjonariuszem lub jednostką powiązaną z akcjonariuszem.

4. Jeżeli warunek określony w ust. 2 lub 3 nie jest spełniony w związku z odwołaniem członka rady nadzorczej lub cofnięciem mu zezwolenia, o którym mowa w art. 47 ust. 4, zakład jest obowiązany niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 6 miesięcy od dnia zaistnienia tego zdarzenia, przywrócić stan zgodny z prawem.

Art. 34. 1. Zakład jest obowiązany zatrudniać na podstawie umowy o pracę doradcę inwestycyjnego w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi do zarządzania aktywami funduszu.

2. Doradca inwestycyjny, o którym mowa w ust. 1, nie może pozostawać w stosunku pracy, w stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze z podmiotami, o których mowa w art. 32 pkt 1.

Art. 35. 1. Zakład jest obowiązany zatrudniać na podstawie umowy o pracę aktuarusza do wykonywania zadań określonych w ustawie.

2. Aktuarusz może wykonywać zadania, o których mowa w ust. 1, wyłącznie na rzecz jednego zakładu.

3. Do aktuarusza wykonującego zadania na rzecz zakładu stosuje się odpowiednio art. 159 ust. 2 – 7 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej.

Art. 36. 1. Pracownikiem zakładu mającym istotny wpływ na gospodarkę finansową funduszu, w tym osobą mającą wpływ na decyzje o sposobie lokowania aktywów funduszu, nie może być osoba:

- 1) będąca członkiem organu zarządzającego lub organu nadzorującego lub
- 2) zatrudniona na podstawie umowy o pracę, lub
- 3) pozostająca w stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze
– z podmiotami, o których mowa w art. 32 pkt 1.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do osób pozostających z zakładem w stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze, mających istotny wpływ na gospodarkę finansową funduszu.

Art. 37. 1. Zakład odpowiada wobec emerytów i osób uposażonych za wszelkie szkody spowodowane niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem swych obowiązków w zakresie zarządzania funduszem i jego reprezentacji, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie tych obowiązków jest spowodo-

wane okolicznościami, za które zakład nie ponosi odpowiedzialności i którym nie mógł zapobiec mimo dołożenia najwyższej staranności.

2. Za szkody z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków, o których mowa w ust. 1, fundusz nie ponosi odpowiedzialności.

Art. 38. 1. Tajemnica zawodowa obejmuje informacje związane ze składkami, uprawnieniami emerytów do dożywotniej emerytury kapitałowej oraz lokatami funduszu, a także inne informacje, których ujawnienie mogłoby naruszyć interesy funduszu lub zakładu, emerytów lub osób uposażonych, a także interesy uczestników obrotu na rynku regulowanym w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

2. Do zachowania tajemnicy zawodowej są obowiązani:

- 1) członkowie władz statutowych zakładu;
- 2) osoby zatrudnione w zakładzie na podstawie umowy o pracę;
- 3) osoby pozostające z zakładem w stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze;
- 4) pracownicy podmiotów pozostających z zakładem w stosunku, o którym mowa w pkt 3, w tym pracownicy depozytariusza.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się w przypadku udostępnienia informacji objętej tajemnicą zawodową prokuratorowi, w związku z powzięciem podejrzenia o popełnieniu przestępstwa, albo na żądanie sądu, albo innych właściwych organów państwowych, w związku z toczącymi się postępowaniami w sprawach dotyczących działalności funduszu lub zakładu, w tym także na żądanie organu nadzoru, w związku ze sprawowaniem przez niego nadzoru nad działalnością funduszy i zakładów.

Art. 39. 1. Zakład przechowuje, archiwizuje i zabezpiecza dokumenty oraz inne nośniki informacji dotyczące:

- 1) decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o ustaleniu prawa do dożywotniej emerytury kapitałowej i jej wysokości, zwanych dalej „decyzjami ZUS”,
 - 2) osób uposażonych,
 - 3) umowy z osobą trzecią o powierzenie wykonywania niektórych czynności,
 - 4) umowy z depozytariuszem o przechowywanie aktywów funduszu,
- przez okres co najmniej pięćdziesięciu lat od dnia ich sporządzenia.

2. W przypadku upadłości lub likwidacji zakładu właściwy sąd niezwłocznie zawiadamia organ nadzoru o wyznaczonym przechowawcy.

Rozdział 4

Wykonywanie działalności przez zakłady emerytalne

Art. 40. Utworzenie zakładu wymaga zezwolenia organu nadzoru.

Art. 41. 1. Zezwolenie na utworzenie zakładu jest wydawane na wniosek założycieli zakładu, do którego należy dołączyć:

- 1) statut zakładu;
- 2) zgodę założycieli na zawiązanie zakładu oraz na objęcie akcji przez założycieli;
- 3) regulamin organizacyjny zakładu, określający w szczególności sposób zapobiegania ujawnianiu informacji, których wykorzystanie mogłoby naruszać interesy emerytów i osób

uposażonych lub których ujawnienie mogłoby w istotny sposób wpłynąć na gospodarę finansową funduszu lub zakładu;

- 4) listę założycieli wraz z informacją o tym, czy są jednostkami powiązanymi i jaki jest charakter istniejących między nimi powiązań, a także dokumentami potwierdzającymi ich status prawny i pochodzenie środków pieniężnych przeznaczonych na pokrycie kapitału zakładowego zakładu;
- 5) imiona i nazwiska osób przewidzianych na członków władz statutowych zakładu wraz z ich oświadczeniami o wyrażeniu zgody na pełnienie funkcji we władzach statutowych zakładu i spełnianiu wszystkich warunków określonych w ustawie, wraz z dokumentami potwierdzającymi odpowiednie wykształcenie, kwalifikacje i doświadczenie zawodowe tych osób niezbędne do pełnienia funkcji we władzach statutowych;
- 6) zaświadczenia o niekaralności osób przewidzianych na członków władz statutowych zakładu, w zakresie wynikającym z art. 31 ust. 2 pkt 2 i 3 oraz art. 33 ust. 1 pkt 2 i 3, wydane nie później niż 3 miesiące przed dniem złożenia wniosku, w przypadku obywateli polskich przez Krajowy Rejestr Karny, a w przypadku obywateli państw obcych także przez właściwy organ tego państwa;
- 7) dokumenty za cały okres działalności, nie dłuższy niż okres ostatnich pięciu lat poprzedzających dzień złożenia wniosku:
 - a) sprawozdania finansowe założycieli zakładu, obejmujące bilanse, rachunki zysków i strat, sprawozdania

z przepływu środków pieniężnych, w przypadku gdy obowiązek sporządzania takich sprawozdań finansowych wynika z odrębnych przepisów,

- b) informacje dodatkowe do sprawozdań, o których mowa w lit. a,
 - c) wyliczenia marginesu wypłacalności i wartości środków własnych, w przypadku gdy założycielem jest zakład ubezpieczeń,
 - d) dokumenty potwierdzające brak zaległości podatkowych;
- 8) dokument potwierdzający brak zaległości z tytułu składek, do poboru których jest obowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na dzień wystawienia dokumentu oraz informujący o udzielonych założycielowi ulgach w opłaceniu składek i prowadzonych wobec niego postępowaniach egzekucyjnych za cały okres działalności, nie dłuższy niż okres ostatnich pięciu lat poprzedzających dzień złożenia wniosku;
- 9) plan organizacyjny i finansowy działalności zakładu na okres pięciu lat, zapewniający zdolność zakładu i funduszu do wykonywania zobowiązań;
- 10) imię i nazwisko doradcy inwestycyjnego, o którym mowa w art. 34 ust. 1, oraz imię i nazwisko aktuarusza, o którym mowa w art. 35 ust. 1, wraz z ich oświadczeniami o wyrażeniu zgody na zatrudnienie w zakładzie;
- 11) dowód posiadania przez założycieli zakładu środków pieniężnych wolnych od obciążeń w wysokości równej kapitałowi zakładowemu wraz z oświadczeniem o przeznaczeniu ich na pokrycie kapitału zakładowego;

- 12) projekt oferty dożywotniej emerytury kapitałowej wraz z informacją o przyjętych założeniach i sposobie wyliczenia wysokości dożywotniej emerytury kapitałowej;
- 13) projekt umowy z depozytariuszem o przechowywanie aktywów funduszu;
- 14) imiona i nazwiska osób wyznaczonych przez depozytariusza bezpośrednio odpowiedzialnych za należyte wykonywanie obowiązków określonych w projekcie umowy, o którym mowa w pkt 13;
- 15) informacje o kwalifikacjach i doświadczeniu zawodowym osób, o których mowa w pkt 10 i 14, ze wskazaniem, które z tych osób są doradcami inwestycyjnymi i aktuariuszami;
- 16) oświadczenie o pochodzeniu środków pieniężnych na pokrycie kapitału zakładowego.

2. Wraz z wnioskiem o wydanie zezwolenia na utworzenie zakładu założyciele mogą złożyć wniosek o wydanie przez organ nadzoru promesy zezwolenia na utworzenie funduszu, dołączając do tego wniosku:

- 1) projekt statutu funduszu;
- 2) dane osobowe osób, które zakład zamierza zatrudnić po utworzeniu, mających istotny wpływ na gospodarkę finansową funduszu;
- 3) informacje o kwalifikacjach i doświadczeniu zawodowym osób, o których mowa w pkt 2;
- 4) projekt oferty dożywotniej emerytury kapitałowej wraz z informacją o przyjętych założeniach i sposobie wyliczenia wysokości dożywotniej emerytury kapitałowej.

Art. 42. Założyciele zakładu zawiadamiają niezwłocznie organ nadzoru o wszelkich zmianach w treści dokumentów, o których mowa w art. 41, jakie nastąpiły po dniu złożenia wniosku.

Art. 43. 1. Organ nadzoru wydaje zezwolenie na utworzenie zakładu w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku lub usunięcia braków we wniosku.

2. Wydanie zezwolenia na utworzenie zakładu uznaje się za:
 - 1) zatwierdzenie przez organ nadzoru statutu zakładu;
 - 2) wydanie zezwolenia na pełnienie funkcji członka zarządu oraz rady nadzorczej zakładu.

Art. 44. 1. Jeżeli jednocześnie z wnioskiem o wydanie zezwolenia na utworzenie zakładu założyciele złożyli wniosek o wydanie przez organ nadzoru promesy zezwolenia na utworzenie funduszu, a nie zachodzą podstawy do odmowy jej wydania, organ nadzoru wydaje promesę wraz z wydaniem zezwolenia na utworzenie zakładu.

2. W promesie organ nadzoru określa okres jej ważności, który nie może być dłuższy niż 6 miesięcy.

3. W okresie ważności promesy organ nadzoru nie może odmówić wydania zezwolenia na utworzenie funduszu, chyba że nastąpią zmiany w treści dokumentów, o których mowa w art. 10, w stosunku do treści dokumentów określonych w art. 41 ust. 1 pkt 1 i ust. 2.

4. Wydanie promesy uznaje się za brak podstaw do wydania przez organ nadzoru decyzji o zakazie wprowadzenia do obrotu oferty dożywotniej emerytury kapitałowej.

5. Odmowa wydania promesy zezwolenia na utworzenie funduszu może nastąpić z przyczyn, o których mowa w art. 11 ust. 3.

Art. 45. Organ nadzoru odmawia wydania zezwolenia na utworzenie zakładu, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z okoliczności:

- 1) wniosek lub dołączone do niego dokumenty nie spełniają warunków określonych w przepisach prawa;
- 2) z wniosku lub dołączonych do niego dokumentów wynika, że fundusz lub zakład może wykonywać działalność niezgodnie z przepisami prawa;
- 3) statut zakładu zawiera postanowienia, które mogą naruszać interesy emerytów i osób uposażonych lub zagrażać prawidłowej gospodarce finansowej funduszu lub zakładu;
- 4) założyciele zakładu nie dają rękojmi prowadzenia spraw funduszu lub zakładu w sposób zapewniający należyłą ochronę interesów emerytów lub osób uposażonych;
- 5) osoby przewidziane na członków władz statutowych zakładu nie spełniają wymogów określonych w ustawie lub nie dają rękojmi należytego wykonywania swoich funkcji;
- 6) z dołączonych dokumentów przedstawiających sytuację finansową założycieli zakładu wynika, że którykolwiek z nich posiada zaległości podatkowe;
- 7) z dołączonych dokumentów wynika, że którykolwiek z założycieli posiada zaległości z tytułu składek, do poboru których jest obowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na dzień wystawienia dokumentu albo któremukolwiek z założycieli była udzielona ulga w opłacaniu składek albo było prowadzone postępowanie egzekucyjne;
- 8) założyciele zakładu nie udowodnią, że środki na pokrycie kapitału zakładowego nie pochodzą z pożyczki, kredytu oraz z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł;

- 9) plan organizacyjny i finansowy zakładu nie zapewnia zdolności zakładu do wykonywania zobowiązań;
- 10) projekt oferty dożywotniej emerytury kapitałowej może naruszać przepisy prawa, interesy emerytów lub osób uposażonych;
- 11) projekt umowy z depozytariuszem o przechowywanie aktywów funduszu może naruszać interesy emerytów, osób uposażonych lub zagrażać prawidłowej gospodarce finansowej funduszu lub zakładu;
- 12) osoby, o których mowa w art. 41 ust. 1 pkt 14, nie dają rękojmi należytego wykonywania powierzonych obowiązków.

Art. 46. 1. Zmiana statutu zakładu wymaga zezwolenia organu nadzoru.

2. Do wniosku o zmianę statutu dołącza się uchwałę walnego zgromadzenia oraz jednolity tekst statutu, a w przypadku podwyższenia kapitału zakładowego zakładu również dowód opłacenia podwyższonego kapitału zakładowego.

3. Organ nadzoru odmawia wydania zezwolenia na zmianę statutu, jeżeli zmiana statutu zakładu jest sprzeczna z prawem, interesami emerytów lub osób uposażonych.

4. Zezwolenie na zmianę statutu zakładu uznaje się za zatwierdzenie przez organ nadzoru tego statutu.

Art. 47. 1. Powołanie członków zarządu i rady nadzorczej zakładu wymaga zezwolenia organu nadzoru, chyba że powołanie dotyczy osób, które pełniły funkcje w tych organach w poprzedniej kadencji zarządu i rady nadzorczej zakładu.

2. Do wniosku o wydanie zezwolenia na powołanie członka zarządu lub rady nadzorczej zakładu należy dołączyć:

- 1) oświadczenie o wyrażeniu zgody na pełnienie funkcji we władzach statutowych zakładu;
- 2) oświadczenie o spełnianiu wszystkich warunków określonych odpowiednio w art. 31 ust. 2 lub art. 33 ust. 1;
- 3) informacje dotyczące kwalifikacji i dotychczasowej działalności zawodowej;
- 4) zaświadczenie o niekaralności członków władz statutowych zakładu, w zakresie wynikającym odpowiednio z art. 31 ust. 2 pkt 2 i 3 lub art. 33 ust. 1 pkt 2 i 3, wydane nie później niż 3 miesiące przed dniem złożenia wniosku w przypadku obywateli polskich przez Krajowy Rejestr Karny, a w przypadku obywateli państw obcych także przez właściwy organ tego państwa;
- 5) dokument potwierdzający odpowiednie wyższe wykształcenie i doświadczenie zawodowe niezbędne do pełnienia funkcji we władzach statutowych zakładu, w tym odpisy dyplomów i świadectw pracy;
- 6) uchwałę o powołaniu członka władz statutowych zakładu.

3. Organ nadzoru odmawia wydania zezwolenia na powołanie członka zarządu lub rady nadzorczej zakładu, jeżeli przedstawione osoby nie spełniają warunków określonych przepisami prawa.

4. Organ nadzoru cofa zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, osobom, które przestały spełniać warunki określone przepisami prawa.

Art. 48. Organ nadzoru może cofnąć zezwolenie na utworzenie zakładu i zarządzić jego przymusową likwidację, jeżeli:

- 1) fundusz lub zakład prowadzi działalność niezgodnie z przepisami prawa, statutem lub w sposób zagrażający interesom emerytów lub osób uposażonych;

- 2) zakład przestał spełniać warunki wymagane do uzyskania zezwolenia;
- 3) fundusz nie przekazuje lub przekazuje w niepełnej wysokości kwoty przeznaczone na wypłatę dożywotnich emerytur kapitałowych lub wypłat gwarantowanych, lub nie przekazuje ich w terminie.

Art. 49. 1. Przed cofnięciem zezwolenia na utworzenie zakładu i zarządzeniem jego przymusowej likwidacji, w przypadkach, o których mowa w art. 48, organ nadzoru może powiadomić zakład o stwierdzonych nieprawidłowościach, których wystąpienie uzasadnia wydanie decyzji o cofnięciu zezwolenia na utworzenie zakładu i zarządzenie jego przymusowej likwidacji. Organ nadzoru w powiadomieniu wskazuje termin, w którym fundusz lub zakład mają doprowadzić swoją działalność do stanu zgodnego z prawem. W przypadku gdy nieprawidłowości były szczególnie rażące, organ nadzoru niezależnie od skierowanego powiadomienia może nałożyć na zakład karę pieniężną w wysokości do 2 000 000 zł.

2. Do powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio art. 124 ust. 2.

3. Po upływie terminu wyznaczonego w powiadomieniu i niedoprowadzeniu działalności zakładu do stanu zgodnego z prawem, organ nadzoru może cofnąć zezwolenie na utworzenie zakładu.

Art. 50. 1. W decyzji o cofnięciu zezwolenia na utworzenie zakładu i zarządzeniu jego przymusowej likwidacji organ nadzoru określa datę wejścia w życie decyzji, wskazuje likwidatora oraz terminy i tryb składania organowi nadzoru sprawozdań o przebiegu likwidacji. Wniesienie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy nie wstrzymuje wykonania decyzji.

2. Organ nadzoru przekazuje do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych decyzję, o której mowa w ust. 1, wraz z zestawieniem ofert dożywotnich emerytur kapitałowych, o którym mowa w art. 71.

Art. 51. W przypadku zaskarżenia do sądu administracyjnego decyzji o cofnięciu zezwolenia na utworzenie zakładu i zarządzeniu jego przymusowej likwidacji, rozpoznanie skargi powinno nastąpić w terminie 2 miesiące od dnia jej przekazania przez organ nadzoru do sądu administracyjnego.

Rozdział 5

Przejęcie zarządzania funduszem dożywotnich emerytur kapitałowych, łączenie się zakładów emerytalnych, likwidacja funduszu dożywotnich emerytur kapitałowych, likwidacja i upadłość zakładu emerytalnego

Art. 52. 1. W razie cofnięcia zezwolenia na utworzenie zakładu organ nadzoru zarządza jego przymusową likwidację i wyznacza likwidatora dającego rękojmię należytego wypełniania powierzonych obowiązków.

2. Likwidator składa organowi nadzoru sprawozdania o przebiegu likwidacji w terminach oraz w trybie określonych w decyzji o cofnięciu zezwolenia na utworzenie zakładu i zarządzeniu jego przymusowej likwidacji.

3. Organ nadzoru może w każdym czasie zmienić osobę likwidatora. Decyzji o zmianie likwidatora nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

4. Organ nadzoru ustala wynagrodzenie likwidatora z tytułu wykonywania obowiązków wynikających z prowadzonego postępowania likwidacyjnego.

5. Koszty postępowania likwidacyjnego i wynagrodzenia likwidatora ponosi zakład.

Art. 53. 1. Likwidator zakładu jest obowiązany podejmować starania o zawarcie umowy z innym zakładem, na mocy której zakład ten przejmie zarządzanie funduszem zarządzanym przez zakład podlegający likwidacji oraz wstąpi w jego prawa i obowiązki.

2. Zawarcie umowy, o której mowa w ust. 1, nie może prowadzić do obniżenia wysokości dożywotniej emerytury kapitałowej wypłacanej z funduszu.

3. Zawarcie umowy, o której mowa w ust. 1, wymaga zezwolenia organu nadzoru.

4. Wniosek o udzielenie przez organ nadzoru zezwolenia, o którym mowa w ust. 3, składają wspólnie likwidator oraz zakład, który przejmie zarządzanie funduszem zarządzanym przez zakład podlegający likwidacji oraz wstąpi w jego prawa i obowiązki.

5. Wniosek, o którym mowa w ust. 4, zawiera:

- 1) projekt umowy, o której mowa w ust. 1;
- 2) wykaz decyzji ZUS wykonywanych przez fundusz zarządzany przez zakład podlegający likwidacji;
- 3) wyliczenie rezerwy dożywotnich emerytur kapitałowych oddzielnie dla każdej decyzji ZUS;
- 4) wykaz aktywów funduszu zarządzanego przez zakład podlegający likwidacji;
- 5) prognozę stanu rezerwy dożywotnich emerytur kapitałowych oraz aktywów funduszu zarządzanego przez zakład podlegający likwidacji, na okres trzech lat od dnia otwarcia likwidacji;
- 6) prognozę stanu rezerwy dożywotnich emerytur kapitałowych oraz aktywów funduszu zarządzanego przez zakład, który ma wstąpić w prawa i obowiązki zakładu podlegają-

cego likwidacji, na okres trzech lat od dnia wstąpienia w jego prawa i obowiązki.

6. Organ nadzoru udziela zezwolenia, o którym mowa w ust. 3, jeżeli:

- 1) po zawarciu umowy fundusz zarządzany przez zakład, który ma wstąpić w prawa i obowiązki zakładu podlegającego likwidacji, będzie posiadał zdolność finansową do wypłacania dożywotnich emerytur kapitałowych i wypłat gwarantowanych;
- 2) zawarcie umowy, o której mowa w ust. 1, nie narusza interesów emerytów lub osób uposażonych, funduszu zarządzanego przez zakład podlegający likwidacji lub funduszu zarządzanego przez zakład, który wstąpi w prawa i obowiązki zakładu podlegającego likwidacji.

Art. 54. 1. Jeżeli likwidator nie wystąpi z wnioskiem, o którym mowa w art. 53 ust. 4, w terminie roku od dnia otwarcia likwidacji, zarządzanie funduszem przejmuje Fundusz Gwarantowanych Dożywotnich Emerytur Kapitałowych.

2. Fundusz Gwarantowanych Dożywotnich Emerytur Kapitałowych przejmuje zarządzanie funduszem w terminie 30 dni od dnia, w którym upłynął rok od dnia otwarcia likwidacji lub wydania przez organ nadzoru ostatecznej decyzji o odmowie zezwolenia na zawarcie umowy, o której mowa w art. 53 ust. 1.

Art. 55. 1. Likwidacja dobrowolna zakładu następuje na podstawie:

- 1) umowy z innym zakładem, na mocy której zakład ten przejmie zarządzanie funduszem zarządzanym przez zakład podlegający likwidacji oraz wstąpi w jego prawa i obowiązki, oraz

2) podjęcia uchwały walnego zgromadzenia zakładu o rozwiązaniu zakładu.

2. O zamiarze podjęcia uchwały o rozwiązaniu zakładu organ zwołujący walne zgromadzenie zakładu jest obowiązany, nie później niż 30 dni przed zwołaniem walnego zgromadzenia, zawiadomić organ nadzoru.

3. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 2, określa:

- 1) przyczyny rozwiązania zakładu;
- 2) zakład, który przejmie zarządzanie funduszem zarządzanym przez zakład podlegający likwidacji oraz wstąpi w jego prawa i obowiązki;
- 3) osobę mającą pełnić funkcję likwidatora, dającą rękojmię należytego wypełniania powierzonych obowiązków.

4. Jeżeli rozwiązanie zakładu zagraża interesom emerytów lub osób uposażonych, organ nadzoru w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2, może zgłosić, w drodze decyzji, sprzeciw. W przypadku zgłoszenia sprzeciwu przez organ nadzoru uchwała walnego zgromadzenia zakładu o rozwiązaniu zakładu jest nieważna.

5. Zawarcie umowy, o której mowa w ust. 1 pkt 1, wymaga zezwolenia organu nadzoru wydanego w trybie art. 53 ust. 4 – 6.

6. Organ nadzoru, może wyznaczyć, w drodze decyzji, likwidatora z urzędu, innego niż wskazany zgodnie z ust. 3 pkt 3. Przepis art. 52 ust. 4 – 5 stosuje się odpowiednio.

7. Likwidator, o którym mowa w ust. 3 pkt 3 lub ust. 6, składa organowi nadzoru sprawozdania o przebiegu likwidacji w terminach i w trybie określonych przez organ nadzoru.

Art. 56. 1. Zakład może połączyć się z innym zakładem przez:

- 1) przeniesienie całego majątku zakładu przejmowanego na inny zakład przejmujący za akcje, które zakład przejmujący wydaje akcjonariuszom zakładu przejmowanego;
- 2) utworzenie nowego zakładu, na który przechodzi majątek łączących się zakładów za akcje nowo utworzonego zakładu.

2. Z dniem połączenia zakładów zakład przejmujący albo zakład nowo utworzony przejmuje zarządzanie funduszem zakładu przejmowanego albo podlegającego likwidacji na skutek utworzenia nowego zakładu.

3. Połączenie zakładów nie może prowadzić do obniżenia wysokości dożywotniej emerytury kapitałowej wypłacanej z funduszu podlegającego likwidacji.

Art. 57. Połączenie zakładów wymaga zezwolenia organu nadzoru.

Art. 58. Wniosek o wydanie zezwolenia na połączenie zakładów jest składany przez:

- 1) każdy z łączących się zakładów, w przypadku połączenia, o którym mowa w art. 56 ust. 1 pkt 1;
- 2) akcjonariuszy łączących się zakładów, w przypadku połączenia, o którym mowa w art. 56 ust. 1 pkt 2.

Art. 59. 1. Do wniosku o wydanie zezwolenia na połączenie zakładów należy dołączyć:

- 1) uchwałę walnego zgromadzenia zakładu o połączeniu zakładów;
- 2) umowę o połączeniu zakładów;
- 3) uchwałę o zmianie statutu funduszu, którym zarządzanie zostanie przejęte;

- 4) zmodyfikowany regulamin organizacyjny zakładu, o którym mowa w art. 41 ust. 1 pkt 3, po połączeniu zakładów;
- 5) zmodyfikowany plan organizacyjny i finansowy zakładu, o którym mowa w art. 41 ust. 1 pkt 9, po połączeniu zakładów;
- 6) informację o powiązaniach kapitałowych między akcjonariuszami;
- 7) projekt statutu funduszu i zakładu po połączeniu zakładów;
- 8) dokumenty przedstawiające sytuację finansową zakładów, w tym dokumenty potwierdzające brak zaległości podatkowych, za cały okres działalności, nie dłuższy niż okres ostatnich pięciu lat poprzedzających dzień złożenia wniosku;
- 9) dokumenty potwierdzające brak zaległości z tytułu składek, do poboru których jest obowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na dzień wystawienia dokumentu oraz informujące o udzielonych zakładom ulgach w opłacaniu składek i prowadzonych wobec nich postępowaniach egzekucyjnych za cały okres działalności, nie dłuższy niż okres ostatnich pięciu lat poprzedzających dzień złożenia wniosku;
- 10) oświadczenie o pochodzeniu środków pieniężnych przeznaczonych na dopłaty do akcji zakładu przejmującego, przewidziane w uchwale o połączeniu zakładów;
- 11) imiona i nazwiska:
 - a) członków zarządu i rady nadzorczej zakładu przejmującego albo nowo utworzonego,

- b) doradcy inwestycyjnego, o którym mowa w art. 34, oraz aktuarusza, o którym mowa w art. 35.

2. W przypadku połączenia zakładów w trybie określonym w art. 56 ust. 1 pkt 2, do wniosku o wydanie zezwolenia na połączenie zakładów:

- 1) należy dołączyć:
 - a) projekt oferty dożywotniej emerytury kapitałowej,
 - b) informację wskazującą, który fundusz po połączeniu będzie podlegać likwidacji,
 - c) dowód posiadania środków własnych na pokrycie kwoty, o której mowa w art. 84 ust. 1;
- 2) nie dołącza się dokumentu, o którym mowa w ust. 1 pkt 3.

Art. 60. 1. Organ nadzoru wydaje zezwolenie na utworzenie zakładu wraz z wydaniem zezwolenia na połączenie zakładów.

2. Zezwolenie na połączenie zakładów uznaje się za zezwolenie na zmianę statutu przejmowanego funduszu, w zakresie określonym w art. 9 ust. 2 pkt 2 – 4. Organ nadzoru może z urzędu zezwolić na skrócenie terminu wejścia w życie tej zmiany.

3. Jeżeli połączenie zakładów, o którym mowa w art. 56 ust. 1 pkt 1, powoduje konieczność podwyższenia kapitału zakładowego zakładu przejmującego inny zakład w następstwie połączenia, wraz z wnioskiem o wydanie zezwolenia na połączenie zakładów, zakład przejmujący składa wnioski o wydanie zezwolenia na zmianę statutu funduszu i zakładu w zakresie wynikającym z podwyższenia kapitału zakładowego. Zezwolenie na zmianę statutu funduszu i zakładu organ nadzoru wydaje wraz z wydaniem zezwolenia na połączenie zakładów.

4. Organ nadzoru w zezwoleniu na połączenie zakładów określa szczegółowe warunki połączenia zakładów, w tym datę rozpoczęcia i zakończenia likwidacji przejmowanego funduszu.

5. O wydaniu zezwolenia na połączenie zakładów organ nadzoru zawiadamia niezwłocznie sąd rejestrowy oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych, załączając odpis zezwolenia. Sąd, z urzędu, wpisuje do rejestru datę rozpoczęcia likwidacji i likwidatora.

6. Organ nadzoru, przekazując do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odpis zezwolenia na połączenie zakładów, przekazuje jednocześnie zestawienie ofert dożywotnich emerytur kapitałowych, o którym mowa w art. 71.

Art. 61. Organ nadzoru odmawia wydania zezwolenia na połączenie zakładów, jeżeli:

- 1) wniosek lub dołączone dokumenty nie spełniają warunków określonych w ustawie;
- 2) z dokumentów dołączonych do wniosku lub innych informacji wynika, że którykolwiek z łączących się zakładów lub akcjonariuszy tych zakładów posiada zaległości podatkowe za cały okres działalności, nie dłuższy niż okres ostatnich pięciu lat poprzedzających dzień złożenia wniosku;
- 3) z dokumentu dołączonego do wniosku wynika, że którykolwiek z łączących się zakładów lub akcjonariuszy tych zakładów posiada zaległości z tytułu składek, do poboru których jest obowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na dzień wystawienia dokumentu albo któremukolwiek z łączących się zakładów lub akcjonariuszy tych zakładów w całym okresie działalności, nie dłuższym jednak niż okres ostatnich pięciu lat poprzedzających dzień złożenia wniosku, była udzielona ulga w opłacaniu składek albo było prowadzone postępowanie egzekucyjne;
- 4) środki pieniężne przeznaczone na dopłaty do akcji zakładu przejmującego, przewidziane w uchwałach o połączeniu za-

- kładów, pochodzą z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, kredytu, pożyczki, lub są w jakikolwiek inny sposób obciążone;
- 5) dotychczasowa działalność wnioskodawców nie daje rękojmi prowadzenia spraw funduszu lub zakładu w sposób należycie zabezpieczający interes funduszu, zakładu, interesy emerytów lub osób uposażonych;
 - 6) wydanie zezwolenia jest sprzeczne z interesami emerytów lub osób uposażonych;
 - 7) w wyniku połączenia powstałby fundusz lub zakład, który nie zapewniałby zdolności do wykonywania zobowiązań;
 - 8) w wyniku połączenia powstałby zakład, którego projekt oferty dożywotniej emerytury kapitałowej naruszałby przepisy prawa albo mógłby w inny sposób zagrażać interesom emerytów lub osób uposażonych;
 - 9) wydanie zezwolenia prowadziłoby do istotnego ograniczenia konkurencji na rynku, w szczególności do powstania lub umocnienia pozycji dominującej na rynku.

Art. 62. 1. Na podstawie zezwolenia organu nadzoru na połączenie zakładów albo zezwolenia na zawarcie umowy, o której mowa w art. 53 ust. 1 lub art. 55 ust. 1 pkt 1, następuje likwidacja funduszu, którym zarządzanie zostało przejęte przez inny zakład, lub który był zarządzany przez zakład przejęty w wyniku połączenia albo, jeżeli połączenie zakładów odbywa się w sposób określony w art. 56 ust. 1 pkt 2, który został wskazany we wniosku o wydanie zezwolenia na połączenie zakładów zgodnie z art. 59 ust. 2 pkt 1 lit. b.

2. Likwidatorem funduszu jest zakład, który przejął zarządzanie tym funduszem.

Art. 63. 1. Treść zezwolenia organu nadzoru na połączenie zakładów albo zezwolenia na zawarcie umowy, o której mowa w art. 53 ust. 1 lub art. 55 ust. 1 pkt 1, fundusz podlegający likwidacji ogłasza niezwłocznie w dzienniku o zasięgu krajowym oraz na ogólnodostępnej stronie internetowej, które są przeznaczone do ogłoszeń funduszu.

2. O ogłoszeniu, o którym mowa w ust. 1, fundusz podlegający likwidacji zawiadamia niezwłocznie organ nadzoru.

Art. 64. 1. Likwidacja funduszu następuje w drodze przeniesienia jego aktywów do funduszu zarządzanego przez zakład, który przejął zarządzanie tym funduszem.

2. Przeniesienie aktywów następuje w pierwszym dniu roku obrotowego funduszu.

3. W dacie zakończenia likwidacji funduszu:

- 1) przeniesienie jego aktywów do funduszu przejmującego uważa się za dokonane;
- 2) fundusz przejmujący wstępnie we wszystkie prawa i obowiązki funduszu likwidowanego.

4. Niezwłocznie po dokonaniu zawiadomienia organu nadzoru, o którym mowa w art. 63 ust. 2, zakład zarządzający funduszem likwidowanym jest obowiązany rozwiązać umowę z depozytariuszem przechowującym jego aktywa oraz jest uprawniony do rozwiązania umów ze wszystkimi innymi podmiotami działającymi na jego rzecz lub zmiany warunków tych umów w sposób zapewniający zgodność z postanowieniami statutu funduszu przejmującego, z dniem zakończenia likwidacji.

5. Na dzień zakończenia likwidacji funduszu Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonuje zmian w Centralnym Rejestrze Otrzymujących Emerytury z Funduszu Dożywotnich Emerytur Kapitałowych, o którym mowa w art. 33 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpie-

czeń społecznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74, z późn. zm.⁶⁾), w zakresie wynikającym z ust. 3 pkt 2.

Art. 65. Niezwłocznie po zakończeniu likwidacji funduszu, zakład, który przejął zarządzanie tym funduszem, składa organowi nadzoru sprawozdanie o dokonaniu czynności, o których mowa w art. 64, a także składa wniosek do sądu rejestrowego o wykreślenie tego funduszu z rejestru.

Art. 66. Jeżeli w trakcie likwidacji funduszu zachodzą przesłanki wystąpienia z wnioskiem o ogłoszenie upadłości zakładu, likwidator występuje niezwłocznie do właściwego sądu z wnioskiem o ogłoszenie upadłości zakładu, zawiadamiając o tym jednocześnie organ nadzoru.

Art. 67. 1. Do upadłości zakładów stosuje się przepisy ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. Nr 60, poz. 535, z późn. zm.⁷⁾).

2. W razie ogłoszenia upadłości zakładu organ nadzoru cofa zezwolenie na utworzenie zakładu.

3. Wniosek o ogłoszenie upadłości zakładu może zgłosić organ nadzoru.

4. Organ nadzoru jest uczestnikiem postępowania upadłościowego.

5. O ogłoszeniu upadłości orzeka sąd właściwy dla siedziby zakładu.

6. Przed ogłoszeniem upadłości zakładu sąd zasięga opinii organu nadzoru w sprawie osoby syndyka. Syndyk powinien posiadać znajomość organizacji i zasad działania funduszu. Syndykiem może być inny zakład.

7. Urzędy, instytucje oraz inne zakłady mają obowiązek udzielania syndykowi informacji niezbędnych do realizowania jego zadań.

8. W przypadku ogłoszenia upadłości zakładu albo oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości zakładu lub umorzenia postępowania upadłościowego, jeżeli majątek dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego, przepisy art. 53 ust. 1 – 3 stosuje się odpowiednio, z tym że zakład reprezentuje syndyk, a w razie braku syndyka likwidator.

9. Pokrycie niedoboru aktywów funduszu może nastąpić z aktywów zakładu po zaspokojeniu należności innych wierzycieli zakładu wymienionych w art. 342 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze, jednak przed zaspokojeniem należności, o których mowa w art. 342 ust. 1 pkt 2 – 4 tej ustawy.

Rozdział 6

Oferta dożywotniej emerytury kapitałowej, zestawienie ofert dożywotnich emerytur kapitałowych oraz działalność informacyjna zakładów emerytalnych

Art. 68. 1. Oferta dożywotniej emerytury kapitałowej jest ustalana przez aktuarusza, o którym mowa w art. 35, z uwzględnieniem przyjętych przez zakład tablic dalszego trwania życia według wieku, technicznej stopy procentowej oraz opłaty, o której mowa w art. 83.

2. Tablice, o których mowa w ust. 1, są tworzone na podstawie przewidywanej struktury płci emerytów uprawnionych do dożywotniej emerytury kapitałowej oraz założeń dotyczących dalszego trwania życia emerytów.

3. Wysokość miesięcznych stawek dożywotniej emerytury kapitałowej za każdy tysiąc złotych składki może być zróżnicowana wyłącznie w zależności od wyrażonego w ukończonych latach i miesiącach wieku członka otwartego funduszu emerytalnego.

Art. 69. 1. Zakład może, za zgodą organu nadzoru, zmienić ofertę dożywotniej emerytury kapitałowej.

2. Zakład przekazuje do organu nadzoru zmienioną ofertę dożywotniej emerytury kapitałowej, do której dołącza informację o przyjętych założeniach i sposobie wyliczenia wysokości dożywotniej emerytury kapitałowej.

3. Jeżeli zmieniona oferta dożywotniej emerytury kapitałowej narusza przepisy prawa, interesy emerytów lub osób uposażonych, organ nadzoru, w terminie 30 dni od dnia jej otrzymania, wydaje decyzję o zakazie wprowadzenia jej do obrotu.

4. Decyzja, o której mowa w ust. 3, podlega natychmiastowemu wykonaniu.

5. W przypadku wydania przez organ nadzoru decyzji, o której mowa w ust. 3, obowiązuje dotychczasowa oferta dożywotniej emerytury kapitałowej.

6. Jeżeli organ nadzoru nie stwierdzi podstaw do wydania decyzji, o której mowa w ust. 3, informuje pisemnie zakład o braku podstaw do wydania zakazu wprowadzenia do obrotu zmienionej oferty dożywotniej emerytury kapitałowej oraz o terminie jej wejścia w życie.

7. Jeżeli organ nadzoru nie stwierdzi podstaw do wydania decyzji, o której mowa w ust. 3, zmieniona oferta dożywotniej emerytury kapitałowej staje się obowiązująca od pierwszego dnia kwartału następującego po kwartale, w którym zakład złożył wniosek o zmianę dotychczasowej oferty dożywotniej emerytury kapitałowej, pod warunkiem, że zmieniona oferta dożywotniej emerytury kapitałowej wraz z informacją, o której mowa w ust. 2, została złożona nie później niż 60 dni przed końcem bieżącego kwartału.

Art. 70. 1. Organ nadzoru sporządza zestawienie ofert dożywotnich emerytur kapitałowych wskazując dzień, od którego oferty dożywotnich emerytur kapitałowych obowiązują.

2. Organ nadzoru przekazuje do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zestawienie ofert dożywotnich emerytur kapitałowych nie później niż do 10 dnia roboczego poprzedzającego koniec bieżącego kwartału.

3. Zakład Ubezpieczeń Społecznych udostępnia obowiązujące zestawienie ofert dożywotnich emerytur kapitałowych, o których mowa w ust. 1, w lokalach terenowych jednostek organizacyjnych i na swojej ogólnodostępnej stronie internetowej.

4. Organ nadzoru przechowuje, archiwizuje i zabezpiecza zestawienia ofert dożywotnich emerytur kapitałowych przez okres pięćdziesięciu lat od dnia, w którym zaczęły obowiązywać.

5. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wzór oferty dożywotniej emerytury kapitałowej oraz zestawienia ofert dożywotnich emerytur kapitałowych, mając na względzie konieczność formułowania oferty dożywotniej emerytury kapitałowej oraz zestawienia ofert dożywotnich emerytur kapitałowych w sposób przejrzysty, zrozumiały i umożliwiający zapoznanie się z nimi.

Art. 71. 1. Jednocześnie z wydaniem decyzji, o której mowa w art. 50 ust. 1, albo zezwolenia, o którym mowa w art. 62 ust. 1, organ nadzoru sporządza zestawienie ofert dożywotnich emerytur kapitałowych, nie uwzględniając oferty dożywotniej emerytury kapitałowej zakładu określonego w tej decyzji albo określonego w tym zezwoleniu jako zakład przejmowany, oraz wskazując dzień, od którego obowiązują oferty dożywotnich emerytur kapitałowych.

2. Zestawienie ofert dożywotnich emerytur kapitałowych, o którym mowa w ust. 1, obowiązuje do końca bieżącego kwartału.

Art. 72. Zakład może informować jedynie o treściach zawartych w zestawieniu ofert dożywotnich emerytur kapitałowych, o którym mowa w art. 70 ust. 1.

Rozdział 7

Gospodarka finansowa funduszy dożywotnich emerytur kapitałowych
i zakładów emerytalnych

Art. 73. 1. Składki wpłacone do funduszu, nabyte za nie lub w związku z nimi prawa i pożytki z tych praw stanowią aktywa funduszu.

2. Aktywa funduszu stanowią także należne środki pieniężne oraz pożytki z tytułu:

- 1) nienależnych wypłat dożywotnich emerytur kapitałowych i wypłat gwarantowanych;
 - 2) wyrównania finansowego, o którym mowa w art. 95 – 101;
 - 3) przekazanych do funduszu przez zakład środków pieniężnych przeznaczonych na utworzenie rezerwy regulacyjnej;
 - 4) refundacji przez zakład kosztów w związku z przekroczeniem ich maksymalnej wysokości, o której mowa w art. 9 ust. 2 pkt 6.
3. Aktywa funduszu pomniejszają:

- 1) wypłaty dożywotnich emerytur kapitałowych i wypłat gwarantowanych;
- 2) kwoty wynikające z przekazania środków tytułem wyrównania finansowego zgodnie z art. 95 – 101;
- 3) opłaty za zarządzanie pobierane przez zakład, o których mowa w art. 83,
- 4) koszty związane z realizacją transakcji nabywania lub zbywania aktywów funduszu, stanowiące równowartość

opłat ponoszonych na rzecz osób trzecich, z których pośrednictwa zakład jest obowiązany korzystać z mocy odrębnych przepisów, oraz koszty związane z przechowywaniem tych aktywów, stanowiące równowartość wynagrodzenia depozytariusza określone w statucie zakładu;

- 5) wypłaty z tytułu nadwyżki wartości rezerwy regulacyjnej, o której mowa w art. 76 ust. 6;
- 6) strata z inwestycji aktywów funduszu.

Art. 74. Fundusz tworzy:

- 1) rezerwę dożywotnich emerytur kapitałowych, zwaną dalej „RDEK”;
- 2) rezerwę regulacyjną, zwaną dalej „RR”.

Art. 75. 1. RDEK jest przeznaczona na pokrycie bieżących oraz przyszłych zobowiązań wynikających z decyzji ZUS albo dyspozycji lub jej braku, o której mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia ... o emeryturach kapitałowych, oraz opłaty, o której mowa w art. 83.

2. Przy ustalaniu wartości RDEK uwzględnia się wartość zobowiązań ustalanych odrębnie dla każdego emeryta przy zastosowaniu odrębnych dla płci tablic prognozowanego przeciętnego dalszego trwania życia oraz przy zastosowaniu przyjętej przez zakład stopy technicznej, nie wyższej niż jej maksymalna wysokość ustalona zgodnie z ust. 5.

3. Aktuariusz, o którym mowa w art. 35, ustala wartość RDEK na każdy dzień bilansowy.

4. Przy ustaleniu wartości RDEK uwzględnia się:

- 1) przypadającą na zwiększenie RDEK wartość zysku funduszu za poprzedni rok obrotowy, wyliczoną zgodnie z art. 79 ust. 2;

- 2) zobowiązania z tytułu wypłaty gwarantowanej;
- 3) wartość nienależnie wypłaconych świadczeń z tytułu emerytur.

5. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego, po zasięgnięciu opinii Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego, określa, w drodze rozporządzenia, wysokość maksymalnej stopy technicznej, mając na względzie zagwarantowanie pewności wypłat dożywotnich emerytur kapitałowych oraz ochronę interesów emerytów i osób uposażonych.

Art. 76. 1. Zakład jest obowiązany do przekazania do funduszu środków pieniężnych, przeznaczonych na utworzenie RR, w wysokości 8 % wartości RDEK.

2. RR stanowi zobowiązanie funduszu wobec zakładu.

3. RR jest przeznaczona na pokrycie niedoboru aktywów stanowiących pokrycie RDEK, w tym strat z inwestycji aktywów funduszu, zgodnie z art. 79 ust. 3, a także na uregulowanie należności nierozliczonych z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, o których mowa w art. 77 ust. 2.

4. Zakład przekazuje środki pieniężne z tytułu zmniejszenia wartości RR, wynikającego z operacji, o których mowa w ust. 3. Przekazane przez zakład środki stanowią koszt zakładu.

5. Na dzień bilansowy RR wynosi co najmniej 8 % wartości RDEK.

6. Jeżeli z rocznego sprawozdania finansowego funduszu wynika, że wartość RR przekracza 8 % wartości RDEK fundusz dokonuje wypłaty powstałej nadwyżki do zakładu.

Art. 77. 1. Na podstawie prognozowanej wartości współczynnika bilansującego b, o której mowa w art. 98 ust. 2, fundusz ustala na dzień bilansowy wartość należności z tytułu niedoboru albo zobowiązań z tytułu nadwyżki, zgodnie z art. 95 – 101.

2. Jeżeli po dokonaniu rozliczenia, o którym mowa w art. 100 ust. 2, fundusz wykazuje nierozliczoną należność, kwota tej należności jest regulowana ze środków RR.

3. Jeżeli po dokonaniu rozliczenia, o którym mowa w art. 100 ust. 2, fundusz wykazuje nierozliczone zobowiązanie, kwota tego zobowiązania jest przekazywana na zwiększenie świadczeń z tytułu dożywotnich emerytur kapitałowych emerytów, których składki wpłynęły do funduszu w roku obrotowym, za który następuje wyrównanie.

Art. 78. 1. Fundusz jest obowiązany posiadać aktywa w wysokości nie niższej niż wartość RDEK.

2. Jeżeli ze sprawozdania finansowego wynika, że wartość aktywów funduszu jest niższa niż wartość RDEK powstały niedobór jest pokrywany ze środków zakładu.

3. Niedobór, o którym mowa w ust. 2, jest pokrywany nie później niż w terminie 7 dni od dnia sporządzenia sprawozdania finansowego.

4. Jeżeli po terminie określonym w ust. 3 wartość aktywów funduszu jest niższa niż wartość RDEK zakład zawiadamia niezwłocznie organ nadzoru oraz przedkłada mu w terminie 21 dni od dnia sporządzenia sprawozdania finansowego plan przywrócenia prawidłowych stosunków finansowych funduszu.

5. Plan przywrócenia prawidłowych stosunków finansowych funduszu podlega zatwierdzeniu przez organ nadzoru, w drodze decyzji, która określa termin wykonania planu.

6. Organ nadzoru odmawia zatwierdzenia planu przywrócenia prawidłowych stosunków finansowych funduszu, jeżeli plan nie jest możliwy do wykonania, lub jeżeli wykonanie planu nie gwarantuje, że prawidłowe stosunki finansowe funduszu zostaną przywrócone.

Art. 79. 1. Ustalenia, czy fundusz wykazuje zysk czy stratę z inwestycji aktywów funduszu dokonuje się w oparciu o sprawozdanie finansowe zbadane przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych i zatwierdzone przez walne zgromadzenie.

2. Jeżeli z rocznego sprawozdania finansowego funduszu wynika, że fundusz wykazuje zysk z inwestycji aktywów funduszu, kwotę odpowiadającą co najmniej 90 % tego zysku przypadającego na aktywa stanowiące pokrycie RDEK, fundusz przeznaczą na zwiększenie świadczeń, a pozostałą część tego zysku przekazuje na zwiększenie RR.

3. Jeżeli z rocznego sprawozdania finansowego funduszu wynika, że fundusz wykazuje stratę z inwestycji aktywów stanowiących pokrycie RDEK, stratę pokrywa się z RR.

Art. 80. Fundusz dokonuje zwiększenia dożywotnich emerytur kapitałowych o zysk, o którym mowa w art. 79 ust. 2, oraz o nadwyżkę, o której mowa w art. 77 ust. 3, w terminie od dnia 1 marca roku następującego po roku obrotowym.

Art. 81. 1. Fundusz przelicza na miesięczną wysokość dożywotniej emerytury kapitałowej kwotę zysku, o której mowa w art. 79 ust. 2, oraz nadwyżki, o której mowa w art. 77 ust. 3, uwzględniając odpowiednio udział każdego emeryta w zysku i nadwyżce przy zastosowaniu oferty dożywotniej emerytury kapitałowej obowiązującej od pierwszego dnia roku obrotowego następującego po roku obrotowym, w którym fundusz wykazał zysk oraz nadwyżkę, przewidywane dalsze trwanie życia emeryta oraz stosowaną techniczną stopę procentową.

2. Udział emeryta w zysku, o którym mowa w art. 79 ust. 2, przypadającym na zwiększenie dożywotniej emerytury kapitałowej lub w nadwyżce, o której mowa w art. 77 ust. 3, przypadającej na zwiększenie dożywotniej emerytury kapitałowej, ustala się w sposób następujący:

- 1) fundusz ustala skorygowaną wartość części RDEK utworzonej dla danego emeryta w związku z decyzją ZUS, mnożąc wartość tej części RDEK ustalonej na koniec roku obrotowego, za który fundusz osiągnął zysk lub nadwyżkę, przez liczbę pełnych miesięcy kalendarzowych w tym roku obrotowym, które upłynęły od dnia wpływu składki do zakładu, podzieloną przez 12;
- 2) fundusz ustala skorygowaną wartość RDEK ogółem sumując wszystkie części RDEK na koniec roku obrotowego, za który osiągnięto zysk lub nadwyżkę, w wartości skorygowanej, wyliczonej zgodnie z pkt 1;
- 3) fundusz oblicza wartość ilorazu skorygowanej wartości części RDEK ustalonej dla danej decyzji ZUS zgodnie z pkt 1 do wartości RDEK skorygowanej ogółem, obliczonej zgodnie z pkt 2;
- 4) iloraz, o którym mowa w pkt 3, odpowiada udziałowi danego emeryta w zysku lub nadwyżce.

Art. 82. Dożywotnia emerytura kapitałowa przysługuje w wysokości zwiększonej o wartość ustaloną zgodnie z art. 81 od marca roku następującego po roku obrotowym, za który fundusz osiągnął zysk, o którym mowa w art. 79 ust. 2, lub nadwyżkę, o której mowa w art. 77 ust. 3.

Art. 83. Zakład może pobierać miesięczną opłatę za zarządzanie funduszem z aktywów stanowiących pokrycie RDEK w wysokości nie większej niż 3,5 % wartości wypłacanych dożywotnich emerytur kapitałowych.

Art. 84. 1. Zakład jest obowiązany posiadać środki własne w wysokości nie niższej niż 2 % wartości RDEK.

2. Zakład, o którym mowa w art. 21 ust. 2, zarządzający więcej niż jednym funduszem, jest obowiązany posiadać środki własne w wysokości nie niższej niż 2 % sumy wartości RDEK zarządzanych przez siebie funduszy.

Art. 85. 1. Środkami własnymi zakładu są aktywa zakładu, z wyłączeniem:

- 1) aktywów przeznaczonych na pokrycie wszelkich przewidywalnych zobowiązań;
- 2) wartości niematerialnych i prawnych;
- 3) akcji własnych będących w posiadaniu zakładu.

2. Na wniosek zakładu i na podstawie przedstawionych przez niego dowodów organ nadzoru może, w drodze decyzji, wyrazić zgodę na zaliczenie do środków własnych kwot uzyskanych przez zakład z tytułu pożyczek podporządkowanych, jeżeli nie narusza to interesów emerytów lub osób uposażonych.

3. Przez pożyczki podporządkowane należy rozumieć pożyczki, które w razie likwidacji lub upadłości zakładu są zwracane nie wcześniej niż po zaspokojeniu pozostałych wierzycieli zakładu, termin ich zwrotu przypada nie wcześniej niż 5 lat od dnia zawarcia umowy pożyczki, a jeżeli umowa pożyczki nie określa terminu jej zwrotu, zwrot pożyczki może nastąpić wyłącznie z zachowaniem pięcioletniego okresu wypowiedzenia.

4. Organ nadzoru może w każdym czasie uchylić decyzję, o której mowa w ust. 2, jeżeli zaliczanie kwot uzyskanych przez zakład z tytułu pożyczek podporządkowanych do środków własnych zakładu będzie zagrażać interesom emerytów lub osób uposażonych.

5. Pożyczki podporządkowane mogą stanowić nie więcej niż 25 % środków własnych zakładu.

6. W terminie 12 miesięcy przed terminem zwrotu pożyczki podporządkowanej, odnośnie której organ nadzoru wyraził zgodę stosownie do ust. 2, zakład jest obowiązany poinformować organ nadzoru o planowanych działaniach w zakresie sposobu utrzymania lub podniesienia środków własnych do wartości wymaganej przepisami ustawy.

7. Ze środków własnych zakładu wchodzącego w skład konglomeratu finansowego wyłącza się posiadane przez zakład akcje lub udziały finansujące kapitały własne zakładów ubezpieczeń, instytucji kredytowych i instytucji finansowych w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.⁸⁾) oraz firm inwestycyjnych, wchodzących w skład tego konglomeratu.

Art. 86. 1. Jeżeli ze sprawozdania finansowego wynika, że środki własne zakładu są niższe niż 2 % wartości RDEK, zakład zawiadamia niezwłocznie organ nadzoru oraz przedkłada mu w terminie 14 dni od dnia sporządzenia sprawozdania finansowego plan przywrócenia prawidłowych stosunków finansowych zakładu.

2. Plan przywrócenia prawidłowych stosunków finansowych zakładu podlega zatwierdzeniu przez organ nadzoru w drodze decyzji, która określa termin wykonania planu.

3. Organ nadzoru odmawia zatwierdzenia planu przywrócenia prawidłowych stosunków finansowych zakładu, jeżeli plan nie jest możliwy do wykonania, lub jeżeli wykonanie planu nie gwarantuje, że prawidłowe stosunki finansowe zakładu zostaną przywrócone.

Art. 87. 1. Aktywa funduszu są lokowane zgodnie z przepisami ustawy w sposób zapewniający bezpieczeństwo i rentowność, przy czym aktywa te powinny być w odpowiedni sposób zróżnicowane i rozproszone tak, aby nie były

one związane z jednym rodzajem aktywów lub jednym podmiotem, jak również nie były obciążone zobowiązaniami innymi niż wynikające z decyzji ZUS.

2. Termin zapadalności aktywów funduszu powinien być dostosowany do terminu wymagalności zobowiązań wynikających z decyzji ZUS.

Art. 88. Aktywa funduszu mogą być lokowane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wyłącznie w następujących kategoriach lokat w walucie polskiej:

- 1) obligacjach, bonach i innych papierach wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa, a także w pożyczkach udzielanych temu podmiotowi;
- 2) obligacjach, bonach i innych dłużnych papierach wartościowych, opiewających na świadczenia pieniężne, gwarantowanych lub poręczanych przez Skarb Państwa, a także depozytach i pożyczkach gwarantowanych lub poręczanych przez te podmioty;
- 3) lokatach bankowych i bankowych papierach wartościowych;
- 4) akcjach spółek notowanych na regulowanym rynku giełdowym, a także notowanych na regulowanym rynku giełdowym prawach poboru, warrantach subskrypcyjnych, prawach do akcji oraz obligacjach zamiennych na akcje tych spółek;
- 5) certyfikatach inwestycyjnych emitowanych przez fundusze inwestycyjne zamknięte;
- 6) jednostkach uczestnictwa zbywanych przez fundusze inwestycyjne otwarte lub specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte;
- 7) obligacjach i innych dłużnych papierach wartościowych emitowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, ich

związki lub miasto stołeczne Warszawa, zdematerializowanych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi;

- 8) zdematerializowanych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi obligacjach emitowanych przez spółki publiczne, które zostały zabezpieczone w wysokości odpowiadającej pełnej wartości nominalnej i ewentualnemu oprocentowaniu;
- 9) listach zastawnych;
- 10) obligacjach przychodowych, o których mowa w ustawie z dnia 29 czerwca 1995 r. o obligacjach (Dz. U. z 2001 r. Nr 120, poz. 1300, z późn. zm.⁹⁾).

Art. 89. 1. Lokowanie aktywów funduszu, o którym mowa w art. 88 pkt 3 – 10, podlega następującym ograniczeniom:

- 1) w przypadku lokat, o których mowa w art. 88 pkt 3, nie więcej niż 5 % wartości aktywów może być ulokowana w jednym banku albo dwóch lub większej liczbie banków będących jednostkami powiązanymi, przy czym w przypadku jednego dowolnie wybranego banku lub grupy banków będących jednostkami powiązanymi limit ten może wynosić nie więcej niż 7,5 % wartości aktywów banku lub grupy banków;
- 2) łączna wartość lokat, o których mowa w art. 88 pkt 4, nie może przekroczyć 20 % wartości aktywów;
- 3) w przypadku lokat, o których mowa w art. 88 pkt 5, nie więcej niż 1 % wartości aktywów może być ulokowane w certyfikatach inwestycyjnych wyemitowanych przez jeden fundusz inwestycyjny zamknięty, przy czym łącz-

na wartość lokat w certyfikaty inwestycyjne nie może stanowić więcej niż 5 % wartości aktywów;

- 4) w przypadku lokat, o których mowa w art. 88 pkt 6, nie więcej niż 5 % wartości aktywów może być ulokowane w jednostkach uczestnictwa zbywanych przez jeden fundusz inwestycyjny otwarty lub jeden specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty, przy czym nie więcej niż 15 % wartości aktywów może być ulokowane łącznie we wszystkich funduszach inwestycyjnych otwartych oraz specjalistycznych funduszach inwestycyjnych otwartych, zarządzanych przez jedno towarzystwo funduszy inwestycyjnych;
- 5) łączna wartość lokat aktywów we wszystkich papierach wartościowych jednego emitenta albo dwóch lub większej liczby emitentów będących jednostkami powiązanymi nie może przekroczyć 5 % wartości tych aktywów.

2. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, maksymalną część aktywów funduszu, jaka może zostać ulokowana w poszczególnych kategoriach lokat, o których mowa w art. 88, uwzględniając bezpieczeństwo i rentowność lokat oraz interesy emerytów i osób uposażonych.

Art. 90. 1. Aktywa funduszu mogą być lokowane poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej wyłącznie w następujących kategoriach lokat:

- 1) papierach wartościowych emitowanych przez spółki notowane na podstawowych giełdach rynków kapitałowych państw obcych będących członkami OECD lub innych państw obcych;

- 2) papierach wartościowych emitowanych przez rządy lub banki centralne państw obcych będących członkami OECD;
- 3) tytułach uczestnictwa emitowanych przez instytucje wspólnego inwestowania mających siedzibę w państwach obcych będących członkami OECD, jeżeli instytucje te oferują publiczne tytuły uczestnictwa i umarzają je na żądanie uczestnika.

2. Łączna wartość lokat aktywów funduszu w kategoriach lokat, o których mowa w ust. 1, nie może przekroczyć 5 % wartości aktywów funduszu.

3. Do aktywów, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio art. 89 ust. 1.

4. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, ograniczenia w zakresie prowadzenia działalności lokacyjnej, o której mowa w ust. 1, mając na względzie bezpieczeństwo i rentowność lokat oraz ochronę interesów emerytów i osób uposażonych.

Art. 91. Aktywa funduszu nie mogą być lokowane w akcjach lub innych papierach wartościowych emitowanych przez:

- 1) zakład;
- 2) akcjonariusza zakładu;
- 3) podmioty będące jednostkami powiązаныmi w stosunku do podmiotów, o których mowa w pkt 1 i 2.

Art. 92. 1. Fundusz jest obowiązany podjąć niezwłocznie działania w celu dostosowania działalności lokacyjnej do warunków określonych w ustawie, jeżeli naruszy on przepisy prawa w następstwie zmiany cen rynkowych stanowiących podstawę wyceny aktywów funduszu, kursów walut albo powiązań

organizacyjnych lub kapitałowych między podmiotami, których instrumenty finansowe są przedmiotem lokaty aktywów funduszu, albo w następstwie innych okoliczności, na które fundusz nie ma bezpośredniego wpływu.

2. Dostosowanie działalności lokacyjnej do warunków określonych w ustawie powinno nastąpić nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia zaistnienia stanu niezgodnego z prawem albo od dnia, w którym przeprowadzona wycena aktywów funduszu wykazała zaistnienie takiego stanu, w zależności od tego, który z tych terminów jest późniejszy.

3. Na wniosek funduszu, złożony nie później niż w terminie 1 miesiąca od dnia zaistnienia stanu niezgodnego z prawem lub daty stwierdzenia takiego stanu, zgodnie z ust. 2, organ nadzoru może zezwolić na przedłużenie do 12 miesięcy okresu, o którym mowa w ust. 2, jeżeli jest to uzasadnione ochroną interesów emerytów lub osób uposażonych.

Art. 93. Zakład nie może:

- 1) nabywać i zbywać aktywów funduszu:
 - a) członkom zarządu lub rady nadzorczej zakładu,
 - b) osobom pozostającym z zakładem w stosunku pracy, stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze,
 - c) osobom pozostającym z osobami wymienionymi w lit. a i b w związku małżeńskim, stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa do drugiego stopnia włącznie,
 - d) akcjonariuszom zakładu,
 - e) jednostce powiązanej z tym zakładem,
 - f) jednostce powiązanej z akcjonariuszem tego zakładu;
- 2) udzielać pożyczek, gwarancji i poręczeń, z wyjątkiem pożyczek z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Art. 94. 1. Proces podejmowania decyzji dotyczących strategii inwestycyjnej funduszu i lokowania aktywów funduszu jest dokumentowany w zakładzie w sposób umożliwiający identyfikację osób i terminu podjęcia decyzji dotyczących lokat funduszu.

2. Dokumenty, o których mowa w ust. 1, zakład przechowuje przez okres 5 lat.

Rozdział 8

Wyrównanie finansowe

Art. 95. Fundusz uczestniczy w wyrównaniu finansowym dokonywanym z tytułu rozliczenia różnic w wysokości rezerw powstałych w danym roku obrotowym z powodu innej struktury płci emerytów, których składki zostały przekazane do danego funduszu, niż struktura płci ogółu emerytów, których składki zostały przekazane do wszystkich funduszy w tym roku obrotowym.

Art. 96. 1. Wyrównania finansowego dokonuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest obowiązany zatrudnić aktuarium do wykonywania zadań, o których mowa w ust. 1.

3. Otwarte fundusze emerytalne przekazują Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych dane jednostkowe dotyczące członków otwartych funduszy emerytalnych, którzy w dniu 1 września danego roku kalendarzowego mają ukończony co najmniej 64 rok życia, obejmujące: wyrażony w latach i miesiącach wiek, płeć i wartość środków zgromadzonych na rachunku członka otwartego funduszu emerytalnego.

4. W celu dokonania wyrównania finansowego Zakład Ubezpieczeń Społecznych wykorzystuje dane jednostkowe dotyczące emerytów, któ-

rych składki zostały przekazane do poszczególnych funduszy w danym roku obrotowym, obejmujące: wyrażony w latach i miesiącach wiek, płeć i kwotę składki przekazanej do poszczególnych funduszy.

5. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, formę i terminy przekazywania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych danych, o których mowa w ust. 3, mając na celu sprawne i terminowe przeprowadzenie wyrównania finansowego.

Art. 97. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza, w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, corocznie w terminie do dnia 15 października prospektywne tablice trwania życia, według wieku wyrażonego w latach i miesiącach, dla osób w wieku, o którym mowa w art. 96 ust. 3:

- 1) wspólne dla płci;
- 2) odrębne dla płci.

Art. 98. 1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych:

- 1) ustala prognozę liczby osób, o których mowa w art. 96 ust. 3 i 4;
- 2) oblicza prognozowaną wartość współczynnika bilansującego b.

2. Prognozowana wartość współczynnika bilansującego b jest obliczana jako iloraz wartości rezerwy ustalonej na dzień kończący rok obrotowy, dla prognozy, o której mowa w ust. 1 pkt 1, przy zastosowaniu tablic, o których mowa w art. 97 pkt 2, oraz rezerwy ustalonej na dzień kończący rok obrotowy, dla prognozy, o której mowa w ust. 1 pkt 1, przy zastosowaniu tablic, o których mowa w art. 97 pkt 1.

3. Przy ustalaniu rezerw, o których mowa w ust. 2, stosuje się stopę techniczną, o której mowa w art. 75 ust. 5.

4. Po zakończeniu każdego pierwszego, drugiego i trzeciego kwartału w roku obrotowym, w terminie do 15 dnia drugiego miesiąca następnego kwartału, Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, prognozowaną liczbę osób, o których mowa ust. 1 pkt 1, i wartość współczynnika bilansującego b , z uwzględnieniem składek przekazanych do funduszy od początku roku obrotowego do końca kwartału.

Art. 99. 1. Po zakończeniu roku obrotowego Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustala:

- 1) wartość rezerw każdego funduszu na dzień kończący rok obrotowy przy zastosowaniu tablic, o których mowa w art. 97 pkt 1, i stopy technicznej, o której mowa w art. 75 ust. 5,
- 2) wartość rezerw każdego funduszu na dzień kończący rok obrotowy przy zastosowaniu tablic, o których mowa w art. 97 pkt 2, i stopy technicznej, o której mowa w art. 75 ust. 5,
- 3) sumę wartości, o których mowa w pkt 1,
- 4) sumę wartości, o których mowa w pkt 2,
- 5) wartość współczynnika bilansującego b na dzień kończący rok obrotowy

dla emerytów, których składki zostały przekazane do funduszy w danym roku obrotowym.

2. Wartość współczynnika bilansującego b jest obliczana jako iloraz sumy, o której mowa w ust. 1 pkt 4, oraz sumy, o której mowa w ust. 1 pkt 3.

3. W terminie 45 dni od dnia kończącego rok obrotowy, Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ogłasza, w formie komunikatu w Dzienniku

Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wartości, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2 i 5.

Art. 100. 1. Fundusz, dla którego iloczyn współczynnika bilansującego b, o którym mowa w art. 99 ust. 1 pkt 5, oraz wartości rezerwy, o której mowa w art. 99 ust. 1 pkt 1, jest większy niż wartość rezerwy, o której mowa w art. 99 ust. 1 pkt 2, przekazuje środki w wysokości tej nadwyżki na wskazany rachunek bankowy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w terminie 5 dni roboczych od dnia ogłoszenia wartości współczynnika bilansującego b.

2. Fundusz, dla którego iloczyn współczynnika bilansującego b, o którym mowa w art. 99 ust. 1 pkt 5, oraz wartości rezerwy, o której mowa w art. 99 ust. 1 pkt 1, jest mniejszy niż wartość rezerwy, o której mowa w art. 99 ust. 1 pkt 2, otrzymuje środki w wysokości tego niedoboru od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w terminie 10 dni roboczych od dnia ogłoszenia wartości współczynnika bilansującego b.

3. Jeżeli fundusz nie przekaze do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych środków, o których mowa w ust. 1, albo przekaze je w niepełnej wysokości, Zakład Ubezpieczeń Społecznych obciąża z tytułu tej wierzytelności rachunek bankowy funduszu.

4. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zwraca kwotę nienależnie pobranych środków wraz z odsetkami naliczonymi za okres od dnia obciążenia rachunku bankowego funduszu tą kwotą do dnia jej zwrotu.

Art. 101. Sprawozdanie finansowe, o którym mowa w art. 112, jest sporządzane po dokonaniu wyrównania finansowego pomiędzy funduszami.

Rozdział 9

Depozytariusz

Art. 102. Fundusz jest obowiązany wybrać depozytariusza, któremu, na podstawie umowy, powierza przechowywanie swoich aktywów.

Art. 103. 1. Depozytariuszem może być bank, który:

- 1) jest bankiem krajowym w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe;
- 2) posiada fundusze własne w wysokości co najmniej 400 000 000 zł;
- 3) nie posiada akcji zakładu zarządzającego funduszem, którego aktywa przechowuje, lub akcji lub udziałów jednostki powiązanej z tym zakładem;
- 4) nie jest pożyczkodawcą lub kredytodawcą w stosunku do zakładu zarządzającego funduszem, którego aktywa przechowuje;
- 5) nie posiada w składzie władz statutowych osób, które są:
 - a) członkami zarządu, rady nadzorczej zakładu zarządzającego funduszem, którego aktywa przechowuje, lub pozostają z tym zakładem w stosunku pracy, stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze,
 - b) członkami organu zarządzającego, rady nadzorczej lub pracownikami jednostki powiązanej z zakładem, o którym mowa w lit. a.

2. Depozytariuszem może być Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A., jeżeli spełnia warunki określone w ust. 1 pkt 3 – 5.

3. Depozytariusz, który w trakcie trwania umowy z funduszem przestał spełniać którykolwiek z warunków określonych w ust. 1, zawiadamia o tym niezwłocznie organ nadzoru oraz fundusz i jest obowiązany do dostosowania się do warunków, o których mowa w ust. 1, w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące, licząc od dnia, w którym przestał spełniać te warunki.

Art. 104. 1. Do obowiązków depozytariusza w zakresie przechowywania aktywów funduszu należy:

- 1) prowadzenie rejestru aktywów funduszu zapisywanych na właściwych rachunkach oraz przechowywanych przez depozytariusza i inne podmioty uprawnione do tego na mocy odrębnych przepisów lub na podstawie umów zawieranych za zgodą depozytariusza;
- 2) zapewnienie, aby wartość aktywów funduszu była ustalana w sposób pozwalający zakładowi na wykonanie obowiązków określonych w ustawie;
- 3) zapewnienie, aby umowy obejmujące nabywanie i zbywanie aktywów funduszu były zgodne z przepisami prawa;
- 4) wykonywanie poleceń zakładu, chyba że są one sprzeczne z przepisami prawa, albo w ocenie depozytariusza zagrażają bezpieczeństwu aktywów funduszu;
- 5) zapewnienie, aby aktywa funduszu były lokowane zgodnie z przepisami prawa;
- 6) zapewnienie terminowego rozliczania umów dotyczących aktywów funduszu;
- 7) wykonywanie poleceń likwidatora dotyczących likwidacji funduszu;

8) wykonywanie innych obowiązków przewidzianych ustawą.

2. Depozytariusz jest obowiązany do występowania w imieniu funduszu z powództwem przeciwko zakładowi z tytułu szkody spowodowanej niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem przez zakład obowiązków zarządzania funduszem lub jego reprezentacją.

3. Depozytariusz zapewnia zgodnie z przepisami prawa wykonywanie obowiązków, o których mowa w ust. 1 pkt 2, 3, 5 i 6, co najmniej przez stałą kontrolę czynności faktycznych i prawnych dokonywanych przez fundusz oraz doprowadzanie do zgodności tych czynności z przepisami prawa.

Art. 105. 1. Umowa z depozytariuszem o przechowywanie aktywów funduszu powinna określać szczegółowo obowiązki depozytariusza i funduszu, sposób ich wykonywania, wynagrodzenie depozytariusza, sposób obliczania kosztów i pobierania opłat obciążających aktywa funduszu, a także wskazywać osoby wyznaczone przez depozytariusza bezpośrednio odpowiedzialne za należyte wykonanie umowy. Umowa nie może ograniczać ustawowych obowiązków depozytariusza.

2. Depozytariusz odpowiada za wszelkie szkody wynikające z niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków nałożonych przez ustawę.

3. Odpowiedzialność, o której mowa w ust. 2, nie może być wyłączona lub ograniczona ani w umowie o przechowywanie aktywów funduszu, ani wskutek powierzenia przechowywania całości albo części aktywów funduszu osobie trzeciej.

4. Fundusz lub depozytariusz może rozwiązać umowę o przechowywanie aktywów funduszu, w drodze wypowiedzenia, którego okres nie może być krótszy niż 6 miesięcy. O wypowiedzeniu umowy i jego przyczynach strona wypowiadająca umowę informuje niezwłocznie organ nadzoru.

Art. 106. 1. Zmiana depozytariusza lub umowy z depozytariuszem, o której mowa w art. 105 ust. 1, wymaga uzyskania zezwolenia organu nadzoru. Do wniosku o wydanie zezwolenia na zmianę depozytariusza dołącza się umowę z depozytariuszem, a do wniosku o wydanie zezwolenia na zmianę umowy z depozytariuszem umowę zmieniającą umowę z depozytariuszem.

2. Organ nadzoru odmawia wydania zezwolenia, jeżeli zmiana depozytariusza lub umowy z depozytariuszem jest sprzeczna z prawem, interesami emerytów lub osób uposażonych.

3. O zmianie osób, o których mowa w art. 41 ust. 1 pkt 14, depozytariusz informuje organ nadzoru. W terminie 30 dni od dnia poinformowania organ nadzoru może zgłosić, w drodze decyzji administracyjnej, sprzeciw względem zmiany tych osób, jeżeli osoby te nie dają rękojmi należytego wykonywania powierzonych obowiązków.

4. Niezgłoszenie sprzeciwu w terminie, o którym mowa w ust. 3, uznaje się za przyjęcie zmiany, o której mowa w ust. 3. W takim przypadku depozytariusz niezwłocznie zawiadamia fundusz o tej zmianie.

Art. 107. 1. Jeżeli depozytariusz nie wykonuje obowiązków określonych w umowie, o której mowa w art. 105 ust. 1, albo wykonuje je nienależycie:

- 1) fundusz wypowiedzi umowę, zawiadamiając o tym niezwłocznie organ nadzoru;
- 2) organ nadzoru może nakazać funduszowi zmianę depozytariusza.

2. Organ nadzoru może nakazać funduszowi zmianę depozytariusza także wtedy, gdy nastąpiło istotne pogorszenie sytuacji finansowej depozytariusza, zagrażające bezpieczeństwu przechowywanych przez niego aktywów.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, wypowiedzenie może nastąpić w terminie krótszym niż wskazany w art. 105 ust. 4.

Art. 108. 1. W razie ogłoszenia upadłości lub otwarcia likwidacji depozytariusza, a także w przypadku stwierdzenia przez organ nadzoru naruszenia przez depozytariusza warunków umowy, o której mowa w art. 105 ust. 1, w sposób zagrażający bezpieczeństwu aktywów funduszu lub interesom emerytów lub osób uposażonych, fundusz dokonuje niezwłocznie zmiany depozytariusza. W tym przypadku art. 105 ust. 4 zdanie pierwsze nie stosuje się.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku gdy depozytariusz nie dostosuje się, w terminie określonym w art. 103 ust. 3, do warunków, o których mowa w art. 103 ust. 1.

Art. 109. 1. Każdorazowa zmiana depozytariusza następuje w sposób zapewniający nieprzerwane wykonywanie obowiązków w zakresie przechowywania aktywów funduszu.

2. W razie rozwiązania umowy z dotychczasowym depozytariuszem, powinien on wydać depozytariuszowi, z którym fundusz zawarł umowę, przechowywane aktywa funduszu i wszelkie dokumenty związane z wykonywaniem obowiązków określonych w art. 104 ust. 1 pkt 1 – 7, w terminie uzgodnionym przez strony, jednakże bez zbędnej zwłoki.

Art. 110. 1. Depozytariusz jest obowiązany poinformować niezwłocznie organ nadzoru o wszystkich działaniach i zaniechaniach funduszu lub zakładu, które, w jego ocenie, stanowią naruszenie prawa lub powodują, że interesy emerytów lub osób uposażonych nie są należycie zabezpieczone.

2. Depozytariusz jest obowiązany niezwłocznie poinformować organ nadzoru o stwierdzonych nieprawidłowościach w ustaleniu przez fundusz wartości jego aktywów.

Art. 111. Aktywa funduszu nie mogą być przedmiotem egzekucji skierowanej przeciwko depozytariuszowi lub podmiotom, o których mowa w art. 104 ust. 1 pkt 1, a także nie wchodzą w skład masy upadłości depozytariusza lub podmiotów, o których mowa w art. 104 ust. 1 pkt 1, i nie mogą być objęte postępowaniem układowym.

Rozdział 10

Sprawozdawczość finansowa funduszu dożywotnich emerytur kapitałowych i zakładu emerytalnego oraz obowiązki informacyjne

Art. 112. 1. Rok obrotowy funduszu i zakładu trwa pełne dwanaście miesięcy i kończy się w dniu 31 sierpnia.

2. Fundusz i zakład przedstawiają organowi nadzoru roczne sprawozdania finansowe, sporządzone zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, w terminie 14 dni od zatwierdzenia sprawozdania finansowego.

3. Fundusz i zakład przedstawiają organowi nadzoru dodatkowe miesięczne i kwartalne, sprawozdania finansowe.

4. Do sprawozdań finansowych zakład dołącza zestawienie środków własnych wraz ze wskazaniem dowodów posiadania środków własnych w wysokości nie niższej niż 2 % wartości RDEK.

5. Sprawozdania finansowe funduszu i zakładu, podpisuje również doradca inwestycyjny, o którym mowa w art. 34, i aktuariusz, o którym mowa w art. 35.

6. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, wymagane informacje, formę i sposób sporządzania sprawozdań finansowych, o których mowa w ust. 3, oraz terminy ich przedstawiania organowi nadzoru, uwzględniając wszystkie informacje mające wpływ na ocenę sytuacji finansowej funduszu i zakładu.

Art. 113. 1. Wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, o których mowa w art. 112 ust. 2, dokonuje zakład przed upływem roku obrotowego, jednakże ten sam podmiot nie może badać sprawozdania finansowego funduszu lub zakładu przez okres dłuższy niż 5 lat.

2. O wyborze podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych zakład zawiadamia organ nadzoru nie później niż w terminie 7 dni od dnia wyboru.

3. Zakład jest obowiązany zawiadomić organ nadzoru o zmianie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego w terminie 7 dni od dnia zmiany tego podmiotu.

Art. 114. Biegły rewident przeprowadzający badanie sprawozdania finansowego funduszu lub zakładu jest obowiązany powiadomić niezwłocznie organ nadzoru o ujawnionych podczas badania sprawozdania finansowego faktach wskazujących na:

- 1) popełnienie przestępstwa;
- 2) naruszenie przepisów prawa;
- 3) zagrożenie wypłacalności funduszu lub zakładu.

Rozdział 11

Fundusz Gwarantowanych Dożywotnich Emerytur Kapitałowych

Art. 115. 1. Tworzy się Fundusz Gwarantowanych Dożywotnich Emerytur Kapitałowych, zwany dalej „FGDEK”.

2. FGDEK nie posiada osobowości prawnej.
3. FGDEK jest państwowym funduszem celowym.
4. Dysponentem FGDEK jest minister właściwy do spraw pracy i polityki społecznej.

5. Obsługę bankową FGDEK wykonuje Bank Gospodarstwa Krajowego, zwany dalej „BGK”.

6. Dysponent FGDEK może, w drodze umowy, powierzyć BGK inne zadania związane z obsługą FGDEK określając w szczególności:

- 1) przekazywane zadania;
- 2) zakres odpowiedzialności BGK za wykonanie zadań;
- 3) zasady i tryb współpracy BGK z dysponentem w realizacji zadań FGDEK;
- 4) obowiązki informacyjne i sprawozdawcze, zapewniające dysponentowi właściwy nadzór nad przebiegiem realizacji zadań i środkami FGDEK.

7. Statut FGDEK nadaje Prezes Rady Ministrów, w drodze rozporządzenia, mając na względzie ochronę interesów emerytów i osób uposażonych.

Art. 116. Środki FGDEK są przeznaczone na udzielanie pomocy finansowej funduszowi, którym zarządzanie zostało przejęte przez FGDEK.

Art. 117. 1. Przychodami FGDEK są:

- 1) wpłaty dokonywane przez zakłady zgodnie z ust. 2;
- 2) przychody z lokowania środków FGDEK;
- 3) środki uzyskane z tytułu przekazania zarządzania funduszem, o którym mowa w art. 120;
- 4) dotacje z budżetu państwa.

2. Zakłady dokonują wpłat na rzecz FGDEK w wysokości nie wyższej niż 0,1 % składek wpłaconych do zarządzanych przez nie funduszy w danym roku obrotowym.

3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wysokość, terminy oraz tryb dokonywania wpłat na rzecz FGDEK w jednakowej proporcji do składek, uwzględniając konieczność zapewnienia płynności finansowej FGDEK oraz możliwość realizacji wypłat dożywotnich emerytur kapitałowych lub wypłat gwarantowanych.

Art. 118. 1. W granicach określonych w ustawie budżetowej FGDEK może otrzymywać dotacje.

2. Dotacje, o których mowa w ust. 1, mogą być przeznaczone wyłącznie na zasilenie funduszu zarządzanego przez FGDEK, w celu przywrócenia w nim właściwego stanu gospodarki finansowej.

3. Za zgodą ministra właściwego do spraw finansów publicznych FGDEK może zaciągać kredyty i pożyczki.

Art. 119. 1. Do lokowania środków FGDEK stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dotyczące lokowania aktywów funduszu.

2. Koszty działalności FGDEK pokrywa się z przychodów, o których mowa w art. 117 ust. 1.

3. BGK pobiera roczną opłatę za zarządzanie FGDEK, nie większą niż 3,5 % dokonanych w ciągu roku wpłat, o których mowa w art. 117 ust. 2.

4. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe zasady gospodarki finansowej FGDEK,
- 2) szczegółowe zasady lokowania środków FGDEK,
- 3) wysokość opłaty, o której mowa w ust. 3, oraz sposób i terminy jej pobierania

- uwzględniając bezpieczeństwo i rentowność lokat oraz interesy emerytów lub osób uposażonych i koszty BGK ponoszone w związku z zarządzaniem FGDEK.

Art. 120. 1. FGDEK jest obowiązany podejmować starania o zawarcie umowy z zakładem, na mocy której zakład ten przejmie zarządzanie funduszem zarządzanym przez FGDEK.

2. Zawarcie umowy, o której mowa w ust. 1, wymaga zezwolenia organu nadzoru.

3. Wniosek o udzielenie przez organ nadzoru zezwolenia, o którym mowa w ust. 2, składają wspólnie FGDEK oraz zakład, który przejmie zarządzanie funduszem zarządzanym przez FGDEK. Do wniosku należy dołączyć:

- 1) projekt umowy, o której mowa w ust. 1;
- 2) wykaz decyzji ZUS wykonywanych przez fundusz zarządzany przez FGDEK;
- 3) wyliczenie RDEK oddzielnie dla każdej decyzji ZUS;
- 4) wykaz aktywów funduszu zarządzanego przez FGDEK;
- 5) prognozę stanu RDEK oraz aktywów funduszu zarządzanego przez FGDEK, na okres przyszłych trzech lat;
- 6) prognozę stanu RDEK oraz aktywów funduszu zarządzanego przez zakład, który ma przejąć od FGDEK zarządzanie funduszem, na okres przyszłych trzech lat obrotowych.

4. Organ nadzoru udziela zezwolenia, o którym mowa w ust. 2, jeżeli:

- 1) po zawarciu umowy fundusz zarządzany przez zakład, który ma przejąć od FGDEK zarządzanie funduszem, będzie posiadał zdolność finansową do wypłacania dożywotnich emerytur kapitałowych i wypłat gwarantowanych, oraz

- 2) zawarcie umowy, o której mowa w ust. 1, nie narusza interesów emerytów i osób uposażonych, funduszu zarządzanego przez FGDEK lub funduszu zarządzanego przez zakład, który przejmie od FGDEK zarządzanie funduszem.

Rozdział 12

Nadzór nad działalnością funduszy dożywotnich emerytur kapitałowych i zakładów emerytalnych

Art. 121. Organ nadzoru sprawuje nadzór nad działalnością funduszy i zakładów, uwzględniając konieczność przestrzegania przez fundusze i zakłady przepisów prawa, ochronę interesów emerytów i osób uposażonych oraz zapewnienie przejrzystości i konkurencji na rynku funduszy.

Art. 122. 1. W ramach nadzoru nad działalnością funduszy i zakładów organ nadzoru jest uprawniony do:

- 1) żądania udostępnienia przez zakład dokumentów związanych z działalnością funduszu lub zakładu lub ich kopii oraz zapoznawania się z ich treścią;
- 2) żądania wszelkich informacji i wyjaśnień, dotyczących działalności funduszu lub zakładu, od członków zarządu, rady nadzorczej, pracowników zakładu oraz innych osób związanych z zakładem umową zlecenia, umową o dzieło lub innym stosunkiem prawnym o podobnym charakterze;
- 3) żądania udostępnienia przez depozytariusza lub osobę trzecią, której fundusz lub zakład powierzył wykonywanie niektórych czynności, wszelkich informacji, doku-

mentów i wyjaśnień dotyczących wykonywanych czynności na rzecz funduszu lub zakładu.

2. Organ nadzoru, kierując pisemne żądanie, o którym mowa w ust. 1, wskazuje termin jego wykonania.

3. W razie stwierdzenia przypadków naruszenia prawa, statutu funduszu lub zakładu, interesów emerytów lub osób uposażonych, organ nadzoru powiadamia zakład, depozytariusza lub osobę trzecią, której fundusz lub zakład powierzył wykonywanie niektórych czynności, o stwierdzonych nieprawidłowościach i wyznacza termin do ich usunięcia.

4. Zakład, depozytariusz lub osoba trzecia, której fundusz lub zakład powierzył wykonywanie niektórych czynności, może w terminie 7 dni od dnia doręczenia powiadomienia pisemnie zgłosić umotywowane zastrzeżenia do treści powiadomienia.

5. Jeżeli zakład, depozytariusz lub osoba trzecia, której fundusz lub zakład powierzył wykonywanie niektórych czynności, uchybi terminowi, o którym mowa w ust. 4, organ nadzoru na prośbę zainteresowanego może przywrócić ten termin, jeżeli zainteresowany uprawdopodobni, że uchybienie nastąpiło bez jego winy.

6. Organ nadzoru informuje pisemnie zainteresowanego o przywróceniu terminu albo o odmowie przywrócenia terminu, o którym mowa w ust. 5.

7. Organ nadzoru po rozpatrzeniu zastrzeżeń powiadamia zakład, depozytariusza lub osobę trzecią, której fundusz lub zakład powierzył wykonywanie niektórych czynności, o sposobie ich rozpatrzenia.

8. W powiadomieniu o rozpatrzeniu zastrzeżeń, o którym mowa w ust. 7, organ nadzoru może:

- 1) uwzględnić zastrzeżenia w całości lub w części i dokonać odpowiedniej zmiany w treści powiadomienia;

2) nie uwzględnić zastrzeżeń.

9. W przypadku gdy zostały zgłoszone zastrzeżenia zgodnie z ust. 4, termin do usunięcia nieprawidłowości, o których mowa w ust. 3, liczy się od dnia doręczenia powiadomienia o rozpatrzeniu zastrzeżeń.

10. W terminie 3 dni od dnia, w którym upłynął termin wyznaczony do usunięcia nieprawidłowości, zakład, depozytariusz lub osoba trzecia, do której zostało skierowane powiadomienie, informuje pisemnie organ nadzoru o sposobie usunięcia nieprawidłowości.

11. W razie nieusunięcia nieprawidłowości w wyznaczonym terminie, organ nadzoru, w drodze decyzji administracyjnej, może nałożyć na zakład, depozytariusza lub osobę trzecią, której fundusz lub zakład powierzył wykonywanie niektórych czynności, karę pieniężną w wysokości do 2 000 000 zł.

12. W przypadku stwierdzenia na podstawie uzyskanych informacji, wyjaśnień lub dokumentów, o których mowa w ust. 1, rażącego naruszenia prawa lub rażącego naruszenia interesów emerytów lub osób uposażonych, organ nadzoru, w drodze decyzji administracyjnej, może nałożyć na zakład, depozytariusza lub osobę trzecią, której fundusz lub zakład powierzył wykonywanie niektórych czynności, karę pieniężną w wysokości do 2 000 000 zł, bezpośrednio po stwierdzeniu tych naruszeń.

Art. 123. 1. Organ nadzoru może przeprowadzić w każdym czasie kontrolę działalności funduszu, zakładu, depozytariusza lub osoby trzeciej, której fundusz lub zakład powierzył wykonywanie niektórych czynności.

2. Kontrolę przeprowadzają osoby pisemnie upoważnione przez organ nadzoru. Organ nadzoru w upoważnieniu do przeprowadzenia kontroli wskazuje pracownika urzędu organu nadzoru uprawnionego do przeprowadzenia kontroli oraz określa przedmiot, zakres i czas kontroli.

3. Osoba przeprowadzająca kontrolę ma prawo wstępu do pomieszczeń:

- 1) zakładu – w celu sprawdzenia, czy działalność funduszu lub zakładu jest zgodna z prawem, statutem funduszu lub zakładu, interesami emerytów lub osób uposażonych;
 - 2) depozytariusza – w celu sprawdzenia, czy jego działalność jest zgodna z prawem, umową o przechowywanie aktywów funduszu, interesami emerytów lub osób uposażonych;
 - 3) osoby trzeciej, której fundusz lub zakład powierzył wykonywanie niektórych czynności – w celu sprawdzenia, czy jej działalność związana z wykonywaniem niektórych czynności na rzecz funduszu lub zakładu jest zgodna z prawem, interesami emerytów lub osób uposażonych.
4. Osoba przeprowadzająca kontrolę ma prawo:
- 1) wglądu do wszelkich ksiąg, dokumentów i innych nośników informacji;
 - 2) żądania sporządzenia oraz wydania kopii tych dokumentów i nośników informacji;
 - 3) żądania udzielenia informacji przez członków władz statutowych i pracowników kontrolowanych podmiotów lub innych osób związanych z podmiotem kontrolowanym umową zlecenia, umową o dzieło lub innym stosunkiem prawnym o podobnym charakterze;
 - 4) żądania zabezpieczenia dokumentów i innych dowodów.
5. Osoby przeprowadzające kontrolę są obowiązane z dokonanych czynności sporządzić i podpisać protokół kontroli. Protokół podpisuje również osoba upoważniona do reprezentowania podmiotu kontrolowanego.

6. Po podpisaniu protokołu kontroli, organ nadzoru powiadamia pisemnie podmiot kontrolowany o stwierdzonych nieprawidłowościach i wyznacza termin do ich usunięcia. Przepisy art. 122 ust. 4 – 10 stosuje się odpowiednio.

7. W przypadku stwierdzenia w wyniku kontroli rażących nieprawidłowości, organ nadzoru, w drodze decyzji administracyjnej, może nałożyć na podmiot kontrolowany karę pieniężną w wysokości do 2 000 000 zł, bezpośrednio po ich stwierdzeniu.

8. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb przeprowadzania kontroli oraz dokumentowania jej przebiegu, mając na względzie zapewnienie jej sprawności i skuteczności.

Art. 124. 1. Powiadomienie, o którym mowa w art. 122 ust. 3 oraz w art. 123 ust. 6, powinno zawierać:

- 1) oznaczenie organu nadzoru;
- 2) datę wydania;
- 3) oznaczenie podmiotu, do którego powiadomienie jest kierowane;
- 4) wskazanie stwierdzonych nieprawidłowości oraz termin do ich usunięcia;
- 5) uzasadnienie faktyczne i prawne;
- 6) pouczenie o prawie zgłoszenia zastrzeżeń;
- 7) pouczenie o treści art. 122 ust. 11 lub ust. 12 albo art. 123 ust. 7;
- 8) podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania powiadomienia.

2. Powiadomienie, o którym mowa w ust. 1, jest czynnością nadzorczą, która nie rozstrzyga co do istoty jakiegokolwiek sprawy ani nie dotyczy uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa.

Art. 125. 1. Jeżeli fundusz lub zakład prowadzi działalność z naruszeniem prawa, statutu funduszu lub zakładu lub rażąco narusza interesy emerytów lub osób uposażonych, organ nadzoru, w drodze decyzji administracyjnej, może nałożyć na członka zarządu zakładu, odpowiedzialnego za te naruszenia, karę pieniężną w wysokości do 200 000 zł.

2. Wygaśnięcie mandatu członka zarządu zakładu nie wyłącza możliwości nałożenia kary, o której mowa w ust. 1, z tytułu prowadzenia przez fundusz lub zakład działalności z naruszeniem prawa, statutu funduszu, statutu zakładu lub interesów emerytów lub osób uposażonych.

Art. 126. 1. Zakład zawiadamia organ nadzoru o terminie i miejscu odbycia walnego zgromadzenia zakładu, w terminie 7 dni przed datą posiedzenia, a w przypadku nadzwyczajnego walnego zgromadzenia – niezwłocznie po powzięciu informacji o zwołaniu walnego zgromadzenia. Organ nadzoru może delegować swojego przedstawiciela do udziału w posiedzeniu walnego zgromadzenia zakładu. Przedstawiciel organu nadzoru może zabierać głos we wszystkich sprawach na walnym zgromadzeniu zakładu.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, organ nadzoru deleguje swojego przedstawiciela do udziału w posiedzeniu zarządu, rady nadzorczej lub walnego zgromadzenia zakładu, który jest uprawniony do zabierania głosu we wszystkich sprawach objętych porządkiem obrad tych organów.

3. Organ nadzoru w pisemnym wezwaniu występuje z żądaniem, o którym mowa w ust. 1, określając termin, przed którego upływem posiedzenie zarządu, rady nadzorczej lub walnego zgromadzenia zakładu powinno się odbyć. Termin ten nie może być krótszy niż 30 dni, licząc od dnia doręczenia wezwania.

4. Zakład jest obowiązany niezwłocznie poinformować organ nadzoru o ustalonym terminie posiedzenia.

5. Jeżeli w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania termin posiedzenia zarządu, rady nadzorczej lub walnego zgromadzenia zakładu nie zostanie ustalony lub zostanie ustalony z naruszeniem terminu określonego w wezwaniu, organ nadzoru, w drodze decyzji administracyjnej, zwołuje posiedzenie zarządu, rady nadzorczej lub walnego zgromadzenia zakładu na koszt zakładu i nakłada na zakład karę pieniężną w wysokości do 100 000 zł.

Art. 127. 1. Jeżeli informacje, o których mowa w art. 72, udostępniane lub rozpowszechniane publicznie przez zakład lub na jego zlecenie, a także na rzecz funduszu lub zakładu, naruszają przepisy prawa, wprowadzają w błąd lub mogą wprowadzać w błąd, organ nadzoru może, w drodze decyzji administracyjnej podlegającej natychmiastowemu wykonaniu, zakazać zakładowi ich ogłaszania, udostępniania lub rozpowszechniania.

2. W decyzji administracyjnej, o której mowa w ust. 1, nakazuje się jednocześnie zakładowi ogłoszenie lub udostępnienie sprostowania o treści i w formie wskazanej przez organ nadzoru oraz we wskazanym przez organ nadzoru terminie.

3. Jeżeli zakaz, o którym mowa w ust. 1, lub nakaz, o którym mowa w ust. 2, nie zostanie wykonany, organ nadzoru nakłada na zakład karę pieniężną w wysokości do 2 000 000 zł oraz na koszt zakładu ogłasza lub udostępnia sprostowanie, o którym mowa w ust. 2.

Art. 128. 1. Organ nadzoru ustalając wysokość kary pieniężnej nakładanej na podstawie przepisów ustawy uwzględnia rodzaj, wagę, czas trwania nieprawidłowości, dotychczasową działalność podmiotu karanego oraz jego możliwości finansowe.

2. Powierzenie przez fundusz lub zakład wykonywania niektórych obowiązków osobie trzeciej nie wyłącza odpowiedzialności zakładu.

3. Do kar pieniężnych nakładanych przez organ nadzoru nie stosuje się przepisów działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.¹⁰⁾).

4. Organ nadzoru może nadać każdej decyzji rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli wymagają tego interesy emerytów lub osób uposażonych albo gdy wymaga tego interes rynku funduszy.

Art. 129. 1. Emeryt lub osoba uposażona może wnieść do organu nadzoru skargę na fundusz.

2. Przedmiotem skargi może być w szczególności zaniedbanie lub nienależyte wykonywanie obowiązków przez fundusz, naruszenie przez fundusz przepisów prawa, statutu, interesów emerytów lub osób uposażonych.

3. W imieniu emerytów lub osób uposażonych skargę na fundusz może wnieść także organizacja społeczna, której zadanie nie polega na prowadzeniu działalności gospodarczej.

4. Organ nadzoru podejmuje bez zbędnej zwłoki czynności w celu rozpatrzenia skargi i zawiadamia wnoszącego skargę o sposobie jej załatwienia.

5. Do skarg, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się działu VIII ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.¹¹⁾).

Art. 130. Organ nadzoru jest uczestnikiem postępowania rejestrowego dotyczącego funduszu lub zakładu.

Art. 131. Do członków organu nadzoru, pracowników urzędu organu nadzoru oraz osób zatrudnionych w tym urzędzie na podstawie umowy o dzieło, umowy zlecenia albo innych umów o podobnym charakterze, stosuje się odpowiednio przepis art. 37.

Rozdział 13

Fundusz dożywotnich emerytur kapitałowych i zakład emerytalny
utworzone przez Skarb Państwa

Art. 132. 1. Skarb Państwa reprezentowany przez ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa może utworzyć fundusz i zakład zgodnie z przepisami ustawy.

2. Skarb Państwa jest wyłącznym akcjonariuszem i założycielem zakładu, o którym mowa w ust. 1.

3. Zakład, o którym mowa w ust. 1, nie podlega prywatyzacji.

4. Do zakładu, o którym mowa w ust. 1:

- 1) nie stosuje się art. 41 ust. 1 pkt 4, 7 – 8 i 11 oraz art. 56;
- 2) stosuje się art. 69a ust. 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1397, z późn. zm.¹²⁾);
- 3) nie stosuje się art. 312 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych.

Rozdział 14

Fundusz dożywotnich emerytur kapitałowych utworzony przez
powszechne towarzystwo emerytalne

Art. 133. Utworzenie funduszu przez powszechne towarzystwo emerytalne, w rozumieniu ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 159, poz. 1667, z późn. zm.¹³⁾), wymaga zezwolenia organu nadzoru. Przepisy art. 6 – 19 stosuje się odpowiednio.

Art. 134. Do powszechnego towarzystwa emerytalnego zarządzającego funduszem, w zakresie zarządzania i reprezentowania funduszu wobec osób trzecich, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dotyczące zakładu.

Art. 135. Organ nadzoru może cofnąć zezwolenie na utworzenie funduszu przez powszechne towarzystwo emerytalne, jeżeli:

- 1) fundusz lub powszechne towarzystwo emerytalne prowadzi działalność niezgodnie z przepisami prawa, statutem lub w sposób zagrażający interesom emerytów lub osób uposażonych, lub
- 2) fundusz nie przekazuje lub przekazuje w niepełnej wysokości kwoty przeznaczone na wypłatę dożywotnich emerytur kapitałowych lub wypłat gwarantowanych, lub nie przekazuje ich w terminie.

Art. 136. 1. W przypadku cofnięcia zezwolenia na utworzenie funduszu przez powszechne towarzystwo emerytalne, zarządzanie funduszem przejmuje FGDEK.

2. W decyzji o cofnięciu zezwolenia na utworzenie funduszu przez powszechne towarzystwo emerytalne, organ nadzoru określa nie krótszy niż 30 dni termin przekazania zarządzania funduszem FGDEK.

Art. 137. 1. W przypadku przejęcia przez powszechne towarzystwo emerytalne zarządzania funduszem w przypadkach, o których mowa w art. 66 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, oraz połączenia powszechnych towarzystw emerytalnych zarządzających funduszami, w trybie określonym w art. 492 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych, do wniosku o wydanie zezwolenia, o którym mowa w art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, dołącza się również:

- 1) projekt oferty dożywotniej emerytury kapitałowej;
- 2) informację wskazującą, który fundusz po połączeniu będzie podlegać likwidacji;
- 3) dowód posiadania środków własnych na pokrycie kwoty, o której mowa w art. 87 ust. 1.

2. W przypadku połączenia powszechnych towarzystw emerytalnych do wniosku dołącza się również uchwałę o zmianie statutu funduszu, którym zarządzanie zostanie przejęte.

3. Z dniem przejęcia zarządzania funduszem albo połączenia powszechnych towarzystw emerytalnych powszechne towarzystwo emerytalne przejmujące albo powszechne towarzystwo emerytalne nowo utworzone przejmuje zarządzanie funduszem powszechnego towarzystwa emerytalnego przejmowanego albo podlegającego likwidacji na skutek utworzenia nowego powszechnego towarzystwa emerytalnego.

4. Przejęcie zarządzania funduszem albo połączenie powszechnych towarzystw emerytalnych zarządzających funduszami nie może prowadzić do obniżenia wysokości dożywotniej emerytury kapitałowej wypłacanej z funduszu podlegającego likwidacji.

5. Likwidatorem funduszu jest powszechne towarzystwo emerytalne, które przejęło zarządzanie tym funduszem.

6. Zezwolenie, o którym mowa w art. 68 ust. 5 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, uznaje się za zezwolenie na zmianę statutu przejmowanego funduszu, w zakresie określonym w art. 8 ust. 2 pkt 2 – 4. Organ nadzoru może z urzędu zezwolić na skrócenie terminu wejścia w życie tej zmiany.

7. O wydaniu zezwolenia na zmianę statutu przejmowanego funduszu organ nadzoru zawiadamia niezwłocznie sąd rejestrowy oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych, załączając odpis zezwolenia. Sąd, z urzędu, wpisuje do rejestru datę rozpoczęcia likwidacji i likwidatora.

8. Organ nadzoru, przekazując do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odpis zezwolenia na zmianę statutu przejmowanego funduszu, jednocześnie przekazuje zestawienie ofert dożywotnich emerytur kapitałowych, o którym mowa w art. 71.

9. Na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 68 ust. 5 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, następuje likwidacja funduszu, którym zarządzanie zostało przejęte przez inne powszechne towarzystwo emerytalne lub który był zarządzany przez powszechne towarzystwo emerytalne przejęte w wyniku połączenia albo, jeżeli połączenie powszechnych towarzystw emerytalnych odbywa się w trybie określonym w art. 492 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych, który został wskazany we wniosku o wydanie zezwolenia, o którym mowa w art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.

10. Do łączenia powszechnych towarzystw emerytalnych zarządzających funduszami nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów.

Art. 138. Przy ustalaniu środków własnych, o których mowa w art. 84, nie uwzględnia się kwoty kapitałów własnych powszechnego towarzystwa emerytalnego, o których mowa w art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.

Rozdział 15

Przepisy karne

Art. 139. Kto, nie będąc do tego uprawniony, używa w nazwie (firmie) lub do określenia prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej określenia „fundusz dożywotnich emerytur kapitałowych” lub „FDEK”, „zakład

emerytalny” lub „ZEM”, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 140. Kto, nie będąc do tego uprawniony, używa na oznaczenie wypłacanego przez siebie świadczenia pieniężnego określenia „dożywotnia emerytura kapitałowa” lub „wypłata gwarantowana”, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 141. Kto, biorąc udział w czynnościach mających na celu utworzenie funduszu lub zakładu albo będąc członkiem władz zakładu albo likwidatorem, działa na szkodę funduszu lub zakładu, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Art. 142. Kto, będąc odpowiedzialny za informacje, o których mowa w art. 72, albo w innych informacjach udostępnianych przez zakłady, podaje nieprawdziwe lub zataja prawdziwe dane, wpływające w istotny sposób na treść informacji, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 143. 1. Kto, będąc obowiązany do zachowania tajemnicy zawodowej, o której mowa w art. 37 ust. 1, ujawnia informacje dotyczące składek, uprawnień emerytów do dożywotniej emerytury kapitałowej lub lokat funduszu, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu zabronionego, o którym mowa w ust. 1, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Rozdział 16

Zmiany w przepisach obowiązujących i przepis końcowy

Art. 144. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654, z późn. zm.¹⁴⁾) w art. 6 w ust. 1 po pkt 11 dodaje się pkt 11a w brzmieniu:

„11a) fundusze dożywotnich emerytur kapitałowych,”.

Art. 145. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) jednostek organizacyjnych działających na podstawie Prawa bankowego, przepisów o obrocie papierami wartościowymi, przepisów o funduszach inwestycyjnych, przepisów o działalności ubezpieczeniowej, przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych lub przepisów o emeryturach kapitałowych oraz przepisów o funduszach dożywotnich emerytur kapitałowych, bez względu na wielkość przychodów;”;

2) w art. 64 w ust. 1 po pkt 2a dodaje się pkt 2b i 2c w brzmieniu:

„2b) funduszy dożywotnich emerytur kapitałowych,

2c) zakładów emerytalnych;”;

3) w art. 81 w ust. 2 po pkt 6 dodaje się pkt 6a i 6b w brzmieniu:

„6a) po zasięgnięciu opinii Komisji Nadzoru Finansowego szczególne zasady rachunkowości funduszy dożywotnich emerytur kapitałowych, w tym również zasady wyceny aktywów i ustalania zobowią-

zań, wzory bilansu, rachunku zysków i strat, informacji dodatkowej i innych składników sprawozdania finansowego, terminy sporządzania i złożenia do ogłoszenia rocznych sprawozdań finansowych, zakres ogłaszanych rocznych sprawozdań finansowych oraz termin zatwierdzania rocznego sprawozdania finansowego,

- 6b) po zasięgnięciu opinii Komisji Nadzoru Finansowego szczególnie zasady rachunkowości zakładów emerytalnych, w tym również zasady wyceny aktywów i ustalania zobowiązań, wzory bilansu, rachunku zysków i strat, informacji dodatkowej i innych składników sprawozdania finansowego, terminy sporządzania i złożenia do ogłoszenia rocznych sprawozdań finansowych, zakres ogłaszanych rocznych sprawozdań finansowych oraz termin zatwierdzania rocznego sprawozdania finansowego,”.

Art. 146. W ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 159, poz. 1667, z późn. zm.¹³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 8 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) zakład emerytalny – zakład emerytalny w rozumieniu ustawy z dnia ... o funduszach dożywotnich emerytur kapitałowych (Dz. U. Nr ..., poz. ...);”;

- 2) art. 29 otrzymuje brzmienie:

„Art. 29. 1. Przedmiotem przedsiębiorstwa towarzystwa jest wyłącznie tworzenie i zarządzanie funduszami oraz ich reprezentowanie wobec

osób trzecich. Wyłącznie towarzystwo jest uprawnione do prowadzenia takiej działalności.

2. Przedmiotem przedsiębiorstwa powszechnego towarzystwa może być również tworzenie, zarządzanie oraz reprezentowanie wobec osób trzecich funduszy dożywotnich emerytur kapitałowych w rozumieniu ustawy z dnia ... o funduszach dożywotnich emerytur kapitałowych (Dz. U. Nr ..., poz. ...).
3. Towarzystwo tworzy i zarządza tylko jednym funduszem lub funduszem dożywotnich emerytur kapitałowych, chyba że zarządzanie więcej niż jednym funduszem lub funduszem dożywotnich emerytur kapitałowych jest skutkiem przejęcia przez towarzystwo zarządzania innym funduszem lub funduszem dożywotnich emerytur kapitałowych albo połączenia towarzystw.
4. Powszechne towarzystwo zarządza funduszem lub funduszem dożywotnich emerytur kapitałowych odpłatnie.
5. Pracownicze towarzystwo nie może mieć celu zarobkowego. Akcjonariusze pracowniczego towarzystwa nie mają prawa do udziału w zysku rocznym.
6. Do zarządzania aktywami otwartego funduszu powszechne towarzystwo jest obowiąz-

zane zatrudnić co najmniej jednego doradcę inwestycyjnego.”.

Art. 147. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74, z późn. zm.⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4:
 - a) pkt 12 otrzymuje brzmienie:

„12) zakład emerytalny – zakład emerytalny w rozumieniu przepisów o funduszach dożywotnich emerytur kapitałowych;”
 - b) dodaje się pkt 12c w brzmieniu:

„12c) fundusz dożywotnich emerytur kapitałowych – fundusz dożywotnich emerytur kapitałowych w rozumieniu przepisów o funduszach dożywotnich emerytur kapitałowych;”
- 2) w art. 68 w ust. 1 w pkt 1 dodaje się lit. g w brzmieniu:

„g) dokonywanie wyrównania finansowego pomiędzy funduszami dożywotnich emerytur kapitałowych według zasad określonych w ustawie z dnia ... o funduszach dożywotnich emerytur kapitałowych;”.

Art. 148. W ustawie z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037, z późn. zm.⁴⁾) w art. 4 w § 1 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

- „7) instytucja finansowa – bank, fundusz inwestycyjny, towarzystwo funduszy inwestycyjnych lub powierniczych, narodowy fundusz inwestycyjny, zakład ubezpieczeń, towarzystwo emerytalne, fundusz emerytalny, fundusz

dożywotnich emerytur kapitałowych, zakład emerytalny lub dom maklerski, mające siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej albo w państwie należącym do Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD),”.

Art. 149. W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 124, poz. 1151, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 29 po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:
„4a) funduszu dożywotnich emerytur kapitałowych i zakładu emerytalnego;”;
- 2) w art. 159 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Do zadań aktuarusza należy:
 - 1) kontrolowanie aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, zgodnie z art. 167, oraz aktywów stanowiących pokrycie rezerwy dożywotnich emerytur kapitałowych, o której mowa w ustawie z dnia ... o funduszach dożywotnich emerytur kapitałowych (Dz. U. Nr ..., poz. ...);
 - 2) wyliczanie marginesu wypłacalności;
 - 3) sporządzanie rocznego raportu o stanie portfela ubezpieczeń;
 - 4) ustalanie wartości składników zaliczanych do środków własnych;
 - 5) wykonywanie obliczeń określonych w odrębnych przepisach.”.

Art. 150. W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz o Rzeczniku Ubezpieczonych (Dz. U. Nr 124, poz. 1153, z późn. zm.¹⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) w ust. 1 dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) w zakresie zakładów emerytalnych, o których mowa w przepisach o funduszach dożywotnich emerytur kapitałowych.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Nadzorowi podlegają podmioty prowadzące działalność w zakresie, o którym mowa w ust. 1, w szczególności zakłady ubezpieczeń, pośrednicy ubezpieczeniowi, fundusze emerytalne i towarzystwa emerytalne oraz fundusze dożywotnich emerytur kapitałowych i zakłady emerytalne, zwane dalej „podmiotami nadzorowanymi”.”;

2) w art. 5 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Rzecznik Ubezpieczonych reprezentuje interesy osób ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia, członków funduszy emerytalnych, uczestników programów emerytalnych, osób otrzymujących dożywotnią emeryturę kapitałową oraz osób przez nie uposażonych.”;

3) w art. 14 w ust. 1 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) zakłady emerytalne i towarzystwa emerytalne do wysokości 0,14 % wypłaconych dożywotnich eme-

rytur kapitałowych z zarządzanych przez nie funduszy dożywotnich emerytur kapitałowych w danym roku.”;

4) w art. 20:

a) pkt 2 – 4 otrzymują brzmienie:

„2) opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących organizacji i funkcjonowania ubezpieczeń, funduszy emerytalnych, pracowniczych programów emerytalnych oraz emerytur kapitałowych, funduszy dożywotnich emerytur kapitałowych i zakładów emerytalnych;

3) występowanie do właściwych organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej bądź o wydanie lub zmianę innych aktów prawnych w sprawach dotyczących organizacji i funkcjonowania ubezpieczeń, funduszy emerytalnych, pracowniczych programów emerytalnych oraz emerytur kapitałowych, funduszy dożywotnich emerytur kapitałowych i zakładów emerytalnych;

4) informowanie właściwych organów nadzoru i kontroli oraz Polskiej Izby Ubezpieczeń i organizacji gospodarczych powszechnych towarzystw emerytalnych o dostrzeżonych nieprawidłowościach w działaniu zakładów ubezpieczeń, funduszy emerytalnych, towarzystw emerytalnych, pracowniczych programów emerytalnych, funduszy dożywotnich emerytur kapitałowych,

zakładów emerytalnych i innych instytucji rynku ubezpieczeniowego;”;

b) w pkt 5 dodaje się lit. e w brzmieniu:

„e) zakładami emerytalnymi a osobami, które otrzymują dożywotnią emeryturę kapitałową lub osobami uposażonymi;”;

5) w art. 22 w ust. 1 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) zakłady emerytalne i towarzystwa emerytalne do wysokości 0,01 % wypłaconych dożywotnich emerytur kapitałowych z zarządzanych przez nie funduszy dożywotnich emerytur kapitałowych w danym roku.”;

6) w art. 24 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) być akcjonariuszami oraz wykonywać obowiązków członka zarządu lub rady nadzorczej towarzystwa emerytalnego lub zakładu emerytalnego, a także podejmować zatrudnienia w takim towarzystwie lub zakładzie na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło albo na podstawie innej umowy o podobnym charakterze;”;

7) w art. 26:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Rzecznik, podejmując czynność, bada, czy skutek działania lub zaniechania zakładu ubezpieczeń, towarzystwa emerytalnego, funduszu emerytalnego, funduszy dożywotnich emerytur kapitałowych lub zakładu emerytalnego

nie nastąpiło naruszenie prawa lub interesów osób wymienionych w art. 5 ust. 1.”,

- b) w ust. 4 w pkt 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„występować do zakładów ubezpieczeń, funduszy emerytalnych, towarzystw emerytalnych, funduszy dożywotnich emerytur kapitałowych, zakładów emerytalnych, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych o udzielenie informacji lub wyjaśnień, udostępnianie akt oraz dokumentów, w szczególności:”.

Art. 151. W ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, z późn. zm.¹⁶⁾) w art. 75 w ust. 1 dodaje się pkt 30 w brzmieniu:

„30) ustawy z dnia o funduszach dożywotnich emerytur kapitałowych (Dz. U. Nr ..., poz.).”.

Art. 152. W ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. Nr 157, poz. 1119 oraz z 2007 r. Nr 42, poz. 272 i Nr 49, poz. 328) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) nadzór emerytalny, sprawowany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 159, poz. 1667, z późn. zm.¹³⁾), ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych (Dz. U. Nr 116, poz. 1207 oraz

z 2005 r. Nr 143, poz. 1202), ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych (Dz. U. Nr 116, poz. 1205 oraz z 2005 r. Nr 183, poz. 1538), ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych (Dz. U. Nr 124, poz. 1153, z późn. zm.¹⁵⁾) oraz ustawy z dnia... o funduszach dożywotnich emerytur kapitałowych (Dz. U. Nr... , poz....);”;

2) w art. 6 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) określone w ustawie – Prawo bankowe, ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych, ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych, ustawie o działalności ubezpieczeniowej, ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym, ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, ustawie o funduszach inwestycyjnych, ustawie z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, ustawie z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych oraz ustawie z dnia o funduszach dożywotnich emerytur kapitałowych;”;

3) w art. 12 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) rynku emerytalnego w sprawach:

- a) wydawania zezwolenia na utworzenie funduszu emerytalnego, towarzystwa emerytalnego, funduszu dożywotnich emerytur kapitałowych albo zakładu emerytalnego,
- b) cofania zezwolenia na utworzenie towarzystwa emerytalnego albo zakładu emerytalnego,
- c) wydawania zezwolenia na przejęcie zarządzania funduszem emerytalnym albo funduszem dożywotnich emerytur kapitałowych oraz połączenie towarzystw emerytalnych albo zakładów emerytalnych,
- d) wydawania zezwolenia na nabycie lub objęcie akcji towarzystwa emerytalnego albo zakładu emerytalnego,
- e) wydawania zezwolenia na zmianę statutu funduszu emerytalnego albo funduszu dożywotnich emerytur kapitałowych oraz zmianę statutu towarzystwa emerytalnego albo zakładu emerytalnego,
- f) likwidacji pracowniczego funduszu emerytalnego,
- g) nadawania decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności,
- h) nakładania kar pieniężnych na towarzystwo emerytalne albo zakład emerytalny lub członków ich zarządów, depozytariusza lub osobę trzecią, której fundusz, towarzystwo, fundusz dożywotnich emerytur kapitałowych albo zakład emerytalny powierzył wykonywanie niektórych

czynności lub występowania o zwołanie posiedzenia walnego zgromadzenia, rady nadzorczej lub zarządu towarzystwa emerytalnego albo zakładu emerytalnego,

- i) wydawania zgody na powołanie osób na członków zarządu towarzystwa emerytalnego albo zakładu emerytalnego;”.

Art. 153. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2013 r.

-
- ¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, ustawę z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, ustawę z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych, ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej, ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz o Rzeczniku Ubezpieczonych, ustawę z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej i ustawę z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym.
- ²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 60, poz. 535, Nr 124, poz. 1152, Nr 139, poz. 1324 i Nr 229, poz. 2276, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 145, poz. 1535, Nr 146, poz. 1546 i Nr 213, poz. 2155, z 2005 r. Nr 10, poz. 66, Nr 184, poz. 1539 i Nr 267, poz. 2252, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 i Nr 208, poz. 1540 oraz z 2008 r. Nr 63, poz. 393.
- ³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 91, poz. 870 i Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 143, poz. 1204, Nr 167, poz. 1396, Nr 183, poz. 1538 i Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 oraz 2007 r. Nr 50, poz. 331, Nr 82, poz. 557, Nr 102, poz. 691 i Nr 112, poz. 769.
- ⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 102, poz. 1117, z 2003 r. Nr 49, poz. 408 i Nr 229, poz. 2276, z 2005 r. Nr 132, poz. 1108, Nr 183, poz. 1538, Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 133, poz. 935 i Nr 208, poz. 1540 oraz z 2008 r. Nr 86, poz. 524.
- ⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 157, poz. 1119.
- ⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 17, poz. 95, Nr 21, poz. 125, Nr 115, poz. 791 i 793, Nr 112, poz. 769 i Nr 176, poz. 1243 oraz z 2008 r. Nr 63, poz. 394 i Nr 67, poz. 411.
- ⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 217, poz. 2125, z 2004 r. Nr 91, poz. 870 i 871, Nr 96, poz. 959, Nr 121, poz. 1264, Nr 146, poz. 1546, Nr 173, poz. 1808 i Nr 210, poz. 2135, z 2005 r. Nr 94, poz. 785, Nr 183, poz. 1538 i Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 47, poz. 347, Nr 133, poz. 935 i Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 123, poz. 850 oraz z 2008 r. Nr 96, poz. 606 i Nr 116, poz. 731.

-
- 8) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1070, Nr 141, poz. 1178, Nr 144, poz. 1208, Nr 153, poz. 1271, Nr 169, poz. 1385 i 1387 i Nr 241, poz. 2074, z 2003 r. Nr 50, poz. 424, Nr 60, poz. 535, Nr 65, poz. 594, Nr 228, poz. 2260 i Nr 229, poz. 2276, z 2004 r. Nr 64, poz. 594, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 121, poz. 1264, Nr 146, poz. 1546 i Nr 173, poz. 1808, z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 85, poz. 727, Nr 167, poz. 1398 i Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 157, poz. 1119, Nr 190, poz. 1401 i Nr 245, poz. 1775 oraz z 2007 r. Nr 42, poz. 272 i Nr 112, poz. 769.
- 9) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 216, poz. 1824, z 2003 r. Nr 217, poz. 2124 oraz z 2005 r. Nr 157, poz. 1316, Nr 183, poz. 1538, Nr 184, poz. 1539 i Nr 249, poz. 2104.
- 10) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 85, poz. 727, Nr 86, poz. 732 i Nr 143, poz. 1199, z 2006 r. Nr 66, poz. 470, Nr 104, poz. 708, Nr 143, poz. 1031, Nr 217, poz. 1590 i Nr 225, poz. 1635, z 2007 r. Nr 112, poz. 769, Nr 120, poz. 818, Nr 192, poz. 1378 i Nr 225, poz. 1671 oraz z 2008 r. Nr 118, poz. 745 i Nr 141, poz. 888.
- 11) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 49, poz. 509, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 169, poz. 1387, z 2003 r. Nr 130, poz. 1188 i Nr 170, poz. 1660, z 2004 r. Nr 162, poz. 1692 oraz z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 78, poz. 682 i Nr 181, poz. 1524.
- 12) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 240, poz. 2055, z 2003 r. Nr 60, poz. 535 i Nr 90, poz. 844, z 2004 r. Nr 6, poz. 39, Nr 116, poz. 1207, Nr 123, poz. 1291 i Nr 273, poz. 2703 i 2722, z 2005 r. Nr 167, poz. 1400, Nr 169, poz. 1418, Nr 178, poz. 1479 i Nr 184, poz. 1539 oraz z 2006 r. Nr 107, poz. 721 i Nr 208, poz. 1532.
- 13) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 143, poz. 1202 i Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 157, poz. 1119 oraz z 2007 r. Nr 17, poz. 95.
- 14) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 60, poz. 700 i 703, Nr 86, poz. 958, Nr 103, poz. 1100, Nr 117, poz. 1228 i Nr 122, poz. 1315 i 1324, z 2001 r. Nr 106, poz. 1150, Nr 110, poz. 1190 i Nr 125, poz. 1363, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 676, Nr 93, poz. 820, Nr 141, poz. 1179, Nr 169, poz. 1384, Nr 199, poz. 1672, Nr 200, poz. 1684 i Nr 230, poz. 1922, z 2003 r. Nr 45, poz. 391, Nr 96, poz. 874, Nr 137, poz. 1302, Nr 180, poz. 1759, Nr 202, poz. 1957, Nr 217, poz. 2124 i Nr 223, poz. 2218, z 2004 r. Nr 6, poz. 39, Nr 29, poz. 257, Nr 54, poz. 535, Nr 93, poz. 894, Nr 121, poz. 1262, Nr 123, poz. 1291, Nr 146, poz. 1546, Nr 171, poz. 1800, Nr 210, poz. 2135 i Nr 254, poz. 2533, z 2005 r. Nr 25, poz. 202, Nr 57, poz. 491, Nr 78, poz. 684, Nr 143, poz. 1199, Nr 155, poz. 1298, Nr 169, poz. 1419 i 1420, Nr 179, poz. 1484, Nr 180, poz. 1495 i Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 94, poz. 651, Nr 107, poz. 723, Nr 157, poz. 1119, Nr 183, poz. 1353, Nr 217, poz. 1589 i Nr 251, poz. 1847, z 2007 r. Nr 165, poz. 1169, Nr 171, poz. 1208 i Nr 176, poz. 1228 oraz z 2008 r. Nr 141, poz. 888.
- 15) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 170, poz. 1651, z 2004 r. Nr 93, poz. 891 i Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 48, poz. 447, Nr 83, poz. 719, Nr 143, poz. 1204 i Nr 163, poz. 1362, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, Nr 170, poz. 1217 i Nr 249, poz. 1832 oraz z 2007 r. Nr 82, poz. 557 i Nr 171, poz. 1206.
- 16) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 180, poz. 1280 oraz z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 116, poz. 732 i Nr 141, poz. 888.

UZASADNIENIE

Niezbędnym elementem funkcjonowania kapitałowego filaru systemu emerytalnego, wprowadzonego reformą systemu ubezpieczeń społecznych w 1999 r., jest wypłata emerytur dożywotnich ze środków gromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych. Stworzenie w tym zakresie odpowiednich regulacji wynika z konieczności zakończenia budowy nowego systemu emerytalnego, ponieważ w 2009 r. pierwsi członkowie OFE będą mogli przejść na nowy typ emerytury pochodzącej z dwóch filarów: nowego systemu emerytalnego (ok. 3.000 kobiet, które osiągnęły wiek 60 lat). Należy wskazać, że docelowy system wypłat dożywotnich emerytur kapitałowych ze środków gromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych musi być w pełni efektywny na początku roku 2014, ponieważ od tego roku system rozpocznie obsługiwać osoby przechodzące na emeryturę obojga płci.

Niniejszy projekt określa zasady organizacji i funkcjonowania instytucji zapewniających realizację wypłat dożywotnich emerytur kapitałowych od roku 2014.

Obowiązujący do końca 1998 r. repartycyjny system finansowania świadczeń emerytalnych został zreformowany poprzez utworzenie systemu dwufilarowego. Filar pierwszy pozostał systemem opartym na umowie pokoleniowej, którego istotą jest finansowanie świadczeń emerytalnych ze składek opłacanych przez osoby aktualnie pracujące. Składki nie są inwestowane – są natomiast przeznaczone na wypłaty bieżących emerytur. Wysokości tych składek są jednak ewidencjonowane na indywidualnych kontach i będą wykorzystane do obliczenia przyszłej emerytury. Filar drugi, będący częścią obowiązkowego ubezpieczenia emerytalnego zapewniającego dożywotnie emerytury, polega na gromadzeniu oszczędności ze składek, które są inwestowane na rynku kapitałowym.

Istotą nowego systemu emerytalnego jest dążenie do jego stabilności finansowej i aktuarialnej neutralności. Problem ten jest powiązany z efektywnością systemu,

gdyż tylko efektywny system zapewni wyższe emerytury i tym samym obniża dopłaty z budżetu.

Projekt ustawy określa zasady tworzenia, organizacji i wykonywania działalności przez fundusze dożywotnich emerytur kapitałowych, zwanych dalej „fundusza-
mi”, uprawnionych zgodnie z ustawą do wypłaty świadczeń pieniężnych ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych. Warunki nabywania prawa do tych świadczeń pieniężnych oraz zasady ich wypłat określają przepisy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz o emeryturach kapitałowych.

Duży wpływ na wysokość przyszłych emerytur dla obojga płci mają zastosowane do obliczenia emerytury tablice dalszego przewidywanego trwania życia. W pierwszym filarze stosuje się wspólne dla płci tablice dalszego przewidywanego trwania życia. Niniejszy projekt, wychodząc naprzeciw postulatowi zrównania statusu kobiet i mężczyzn, zawiera podobne rozwiązanie. Ustawowe zrównanie płci w ww. zakresie wymaga wprowadzenia mechanizmu wyrównywania rezerw gromadzonych w ramach funduszy. Dlatego też projekt zakłada powstanie mechanizmu wyrównawczego, którego działanie zapewni system rozliczeń pomiędzy funduszami z tytułu zysków i strat spowodowanych strukturą portfela wykonywanych decyzji emerytalnych ZUS danego zakładu emerytalnego, ze względu na płeć emerytów (przewaga mężczyzn lub kobiet w portfelu), jeżeli struktura ta odbiegać będzie od przeciętnej struktury portfela umów emerytalnych na rynku zakładów emerytalnych. Obsługę mechanizmu wyrównawczego zapewni ZUS, mając na względzie zapewnienie równomiernego rozwoju rynku zakładów emerytalnych.

Oprócz stworzenia możliwości utworzenia i zarządzania funduszem przez powszechne towarzystwo emerytalne, projekt nie wskazuje na żaden konkretny typ podmiotu już funkcjonujący na rynku finansowym, który obsługiwałby fundusz. W związku z pracami Komisji Europejskiej nad projektem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej SOLVENCY II {SEC(2007) 870, postulowana w dotychczasowej debacie propozycja przekazania wypłat emerytur kapita-

łowych zakładom ubezpieczeń na życie jest niemożliwa, ze względu na konieczność zapewnienia polskiego nadzoru nad działalnością wykonywaną przez te podmioty. W projektowanych rozwiązaniach przychyłono się do uwag zawartych w „Ekspertyzie projektu ustawy o zakładach emerytalnych z dnia 18 lutego 2008 r.” autorstwa prof. Marka Góry, prof. Wojciecha Otto i prof. Mariana Wiśniewskiego podnoszących kwestię wzajemnego stosunku podmiotów, jakimi mają być zakłady emerytalne oraz zarządzane przez nie fundusze. W związku z tym podjęto decyzję o oddzieleniu tych podmiotów poprzez wyodrębnienie osób prawnych: zakładu emerytalnego i funduszu dożywotnich emerytur kapitałowych. Podmiotowe rozdzielanie zakładów emerytalnych od zarządzanych przez nie funduszy, ma na celu jasne określenie roli funduszu, którego aktywa nie będą mogły być już traktowane jako środki własne zakładu emerytalnego. Konsekwencją takiego rozdzielania będzie jasny status prawny funduszu w przypadku łączenia, przejmowania, likwidacji czy upadłości zakładu emerytalnego zarządzającego funduszem.

Fundusz dożywotnich emerytur kapitałowych utworzony na mocy ustawy będzie osobą prawną, której przedmiotem działalności będzie przyjmowanie składek, ich lokowanie oraz wypłata świadczeń pieniężnych ze środków przekazanych z otwartych funduszy emerytalnych.

Organem funduszu będzie utworzony zgodnie z przepisami ustawy zakład emerytalny, który utworzy fundusz oraz będzie nim zarządzać i reprezentować w stosunkach z osobami trzecimi w sposób określony dla reprezentacji zakładu w jego statucie.

Nadanie osobowości prawnej funduszowi pozwoliło na odseparowanie kapitałów zakładu emerytalnego od kapitału funduszu i wprowadzenie zapisów wyłączających odpowiedzialność funduszu za zobowiązania zakładu, przy jednoczesnym wprowadzeniu zasady, że zakład odpowiada za zobowiązania funduszu.

Utworzenie funduszu będzie wymagać nadania funduszowi statutu przez zakład, zawarcia przez zakład z depozytariuszem umowy o przechowywanie aktywów funduszu, uzyskania przez zakład zezwolenia organu nadzoru na utworzenie

funduszu oraz wpisania funduszu do rejestru funduszy dożywotnich emerytur kapitałowych.

Statut funduszu będzie uchwalany przez walne zgromadzenie zakładu i będzie określać między innymi wysokość kapitału zakładowego zakładu, skład akcjonariuszy (założycieli zakładu), siedzibę i adres depozytariusza, sposób oraz tryb kalkulacji i pokrywania kosztów obciążających fundusz, wysokość opłaty za zarządzanie funduszem, termin i sposób wypłaty wypłat gwarantowanych oraz inne dane przewidziane w przepisach ustawy.

Do wniosku zakładu o wydanie zezwolenia na utworzenie funduszu dołącza się dokumenty, w tym między innymi statut funduszu i zakładu, dane osobowe osób zatrudnionych w zakładzie lub osób, które zakład zamierza zatrudnić, mających istotny wpływ na gospodarkę finansową funduszu. Ponadto do ww. wniosku zakład musi dołączyć projekt oferty dożywotniej emerytury kapitałowej wraz z informacją o przyjętych założeniach i sposobie wyliczenia wysokości dożywotniej emerytury kapitałowej.

Projekt nakłada na organ nadzoru obowiązek wydania zezwolenia na utworzenie funduszu w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku lub usunięcia braków wniosku. Wydanie zezwolenia będzie równoznaczne z zatwierdzeniem statutu funduszu oraz brakiem podstaw do wydania przez organ nadzoru decyzji o zakazie wprowadzenia do obrotu oferty dożywotniej emerytury kapitałowej. Organ nadzoru będzie mógł odmówić wydania zezwolenia, jeżeli wniosek i dołączone do niego dokumenty nie spełniają warunków określonych w ustawie.

Po uzyskaniu zezwolenia na utworzenie funduszu zakład będzie miał obowiązek niezwłocznego złożenia do sądu rejestrowego wniosku o wpisanie funduszu do rejestru funduszy dożywotnich emerytur kapitałowych. Rozpoznanie wniosku o wpis do rejestru przez sąd rejestrowy powinno nastąpić w terminie 14 dni od dnia jego złożenia. Sąd rejestrowy odmówi wpisania funduszu do rejestru, jeżeli nie będą spełnione warunki określone ustawą.

Do dnia wpisania funduszu do rejestru, zakład będzie dokonywać czynności prawnych, mających na celu utworzenie funduszu, we własnym imieniu i na

własny rachunek. Z chwilą wpisania do rejestru fundusz nabędzie osobowość prawną, zakład stanie się organem funduszu, a fundusz wstąpi w prawa i obowiązki zakładu z tytułu umowy z depozytariuszem o przechowywanie aktywów funduszu.

Zmiana statutu funduszu będzie wymagać zezwolenia organu nadzoru.

Fundusz będzie sporządzać, badać i ogłaszać sprawozdania finansowe zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości. Roczne sprawozdania finansowe funduszu będą zatwierdzane przez walne zgromadzenie zakładu w formie uchwały.

Projekt ustawy przewiduje, iż zakłady emerytalne będą tworzone w formie spółki akcyjnej.

Przedmiotem działalności spółki będzie wyłącznie tworzenie i zarządzanie funduszami oraz ich reprezentowanie wobec osób trzecich. Przewiduje się, że zakład będzie mógł tworzyć i zarządzać tylko jednym funduszem, chyba że zarządzanie więcej niż jednym funduszem będzie skutkiem przejęcia przez zakład zarządzania innym funduszem albo połączenia zakładów. Za zarządzanie funduszem zakład będzie pobierać opłatę.

Założycielem zakładu oraz jego akcjonariuszem będzie mogła być wyłącznie osoba prawna, a kapitał zakładowy zakładu nie będzie mógł być zebrany w drodze publicznej subskrypcji.

Projekt ustawy przewiduje wprowadzenie szeregu ograniczeń dotyczących akcji zakładu. Muszą być wyłącznie akcjami imiennymi, nie będą mogły zostać zamienione na akcje na okaziciela oraz nie będą mogły być przedmiotem zabezpieczenia majątkowego ani być obciążone w żaden inny sposób. Ponadto zakład emerytalny nie będzie posiadał prawa wydawania akcji o szczególnych uprawnieniach.

Statut zakładu będzie traktować wszystkich akcjonariuszy w jednakowy sposób, w szczególności nie będzie mógł przyznawać niektórym akcjonariuszom dodatkowych uprawnień, ograniczać praw akcjonariuszy albo nakładać na niektórych akcjonariuszy dodatkowych obowiązków.

Projektowana regulacja wprowadza następujące wymogi dotyczące wysokości kapitału zakładowego zakładu emerytalnego w poszczególnych latach prowadzenia działalności.

Do dnia 31 grudnia 2018 r. wysokość kapitału zakładowego zakładu emerytalnego nie może być niższa niż 75 000 000 zł, natomiast od dnia 1 stycznia 2019 r. nie może być niższa niż 100 000 000 zł. Wprowadzono wymóg by kapitał zakładowy zakładu był pokrywany wkładem pieniężnym i podlegał opłaceniu w całości przed zarejestrowaniem zakładu, a środki na jego opłacenie nie będą mogły pochodzić z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, kredytu, pożyczki albo być w inny sposób obciążone.

Projekt zakłada, że ten sam podmiot będzie mógł być akcjonariuszem wyłącznie jednego zakładu, jak również jednostki powiązane będą mogły być wyłącznie akcjonariuszami tego samego zakładu. Natomiast w przypadku połączenia dwóch lub większej liczby podmiotów, z których każdy przed połączeniem był akcjonariuszem innego zakładu oraz, w przypadku gdy podmioty będące dotychczas akcjonariuszami różnych zakładów stały się jednostkami powiązanymi, powyższe ograniczenia obowiązywać będą po upływie 6 miesięcy od dnia połączenia. Organ nadzoru może wydłużyć ten termin na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy. Organ nadzoru wyda zezwolenie, jeżeli wnioskodawcy wykażą, że wydłużenie tego terminu jest uzasadnione okolicznościami od nich niezależnymi.

Projekt przewiduje nadanie szerokich uprawnień organowi nadzoru względem kontroli nad strukturą akcjonariatu. Każdorazowe nabycie lub objęcie akcji zakładu będzie wymagało zezwolenia organu nadzoru i będzie mogło nastąpić wyłącznie za środki pieniężne. Proponuje się, aby każdorazowe nabycie lub objęcie akcji zakładu, które nastąpiło bez uzyskania zezwolenia organu nadzoru, było nieważne z mocy prawa.

Postępowanie o zezwolenie na nabycie lub objęcie akcji zakładu będzie wszczynane na wniosek podmiotu zamierzającego nabyć lub objąć akcje, składany za pośrednictwem zakładu. Organ nadzoru wyda zezwolenie na nabycie lub objęcie

akcji zakładu, jeżeli wnioskodawca spełni warunki określone w przepisach prawa dla założycieli zakładu.

Jeżeli obejmującym akcje jest dotychczasowy akcjonariusz, nie będzie miał on obowiązku uzyskania zezwolenia organu nadzoru, jednakże będzie miał on obowiązek zawiadomienia organu nadzoru o objęciu akcji w terminie 14 dni od dnia ich objęcia. Czynność prawna dokonana bez zawiadomienia organu nadzoru będzie nieważna. Objęcie akcji przez dotychczasowego akcjonariusza w liczbie powodującej przekroczenie odpowiednio 20 %, 25 %, 33 %, 50 %, 66 %, 75 % lub 80 % głosów na walnym zgromadzeniu będzie wymagać również zezwolenia organu nadzoru. Wszelkie wymogi i ograniczenia dotyczące nabywania lub obejmowania akcji zakładu będzie stosować się odpowiednio również do nabywania praw z akcji zakładu.

Organami zakładu emerytalnego będą zarząd, rada nadzorcza i walne zgromadzenie. Wprowadzono wymóg, aby zarząd zakładu składał się co najmniej z trzech członków. Członkiem zarządu zakładu będzie mogła być osoba, która posiada pełną zdolność do czynności prawnych, nie została prawomocnie skazana za przestępstwo umyślne, za przestępstwo przeciwko mieniu, wiarygodności dokumentów, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, przestępstwo skarbowe lub za czyny zabronione, o których mowa w rozdziale 15 projektu. Ponadto członek zarządu musi posiadać wyższe wykształcenie uzyskane w Rzeczypospolitej Polskiej lub uzyskane w innym państwie wykształcenie będące wykształceniem wyższym w rozumieniu przepisów tego państwa, legitymować się nie krótszym niż siedmioletni stażem pracy w instytucjach finansowych, w tym trzyletnim na stanowiskach kierowniczych w tych instytucjach i dawać rękojmię należytego wykonywania funkcji członka zarządu.

Co najmniej dwie osoby wchodzące w skład zarządu zakładu będą musiały posiadać udowodnioną znajomość języka polskiego, a co najmniej dwóch członków zarządu powinno legitymować się wyższym wykształceniem prawniczym, ekonomicznym lub matematycznym. O ile statut zakładu nie będzie stanowił inaczej, członków zarządu zakładu będzie powoływać i odwoływać walne zgromadzenie.

Projekt szczegółowo określa, jakie osoby nie będą mogły być powoływane na członka zarządu zakładu. Nie będą mogły nimi być osoby będące członkami organu zarządzającego lub organu nadzorującego podmiot będący akcjonariuszem tego zakładu, innego zakładu, depozytariusza przechowującego aktywa funduszu, otwartego funduszu emerytalnego lub funduszu inwestycyjnego. Ponadto nie mogą to być osoby będące członkami organu zarządzającego lub organu nadzorującego powszechnego towarzystwa emerytalnego lub podmiotu będącego akcjonariuszem powszechnego towarzystwa emerytalnego, zakładu ubezpieczeń, banku, towarzystwa funduszy inwestycyjnych lub podmiotu będącego akcjonariuszem towarzystwa funduszy inwestycyjnych, podmiotu prowadzącego działalność maklerską, lub inną działalność w zakresie obrotu maklerskimi instrumentami finansowymi w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 157, poz. 1119) lub jednostki powiązanej z którymkolwiek z wymienionych wyżej podmiotów. Ograniczenia te będą miały zastosowanie również wobec osób pozostających w stosunku pracy, stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze z wymienionymi powyżej podmiotami.

Analogiczne ograniczenie i wymagania projekt stawia osobom, które będą powoływane na funkcje członka rady nadzorczej zakładu.

Co najmniej połowa członków rady nadzorczej zakładu powinna legitymować się nie krótszym niż pięcioletni stażem pracy w instytucjach finansowych oraz być ona powoływana spoza kręgu akcjonariuszy zakładu lub podmiotów z nimi związanych. W szczególności powinna być powoływana spoza kręgu członków organu zarządzającego lub organu nadzorującego akcjonariusza zakładu, jednostki powiązanej z akcjonariuszem zakładu i spoza kręgu osób pozostających w stosunku pracy, w stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze z akcjonariuszem lub jednostką powiązaną z akcjonariuszem.

Zakład będzie obowiązany zatrudniać na podstawie umowy o pracę doradcę inwestycyjnego w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi do zarządzania aktywami funduszu. Ponadto zakład będzie obowiązany zatrudniać na podstawie umowy o pracę aktuarium do wyko-

nywania zadań określonych w projekcie, który będzie mógł wykonywać zadania wyłącznie na rzecz jednego zakładu. Przepisy art. 159 ust. 2 – 7 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej stosować się będzie odpowiednio do aktuarium wykonującego zadania na rzecz zakładu.

Pracownikiem zakładu mającym istotny wpływ na gospodarkę finansową funduszu, w tym osobą mającą wpływ na decyzje o sposobie lokowania aktywów funduszu nie będzie mogła być osoba będąca członkiem organu zarządzającego lub organu nadzorującego, lub zatrudniona na podstawie umowy o pracę, pozostająca w stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze z podmiotami wymienionymi w art. 32 pkt 1 projektu. Powyższe ograniczenia stosować się również będzie odpowiednio do osób pozostających z zakładem w stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze, mających istotny wpływ na gospodarkę finansową funduszu.

Zakład będzie odpowiadać wobec członków funduszu za wszelkie szkody spowodowane niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem swych obowiązków w zakresie zarządzania funduszem i jego reprezentacji, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie tych obowiązków jest spowodowane okolicznościami, za które zakład nie ponosi odpowiedzialności i którym nie mogło zapobiec mimo dołożenia najwyższej staranności.

Członkowie władz statutowych zakładu, osoby zatrudnione w zakładzie (w tym pracownicy depozytariusza), będą obowiązani do zachowania tajemnicy zawodowej. Wyłączenie obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej przewiduje się w przypadku udostępnienia tych informacji prokuratorowi, na żądanie sądu albo innych właściwych organów państwowych, w związku z toczącymi się postępowaniami w sprawach dotyczących działalności funduszu lub zakładu, w tym także na żądanie organu nadzoru.

Projekt nakłada na zakład obowiązek przechowywania, archiwizacji i zabezpieczania dokumentów oraz innych nośników informacji dotyczących decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, osób uposażonych, umowy z osobą trzecią o powierzenie wykonywania niektórych czynności oraz umowy z depozytariu-

szem o przechowywanie aktywów przez okres co najmniej pięćdziesięciu lat od chwili ich sporządzenia. W przypadku likwidacji lub ogłoszenia upadłości zakładu właściwy sąd będzie miał obowiązek niezwłocznie zawiadomić organ nadzoru o wyznaczonym przechowawcy.

Utworzenie zakładu emerytalnego wymagać będzie zezwolenia organu nadzoru, które wydawane będzie na udokumentowany wniosek założycieli zakładu. Dokumenty dotyczyć będą między innymi informacji, których wykorzystanie mogłoby naruszać interes emerytów i osób uposażonych, lub których ujawnienie mogłoby w istotny sposób wpłynąć na gospodarkę finansową funduszu lub zakładu jak również listę założycieli wraz z informacją o tym, czy są jednostkami powiązаныmi, a także dokumentami potwierdzającymi ich status prawny i pochodzenie środków pieniężnych przeznaczonych na pokrycie kapitału zakładowego zakładu.

Organ nadzoru będzie zobowiązany do wydania zezwolenia na utworzenie zakładu w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku lub usunięcia braków wniosku. Wydanie tego zezwolenia jest równoznaczne z zatwierdzeniem przez organ nadzoru statutu zakładu, wydaniem zezwolenia na pełnienie funkcji członka zarządu oraz rady nadzorczej zakładu.

Zmiana statutu zakładu także wymaga zezwolenia organu nadzoru. Do wniosku o zmianę statutu należało będzie dołączyć stosowną uchwałę walnego zgromadzenia oraz jednolity tekst statutu, a w przypadku podwyższenia kapitału zakładowego zakładu również dowód opłacenia podwyższonego kapitału zakładowego. Organ nadzoru odmówi wydania zezwolenia, jeżeli zmiana statutu zakładu będzie sprzeczna z prawem, interesem emerytów lub osób uposażonych. Wydanie zezwolenia na zmianę statutu zakładu będzie równoznaczne z zatwierdzeniem przez organ nadzoru tego statutu.

Również powoływanie członków zarządu i rady nadzorczej zakładu będzie wymagać wydania zezwolenia organu nadzoru, chyba że powołanie będzie dotyczyć osób, które pełniły funkcje w tych organach w poprzedniej kadencji zarządu i rady nadzorczej zakładu.

Organ nadzoru będzie mógł cofnąć zezwolenie na utworzenie zakładu i zarządzić jego przymusową likwidację, jeżeli prowadzi on działalność niezgodnie z przepisami prawa lub statutem albo w sposób zagrażający interesom emerytów lub osób uposażonych, lub też gdyby przestał spełniać warunki wymagane do uzyskania zezwolenia. Przyczyną cofnięcia zezwolenia może być przede wszystkim fakt nie przekazywania lub przekazywania w niepełnej wysokości kwot przeznaczonych na wypłatę dożywotnich emerytur kapitałowych lub wypłat gwarantowanych, lub nieprzekazywanie ich w terminie.

W razie cofnięcia zezwolenia na utworzenie zakładu organ nadzoru zarządza jego przymusową likwidację i wyznacza likwidatora dającego rękojmię należytego wypełniania powierzonych obowiązków. Likwidator składa organowi nadzoru sprawozdania o przebiegu likwidacji. Organ nadzoru może w każdym czasie zmienić osobę likwidatora. Decyzji o zmianie likwidatora nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności. Organ nadzoru ustali wynagrodzenie likwidatora z tytułu wykonywania obowiązków wynikających z prowadzonego postępowania likwidacyjnego, natomiast koszty postępowania likwidacyjnego i wynagrodzenia likwidatora ponosić będzie zakład. Zawarcie umowy przez likwidatora z innym zakładem o przejęciu zarządzania funduszem nie może prowadzić do obniżenia wysokości wypłacanej z funduszu dożywotniej emerytury kapitałowej.

Jeżeli likwidator nie zawrze umowy z innym zakładem o przejęcie zarządzania w terminie roku od dnia otwarcia likwidacji, zarządzanie funduszem przejmuje Fundusz Gwarantowanych Dożywotnich Emerytur Kapitałowych w terminie 30 dni od dnia, w którym upłynął rok od dnia otwarcia likwidacji.

Projekt przewiduje również możliwość likwidacji dobrowolnej zakładu, która może nastąpić na podstawie umowy z innym zakładem, na mocy której zakład ten przejmie zarządzanie funduszem zarządzanym przez zakład podlegający likwidacji.

O zamiarze podjęcia uchwały o rozwiązaniu zakładu organ zwołujący walne zgromadzenie zakładu będzie obowiązany, nie później niż 30 dni przed zwołaniem walnego zgromadzenia, zawiadomić organ nadzoru. W zawiadomieniu uprawniony zawiadamiający określi przyczyny rozwiązania zakładu, zakład,

który przejmie zarządzanie funduszem zarządzanym przez zakład podlegający likwidacji oraz wstąpi w jego prawa i obowiązki oraz osobę mającą pełnić funkcję likwidatora dającego rękojmię należytego wypełniania powierzonych obowiązków.

Organ nadzoru będzie mógł, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o zamiarze podjęcia uchwały o rozwiązaniu zakładu, wyrazić, w drodze decyzji, sprzeciw, w przypadku gdy rozwiązanie zakładu zagraża interesom emerytów lub osób uposażonych.

W przypadku zgłoszenia sprzeciwu przez organ nadzoru uchwała walnego zgromadzenia zakładu o rozwiązaniu zakładu będzie nieważna. Analogicznie do wcześniejszych zapisów zawarcie umowy o przejęciu zarządzania wymaga zezwolenia organu nadzoru.

Projekt zakłada, że zakład będzie mógł połączyć się z innym zakładem przez:

- przeniesienie całego majątku zakładu przejmowanego na inny zakład przejmujący za akcje, które zakład przejmujący wydaje akcjonariuszom zakładu przejmowanego,
- utworzenie nowego zakładu, na który przechodzi majątek łączących się zakładów za akcje nowo utworzonego zakładu.

Z dniem połączenia zakładów zakład przejmujący albo zakład nowo utworzony przejmie zarządzanie funduszem zakładu przejmowanego albo podlegającego likwidacji na skutek utworzenia nowego zakładu. Połączenie zakładów nie będzie mogło prowadzić do obniżenia wysokości dożywotniej emerytury kapitałowej wypłacanej z funduszu podlegającego likwidacji.

Połączenie zakładów będzie wymagało zezwolenia organu nadzoru. Wniosek o zezwolenie na połączenie zakładów będzie składany przez:

- każdy z łączących się zakładów, w przypadku połączenia przez przeniesienie całego majątku zakładu przejmowanego na inny zakład przejmujący za akcje, które zakład przejmujący wydaje akcjonariuszom zakładu przejmowanego,

- akcjonariuszy łączących się zakładów, w przypadku połączenia przez utworzenie nowego zakładu, na który przechodzi majątek łączących się zakładów za akcje nowo utworzonego zakładu.

Organ nadzoru będzie wydawał zezwolenie na utworzenie zakładu wraz z wydaniem zezwolenia na połączenie zakładów. Zezwolenie na połączenie zakładów uznawać się będzie za zezwolenie na zmianę statutu przejmowanego funduszu. Zezwolenie na zmianę statutu funduszu i zakładu organ nadzoru wyda wraz z wydaniem zezwolenia na połączenie zakładów.

Organ nadzoru w zezwoleniu na połączenie zakładów określi szczegółowe warunki połączenia zakładów, w tym datę rozpoczęcia i zakończenia likwidacji przejmowanego funduszu. O wydaniu zezwolenia organ nadzoru zawiadomi niezwłocznie sąd rejestrowy oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych, załączając odpis zezwolenia.

Na podstawie zezwolenia organu nadzoru na połączenie zakładów albo zezwolenia na zawarcie umowy na przejęcie zarządzaniem funduszem, następuje likwidacja funduszu, którym zarządzanie zostało przejęte przez inny zakład.

Likwidacja funduszu będzie odbywać się w drodze przeniesienia jego aktywów do funduszu zarządzanego przez zakład, który przejął zarządzanie tym funduszem. Przeniesienie aktywów będzie następować w pierwszym dniu roku obrotowego funduszu.

Niezwłocznie po dokonaniu zawiadomienia organu nadzoru o dokonaniu ogłoszenia, zakład zarządzający funduszem podlegającym likwidacji będzie obowiązany rozwiązać umowę z depozytariuszem przechowującym jego aktywa oraz będzie uprawniony do rozwiązania umów ze wszystkimi innymi podmiotami działającymi na jego rzecz lub zmiany warunków tych umów w sposób zapewniający zgodność z postanowieniami statutu funduszu przejmującego, z dniem zakończenia likwidacji. Jakiegokolwiek postanowienia tych umów, ograniczające lub wyłączające możliwość rozwiązania umowy w powyższy sposób, będą nieważne. Na dzień zakończenia likwidacji funduszu Zakład Ubezpieczeń Społecz-

nych dokona zmian w Centralnym Rejestrze Otrzymujących Emerytury z Funduszu Dożywotnich Emerytur Kapitałowych.

Jeżeli w trakcie likwidacji znajdą przesłanki wystąpienia z wnioskiem o ogłoszenie upadłości zakładu, likwidator wystąpi niezwłocznie do właściwego sądu z wnioskiem o ogłoszenie upadłości zakładu, zawiadamiając o tym jednocześnie organ nadzoru. Do upadłości zakładów będzie się stosować przepisy ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. Nr 60, poz. 535, z późn. zm.). W razie ogłoszenia upadłości zakładu organ nadzoru cofnie zezwolenie na utworzenie zakładu.

Jednocześnie co do zasady organ nadzoru będzie mógł być uczestnikiem postępowania upadłościowego.

W zakresie działalności zakładów emerytalnych emerytura z II filaru będzie wypłacana w formie tzw. indywidualnej renty dożywotniej, określonego w projekcie jako dożywotnia emerytura kapitałowa. Emerytury z II filara będą wypłacane za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który jest przygotowany do obsługi ubezpieczonych.

Wobec powyższego powierzenie mu wypłat i niektórych innych czynności zapewni obniżenie kosztów funkcjonowania systemu.

Ustalenia oferty dożywotniej emerytury kapitałowej będzie dokonywać zatrudniony w zakładzie aktuariusz, przy wykorzystaniu przyjętych przez zakład tablic prognozowanego przeciętnego dalszego trwania życia z podziałem na wiek i techniczną stopę procentową oraz z uwzględnieniem opłaty za zarządzanie funduszem.

Wysokość stawek oferowanej dożywotniej emerytury kapitałowej za każdy tysiąc złotych składki będzie mogła być zróżnicowana wyłącznie w zależności od wyrażonego w ukończonych latach i miesiącach wieku członka otwartego funduszu emerytalnego. Za zgodą organu nadzoru zakład będzie mógł zmieniać ofertę dożywotniej emerytury kapitałowej.

W tym celu zakład będzie obowiązany do przekazania organowi nadzoru zmienionej oferty dożywotniej emerytury kapitałowej, do której załączy informację o przyjętych założeniach i o sposobie jej wyliczenia. Jeżeli zmieniona oferta dożywotniej emerytury kapitałowej naruszy przepisy prawa lub w inny sposób zagrozi interesom emerytów lub osób uposażonych, w terminie 30 dni od dnia jej otrzymania organ nadzoru wyda decyzję podlegającą natychmiastowemu wykonaniu o zakazie wprowadzenia jej do obrotu. W przypadku wydania przez organ nadzoru decyzji o zakazie wprowadzenia nowej oferty do obrotu, będzie obowiązywać oferta dotychczasowa. Gdy organ nadzoru nie zgłosi sprzeciwu nowa oferta stanie się obowiązująca od pierwszego dnia kwartału następującego po kwartale, w którym zakład złożył wniosek o zmianę dotychczasowej oferty dożywotniej emerytury kapitałowej.

Organ nadzoru z ofert dożywotnich emerytur kapitałowych sporządza zestawienie ofert dożywotnich emerytur kapitałowych wskazując dzień, od którego będą one obowiązywały. Zestawienie ofert zostanie następnie przekazane do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, lecz nie później niż do 10 dnia roboczego poprzedzającego koniec bieżącego kwartału. Zakład Ubezpieczeń Społecznych udostępni obowiązujące zestawienie ofert dożywotnich emerytur kapitałowych w lokalach terenowych jednostek organizacyjnych i na swojej stronie internetowej. Obowiązkiem organu nadzoru będzie przechowywanie, archiwizowanie i zabezpieczanie zestawienia ofert dożywotnich emerytur kapitałowych przez okres pięćdziesięciu lat od dnia, w którym zaczęły obowiązywać.

W przypadku gdyby organ nadzoru wydał decyzję o cofnięciu zezwolenia na utworzenie zakładu i zarządzeniu jego przymusowej likwidacji albo zezwolenia na połączenie zakładów, będzie miał obowiązek sporządzić zestawienie ofert dożywotnich emerytur kapitałowych, nieuwzględniające oferty dożywotniej emerytury kapitałowej zakładu określonego w tej decyzji.

Projekt przewiduje że, zakład będzie mógł informować członków otwartych funduszy emerytalnych jedynie o treściach zawartych w zestawieniu ofert dożywotnich emerytur kapitałowych.

Zakłady emerytalne zarządzające funduszami dożywotnich emerytur kapitałowych są ograniczone przepisami ściśle regulującymi gospodarkę finansową.

Z posiadanych aktywów, na które w głównej mierze składać się będą wpłacone składki, fundusz dożywotnich emerytur kapitałowych tworzyć będzie rezerwy: rezerwę dożywotnich emerytur kapitałowych – RDEK – przeznaczoną na pokrycie bieżących i przyszłych zobowiązań funduszu wynikających z decyzji ZUS, oraz rezerwę regulacyjną – RR – przeznaczoną na ewentualne pokrycie strat z inwestycji z aktywów funduszu. 90 % zysku z inwestycji aktywów funduszu ma służyć sfinansowaniu podwyżek dożywotnich emerytur kapitałowych.

Rok obrotowy funduszu ma trwać pełne dwanaście miesięcy i kończyć się w dniu 31 sierpnia. Umożliwi to od dnia 1 marca każdego roku kalendarzowego sprawną realizację waloryzacji świadczeń emerytalnych uwzględniającą udział każdego emeryta w zysku.

Za zarządzanie funduszem zakład będzie mógł pobierać opłatę z aktywów stanowiących pokrycie RDEK w wysokości nie większej niż 3,5 % wypłacanych dożywotnich emerytur kapitałowych. Zakład będzie obowiązany posiadać środki własne w wysokości nie niższej niż 2 % wartości rezerwy dożywotnich emerytur kapitałowych. Wyjątek przewidziano dla zakładu zarządzającego więcej niż jednym funduszem.

Projekt przewiduje, że aktywa funduszu powinny być lokowane w sposób zapewniający bezpieczeństwo i rentowność, przy czym aktywa te powinny być w odpowiedni sposób zróżnicowane i rozproszone tak, aby nie były one związane z jedną kategorią lokat lub jednym podmiotem, jak również aby nie były obciążone zobowiązaniami innymi niż wynikające z decyzji ZUS. Projekt przewiduje ograniczenia dotyczące lokowania aktywów funduszu, analogiczne od ograniczeń polityki lokacyjnej otwartych funduszy emerytalnych.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że fundusze dożywotnich emerytur kapitałowych mają być specyficznymi instytucjami finansowymi realizującymi zadania państwa w zakresie zapewnienia zabezpieczenia społecznego obywatelom. Za realizację tych zadań państwo polskie pozostaje w pełni odpowiedzialne. Zarów-

no celem utworzenia OFE, jak i projektowanych FDEK jest prywatyzacja zarządzania funduszami publicznymi pochodzącymi ze składek ubezpieczonych, a nie „prywatyzacja” środków administrowanych przez system ubezpieczeń społecznych. Tak samo jak członkowie otwartego funduszu emerytalnego nie są współwłaścicielami aktywów otwartego funduszu emerytalnego, również emeryci nie będą właścicielami funduszu dożywotnich emerytur kapitałowych. To fundusz staje się uprawnionym do wykonywania wszelkich praw majątkowych składających się na mienie funduszu oraz do dysponowania nimi. Majątek ten jest powierzony funduszom na własność, jako własny majątek funduszy, ale jedynie w celu wykonania zadania państwa, jakim jest zapewnienie odpowiedniego ubezpieczenia społecznego, przy czym ustawy określają, na jakich zasadach dokonano tego powierzenia. Własność tych środków, w sensie cywilnoprawnym, nie zmienia charakteru roli, jaką odgrywają fundusze w ramach polskiego systemu zabezpieczenia społecznego. Tego rodzaju powierzenie środków systemu ubezpieczeń społecznych podmiotom prywatnym nie może wyłączać możliwości decydowania przez państwo członkowskie, na podstawie art. 295 TWE, o przeznaczeniu tych środków i zakresie ich wykorzystania, nawet jeżeli faktycznym „wykonawcą” tej własności są instytucje finansowe sui generis z pogranicza prawa prywatnego i publicznego. Zaproponowane limity inwestycyjne stanowią wyraz woli państwa jako rzeczywistego właściciela środków pochodzących ze składek osób objętych systemem ubezpieczenia społecznego.

Określenie pewnego rodzaju limitów inwestycyjnych, takich jak w projekcie, pozostaje w zakresie wyłącznej prerogatywy państwa do określenia podstawowych zasad ich systemów zabezpieczenia społecznego.

Bez wątplenia wprowadzone na gruncie projektu ustawy limity inwestycyjne stanowią jedną z podstawowych zasad komponentu kapitałowego polskiego systemu zabezpieczenia społecznego, albowiem mają decydujące znaczenie dla jego stabilności finansowej i zapewnienia bezpieczeństwa emerytów. Konieczność usunięcia tych ograniczeń mogłaby stworzyć zachwianie równowagi finansowej tego systemu.

Istotnym elementem rzutującym na gospodarkę finansową funduszu i jej bezpieczeństwo jest zapewnienie mu równomiernego wyboru przez kobiety i mężczyzn oferowanych przez niego świadczeń. Ponieważ w rzeczywistości nie jest to możliwe bez zastosowania zasad regulacji (przymusu), stało się koniecznym opracowanie mechanizmu wyrównawczego.

Bezpośrednio do ustawy wprowadzono regulacje dotyczące mechanizmu wyrównawczego. Fundusze będą uczestniczyć w wyrównaniu finansowym z tytułu rozliczenia różnic powstałych w wysokości rezerw powstałych w danym roku obrotowym z powodu innej struktury płci emerytów, których składki zostały przekazane na podstawie decyzji ZUS, niż wynikającej ze wszystkich składek emerytów przekazanych funduszom w tym okresie. Wyrównania finansowego będzie dokonywać Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W tym celu będzie wykorzystywać dane jednostkowe dotyczące emerytów przekazane przez poszczególne fundusze. Wprowadzenie mechanizmu wyrównawczego będzie skutkowało nieopłacalnością prowadzenia aktywnej akwizycji w celu selekcji klientów, co przedkładać się będzie na brak kosztów sprzedaży.

Fundusz będzie obowiązany wybrać depozytariusza, któremu, na podstawie umowy, powierzy przechowywanie swoich aktywów. Ustawa wprowadzi szereg ograniczeń dotyczących banku, który mógłby pełnić tę rolę. Musi być to bank krajowy w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe oraz posiadać fundusze własne w wysokości co najmniej 400 000 000 zł. Depozytariuszem będzie mógł być Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A., o ile spełni warunki określone w ustawie.

Jeżeli depozytariusz w trakcie trwania umowy z funduszem przestanie spełniać którykolwiek z warunków przewidzianych przepisami ustawy dla depozytariusza zakładu, będzie miał obowiązek niezwłocznego zawiadomienia o tym organu nadzoru oraz funduszu.

W zakresie przechowywania aktywów funduszu do obowiązków depozytariusza należeć będzie przede wszystkim:

- prowadzenie rejestru aktywów funduszu zapisywanych na właściwych rachunkach oraz przechowywanych przez depozytariusza i inne podmioty uprawnione do tego na mocy odrębnych przepisów lub na podstawie umów zawieranych za zgodą depozytariusza,
- zapewnienie, aby wartość aktywów funduszu była ustalana w sposób pozwalający zakładowi na wykonanie obowiązków określonych w ustawie,
- zapewnienie, aby aktywa były lokowane zgodnie z przepisami prawa,
- zapewnienie terminowego rozliczania umów dotyczących aktywów funduszu.

Depozytariusz będzie obowiązany do występowania w imieniu funduszu, z powództwem przeciwko zakładowi z tytułu szkody spowodowanej niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem przez zakład ustawowych obowiązków.

Umowa z depozytariuszem o przechowywanie aktywów funduszu będzie określać szczegółowo obowiązki depozytariusza i funduszu, sposób ich wykonywania, wynagrodzenie depozytariusza, sposób obliczania kosztów i pobierania opłat obciążających aktywa funduszu, a także wskazywać osoby wyznaczone przez depozytariusza bezpośrednio odpowiedzialne za należyte wykonanie umowy.

Aktywa funduszu przechowywane w sposób przewidziany w przepisach projektowanej ustawy nie będą mogły być przedmiotem egzekucji skierowanej przeciwko depozytariuszowi lub innym podmiotom uprawnionym do przechowywania aktywów funduszu na mocy odrębnych przepisów lub na podstawie umów zawieranych za zgodą depozytariusza, a także nie wchodzi w skład masy upadłości depozytariusza lub podmiotów uprawnionych do przechowywania aktywów funduszu i nie mogą być objęte postępowaniem układowym.

W zakresie obowiązków sprawozdawczych funduszu i zakładu, projekt ustawy przewiduje obowiązek przedstawiania organowi nadzoru rocznego sprawozdania finansowego, sporządzonego zgodnie z przepisami o rachunkowości, w terminie 6 miesięcy od ostatniego dnia roku obrotowego. Dodatkowo zakład będzie sporządzał miesięczne i kwartalne sprawozdania finansowe. Do sprawozdań finan-

sowych zakład będzie dołączać zestawienie środków własnych wraz ze wskazaniem dowodów posiadania środków własnych w wysokości co najmniej 2 % wartości aktywów funduszu.

Zakład będzie dokonywać wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych przed upływem roku obrotowego, jednakże ten sam podmiot nie będzie mógł badać sprawozdania finansowego zakładu przez okres dłuższy niż 5 lat.

W celu zapewnienia pewności wypłat na mocy projektowanej ustawy utworzony zostanie Fundusz Gwarantowanych Dożywotnich Emerytur Kapitałowych (FGDEK), którym będzie dysponować i zarządzać Bank Gospodarstwa Krajowego jako jego organ. FGDEK będzie państwowym funduszem celowym, którego statut zostanie określony i nadany, w drodze rozporządzenia, przez Prezesa Rady Ministrów.

Przewiduje się, że środki FGDEK będą mogły być przeznaczone na wypłatę dożywotnich emerytur kapitałowych lub wypłat gwarantowanych w następstwie przejęcia przez FGDEK zobowiązań z decyzji ZUS w wyniku przeprowadzenia przymusowej likwidacji zakładu, ogłoszenia upadłości zakładu albo oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości zakładu lub umorzenia postępowania upadłościowego oraz udzielanie pomocy finansowej funduszowi przejętemu przez FGDEK w celu sanacji jego gospodarki finansowej i sprzedaży zainteresowanemu zakładowi emerytalnemu.

Projekt przewiduje, że kontrolę nad działalnością funduszy i zakładów emerytalnych sprawować będzie organ nadzoru. W obowiązującym stanie prawnym obowiązki te powierzone zostaną Komisji Nadzoru Finansowego. Organ nadzoru będzie sprawował nadzór uwzględniając konieczność przestrzegania przez zakłady przepisów prawa, ochronę interesów emerytów lub osób uposażonych oraz ochronę przejrzystości i konkurencji na rynku.

Organ nadzoru będzie uprawniony do przeprowadzania w każdym czasie kontroli działalności funduszu, zakładu, depozytariusza lub osoby trzeciej, której zakład powierzył wykonywanie niektórych czynności. Ustawa zawiera regulacje doty-

czące procedur, terminów i sankcji, umożliwiające prawidłowe przeprowadzenie kontroli.

W przypadku gdy fundusz lub zakład prowadziłyby działalność z naruszeniem prawa, statutu lub rażąco naruszał interesy emerytów lub osób uposażonych, organ nadzoru będzie mógł nałożyć na członka zarządu zakładu, odpowiedzialnego za te naruszenia, karę pieniężną w wysokości do 200 000 zł. Wygaśnięcie mandatu członka zarządu zakładu nie wyłączy możliwości nałożenia tej kary.

Jeżeli informacje o treściach zawartych w obowiązującej ofercie dożywotniej emerytury kapitałowej, udostępniane lub rozpowszechniane publicznie przez zakład lub na jego zlecenie, a także na rzecz funduszu lub zakładu, naruszają przepisy prawa, wprowadzają w błąd lub mogą wprowadzać w błąd, organ nadzoru będzie mógł, w drodze decyzji administracyjnej podlegającej natychmiastowemu wykonaniu, zakazać zakładowi ich ogłaszania, udostępniania lub rozpowszechniania. Jednocześnie decyzja ta będzie nakazywać zakładowi ogłoszenie lub udostępnienie sprostowania o treści i w formie wskazanej przez organ nadzoru oraz we wskazanym przez organ nadzoru terminie. Jeżeli zakaz lub nakaz zawarty w decyzji nie zostanie wykonany, organ nadzoru będzie miał prawo nałożenia na zakład kary pieniężnej w wysokości do 2 000 000 zł oraz na koszt zakładu ogłosić lub udostępnić sprostowanie.

Organ nadzoru, ustalając wysokość kary pieniężnej nakładanej na podstawie przepisów ustawy, będzie uwzględniał rodzaj, wagę, czas trwania nieprawidłowości, dotychczasową działalność podmiotu karanego oraz jego możliwości finansowe. Do kar pieniężnych nakładanych przez organ nadzoru nie będą miały zastosowania przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.). Organ nadzoru będzie mógł nadać każdej decyzji rygor natychmiastowej wykonalności jeżeli wymaga tego interes emerytów lub osób uposażonych albo gdy wymagać będzie tego interes rynku.

Emeryt lub osoba uposażona będą mogli wnieść do organu nadzoru skargę na fundusz. Jej przedmiotem będą mogły być w szczególności zaniedbanie lub nie-

należyte wykonywanie zadań przez fundusz, naruszenie przez fundusz przepisów prawa, interesu emerytów lub osób uposażonych. Organ nadzoru będzie obowiązany do podejmowania bez zbędnej zwłoki czynności w celu rozpatrzenia skargi i zawiadomienia wnoszącego skargę o sposobie jej załatwienia.

W projekcie ustawy zawarto propozycję przepisu wprowadzającego możliwość utworzenia funduszu i zakładu emerytalnego przez Skarb Państwa reprezentowanego przez ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa. Skarb Państwa byłby wyłącznym akcjonariuszem i założycielem funduszu oraz zakładu powstałego na mocy ustawy. Zakłada się, że zakład i fundusz, które powstaną na mocy ustawy, nie podlegałyby prywatyzacji.

Ponadto projekt umożliwia utworzenie za zgodą organu nadzoru funduszu przez powszechne товариство emerytalne. Wydanie zezwolenia na utworzenie funduszu przez powszechne товариство emerytalne będzie uznawać się za zezwolenie na wykonywanie w tym zakresie działalności oraz zezwolenie na zmianę statutu powszechnego товариства emerytalnego, o którym mowa w art. 58 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych. Organ nadzoru będzie mógł cofnąć zezwolenie na utworzenie funduszu przez powszechne товариство emerytalne, jeżeli:

- 1) fundusz lub powszechne товариство emerytalne będzie prowadzić działalność niezgodnie z przepisami prawa, statutem lub w sposób zagrażający interesom emerytów lub osób uposażonych lub
- 2) fundusz nie będzie przekazywać lub przekazywać w niepełnej wysokości kwoty przeznaczone na wypłatę dożywotnich emerytur kapitałowych lub wypłat gwarantowanych, lub nie będzie przekazywać ich w terminie.

W przypadku cofnięcia zezwolenia na utworzenie funduszu przez powszechne товариство emerytalne, zarządzanie funduszem przejmie FGDEK. W decyzji o cofnięciu zezwolenia na utworzenie funduszu przez powszechne товариство emerytalne, organ nadzoru określi termin przejęcia zarządzania funduszem przez FGDEK.

Projekt przewiduje także przepisy karne dotyczące ochrony nazwy firmy oraz ochrony interesów emerytów i osób uposażonych.

Projekt przewiduje dokonanie zmian w ustawach będących konsekwencją rozwiązań przyjętych w projekcie:

- w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654, z późn. zm.),
- w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.),
- w ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 159, poz. 1667, z późn. zm.),
- w ustawie z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037, z późn. zm.),
- w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 124, poz. 1151, z późn. zm.),
- w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz o Rzeczniku Ubezpieczonych (Dz. U. Nr 124, poz. 1153, z późn. zm.),
- w ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, z późn. zm.),
- w ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. Nr 157, poz. 1119 oraz z 2007 r. Nr 42, poz. 272 i Nr 49, poz. 328).
- w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74, z późn. zm.).

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie z dniem 1 stycznia 2013 r.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej. Projekt nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które będzie oddziaływać projektowana regulacja

Niniejszy projekt określa zasady organizacji i funkcjonowania instytucji zapewniających realizację od roku 2014 wypłat dożywotnich emerytur kapitałowych dla byłych członków otwartych funduszy emerytalnych.

Nowym systemem emerytalnym objęte są osoby urodzone w 1949 r. i młodsze. Ze względu na to, że inne kryteria wiekowe obowiązywały przy wejściu do II filara (ten sam rok urodzenia dla kobiet i mężczyzn), a inne kryteria obowiązują przy przejściu na emeryturę (różny wiek dla kobiet i mężczyzn uprawniający do przejścia na emeryturę), w latach 2009 – 2014 na emeryturę ze środków gromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych przechodzić będą same kobiety. Osoby urodzone w latach 1949 – 1968 podejmowały decyzję, czy część ich składek na ubezpieczenie społeczne będzie przekazywana do otwartego funduszu emerytalnego, czy całość będzie rejestrowana na koncie w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych. Liczby członków otwartych funduszy emerytalnych w przybliżeniu określają liczbę przechodzących na emeryturę w podanych latach, ze względu na możliwość wcześniejszego lub późniejszego przechodzenia na emeryturę części ubezpieczonych.

Członkowie otwartych funduszy emerytalnych przechodzący na emeryturę w kolejnych latach (w tysiącach).

Rok urodz. Rok przejścia	1949 2009	1950 2010	1951 2011	1952 2012	1953 2013	1954 2014	1955 2015	1956 2016	1957 2017	1958 2018	1959 2019	1960 2020	2021- 2025	2026- 2030	2031- 2035
Ogółem	2,65	6,2	10,35	24,26	37,17	67,76	96,39	120,98	146,66	170,79	192,66	209,73	1325	1440	1746
Mężczyźni	0	0	0	0	0	10,48	20,47	29,27	39,05	50,67	64,17	78,41	582	649	728
Kobiety	2,65	6,2	10,35	24,26	37,17	57,28	75,92	91,71	107,61	120,12	128,49	131,32	744	793	1019

Za lata 2009-2020 obliczenia MPiPS z 2007 roku, za lata 2021-2035 obliczenia KNUiFE z 2006 roku.

Regulacja bezpośrednio odnosi się do członków otwartych funduszy emerytalnych. Na mocy projektowanej ustawy uzyskają oni prawo do nowej emerytury: dożywotniej emerytury kapitałowej.

Wprowadzenie zasady, że środki zgromadzone przez ubezpieczonego w OFE są przekazywane na rachunek specjalnego, odrębnego Funduszu Eme-

rytur Kapitałowych, przed wydaniem przez ZUS decyzji emerytalnej, spowoduje określone skutki finansowe dla otwartych funduszy emerytalnych. Skala tych skutków jest trudna do dokładnego oszacowania ze względu na brak dokładnych informacji o strukturze wiekowej, stażu i podstaw wymiaru składek, jak i wielkości odsetek wpłaconych przez ZUS do OFE. Ponadto brak jest informacji o liczbie osób należących do OFE, które uzyskają uprawnienia do wcześniejszej emerytury do 2008 r.

Na podstawie dostępnych informacji o liczbie i strukturze osób należących do OFE oraz przy założeniu, że żadna z tych osób nie skorzysta z prawa wcześniejszego przejścia na emeryturę, można oczekiwać, że liczba osób oraz szacunkowa kwota wypłat zebranego przez nich kapitału w OFE w danym roku w zależności od przyjętej stopy zwrotu z OFE według wieku i płci przedstawia się następująco.

Scenariusz I (od 2008 r. – realna stopa zwrotu z OFE – 5 %)

rok urodzenia	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955
rok przejścia na emeryturę dożywnią z OFE	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ogółem:							
Liczba członków w OFE	13 017	26 428	39 222	62 404	86 484	119 397	151 671
Średni kapitał w zł	43 938	48 101	52 753	55 388	60 775	66 191	71 894
Suma aktywów w OFE w mln zł	572	1 271	2 069	3 456	5 256	7 903	10 904
Mężczyźni:							
Liczba członków w OFE	10 477	20 467	29 266	39 049	50 672	64 169	78 412
Średni kapitał w zł	49 031	54 158	59 608	65 399	71 550	78 081	85 011
Suma aktywów w OFE w mln zł	514	1 108	1 744	2 554	3 626	5 010	6 666
Kobiety:							
Liczba członków w OFE	2 540	5 961	9 956	23 355	35 812	55 228	73 259
Średni kapitał w zł	22 931	27 306	32 602	38 650	45 529	52 377	57 854
Suma aktywów w OFE w mln zł	58	163	325	903	1 630	2 893	4 238

Scenariusz II (od 2008 r. – realna stopa zwrotu z OFE – 3 %)

rok urodzenia	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955
rok przejścia na emeryturę dożywnią z OFE	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ogółem:							
Liczba członków w OFE	13 017	26 428	39 222	62 404	86 484	119 397	151 671
Średni kapitał w zł	39 648	42 747	46 200	47 711	51 630	55 451	59 395
Suma aktywów w OFE w mln zł	516	1 130	1 812	2 977	4 465	6 621	9 008
Mężczyźni:							
Liczba członków w OFE	10 477	20 467	29 266	39 049	50 672	64 169	78 412
Średni kapitał w zł	44 399	48 356	52 496	56 828	61 359	66 097	71 049
Suma aktywów w OFE w mln zł	465	990	1 536	2 219	3 109	4 241	5 571
Kobiety:							
Liczba członków w OFE	2 540	5 961	9 956	23 355	35 812	55 228	73 259
Średni kapitał w zł	20 051	23 489	27 692	32 466	37 864	43 081	46 920
Suma aktywów w OFE w mln zł	51	140	276	758	1 356	2 379	3 437

Scenariusz III (od 2008 r. – realna stopa zwrotu z OFE – 1 %)

rok urodzenia	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955
rok przejścia na emeryturę dożywotnią z OFE	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ogółem:							
Liczba członków w OFE	13 017	26 428	39 222	62 404	86 484	119 397	151 671
Średni kapitał w zł	35 733	37 945	40 423	41 061	43 837	46 443	49 079
Suma aktywów w OFE w mln zł	465	1 003	1 585	2 562	3 791	5 545	7 444
Mężczyźni:							
Liczba członków w OFE	10 477	20 467	29 266	39 049	50 672	64 169	78 412
Średni kapitał w zł	40 164	43 139	46 208	49 374	52 639	56 006	59 478
Suma aktywów w OFE w mln zł	421	883	1 352	1 928	2 667	3 594	4 664
Kobiety:							
Liczba członków w OFE	2 540	5 961	9 956	23 355	35 812	55 228	73 259
Średni kapitał w zł	17 454	20 111	23 417	27 163	31 383	35 332	37 950
Suma aktywów w OFE w mln zł	44	120	233	634	1 124	1 951	2 780

Rzeczywisty skutek finansowy byłby jednak faktycznie niższy, gdyż część z tych osób może skorzystać z prawa do przejścia na wcześniejszą emeryturę. W rezultacie zmniejszy się oszacowana liczba osób przechodzących na emeryturę w danym roku, co oznacza że suma wypłat z OFE będzie mniejsza.

2. Konsultacje społeczne

Kolejne wersje projektu ustawy o funduszach dożywotnich emerytur kapitałowych poddane zostały konsultacjom społecznym.

W lutym 2008 roku ówczesna wersja projektu – ustawa o zakładach emerytalnych – była przedmiotem szerokich konsultacji z partnerami społecznymi, organizacjami związkowymi i organizacjami pracodawców. Projekt przekazano do Komisji Krajowej NSZZ Solidarność, Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, Forum Związków Zawodowych, Związku Pracodawców – Business Centre Club, Konfederacji Pracodawców Polskich, Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan, Związku Rzemiosła Polskiego i do Krajowej Izby Gospodarczej.

Projekt, wraz z projektem ustawy o emeryturach kapitałowych, był prezentowany Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych.

W sierpniu br. uzgodniona wersja projektu została ponownie przedstawiona Członkom Zespołu KT ds. Ubezpieczeń Społecznych. Ostatecznym efektem prac reprezentatywnych organizacji pracodawców i pracobiorców w KT jest przyjęte w dniu 20 sierpnia br. stanowisko Zespołu Trójstronnej Komisji ds.

Ubezpieczeń Społecznych, które należy traktować jako ostateczną wersję stanowiska partnerów społecznych zgłoszonego w trybie ustawowych konsultacji.

Stosownie do art. 75 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych projekt został przedstawiony Radzie Nadzorczej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. RN ZUS nie zgłosiła uwag do projektu.

Projekt został również przedstawiony Rzecznikowi Ubezpieczonych. W trakcie uzgodnień przyjęto postulowaną przez Rzecznika Ubezpieczonych nową redakcję art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz rzeczniku ubezpieczonych, umożliwiając w ten sposób Rzecznikowi ochronę interesów osób otrzymujących dożywotnią emeryturę kapitałową oraz osób przez nie uposażonych.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Zasady ustalania wysokości świadczeń ze środków gromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych określa komplementarny projekt ustawy o emeryturach kapitałowych, w związku z powyższym projekt nie ma wpływu na budżet ubezpieczeń społecznych.

Projekt przewiduje utworzenie nowego państwowego funduszu celowego – Fundusz Gwarantowanych Dożywotnich Emerytur Kapitałowych (FGDEK). Środki funduszu mają pochodzić z wpłat zakładów emerytalnych zarządzających funduszami dożywotnich emerytur kapitałowych i mają służyć ewentualnemu dokapitalizowaniu FDEK, którego zarządzanie zostało na mocy decyzji organu nadzoru odebrane zakładowi emerytalnemu i tylko gdy rezerwy FDEK będą nieadekwatne do jego zobowiązań. W tej sytuacji FGDEK będzie mógł otrzymać dotację z budżetu państwa lub zaciągnąć pożyczkę lub kredyt.

W związku z rozwiązaniami projektu w części dotyczącej gospodarki finansowej, w przypadku sprawnego działania organu nadzoru i jeżeli nie dojdzie do nadzwyczajnych wydarzeń, sytuacja taka nie jest możliwa, a jeżeli już nastąpi pociągnie za sobą nieznaczne wydatki (aktywa funduszu są bowiem

większe od jego zobowiązań z tytułu wypłaty emerytur). W tej sytuacji należy przyjąć, że wpływ utworzenia FGDEK na system finansów publicznych będzie znikomy. Państwo pozostaje jednak ostatecznym gwarantem realności ochrony ubezpieczeniowej.

Należy również odnotować, że w trakcie prac nad ustawą Minister Sprawiedliwości wyraził swój sprzeciw wobec rozszerzenia kognicji Sądu Okręgowego w Warszawie i niemożliwość oszacowania kosztów związanych z prowadzeniem rejestru Funduszy Dożywotnich Emerytur Kapitałowych. W trakcie uzgodnień międzyresortowych uznano możliwość ewentualnego rozszerzenia funkcji Krajowego Rejestru Sądowego o prowadzenie rejestru nie tylko FDEK, ale również innych wyodrębnionych mas majątkowych nabywających osobowość prawną z chwilą wpisu do rejestru o zbliżonym charakterze, tj. funduszy inwestycyjnych i funduszy emerytalnych. Działanie takie wymaga jednak kompleksowej regulacji i wykraczającej poza ramy projektu.

Przepisy projektowanej ustawy nie mają wpływu na budżety jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Niska aktywność zawodowa negatywnie wpływa na dochody emerytalne. Zależność emerytur od aktywności zawodowej, przy prowadzeniu konsekwentnej polityki eliminacji przywilejów, może zwiększyć aktywność zawodową, liczbę poszukujących pracy i długość pracy, a w konsekwencji wysokość emerytur.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Regulacje projektu nie mają wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Regulacje dotyczą gospodarki jako całości i nie mają wpływu na rozwój któregoś z regionów.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Nie odnotowano zgłoszeń podmiotów zainteresowanych pracami nad projektem ustawy.

Stanowisko

Zespołu Trójstronnej Komisji ds. Ubezpieczeń Społecznych
w sprawie projektu ustawy o funduszach dożywotnich emerytur kapitałowych
z dnia 20 sierpnia 2008 r.

Zespół potwierdził, że projekt ustawy wymaga pilnego uchwalenia przez Parlament, w związku z czym rekomenduje projekt do dalszych prac legislacyjnych.

Strona związkowa zgłosiła następujące zastrzeżenia:

- 1) brak waloryzacji cenowej świadczeń,
- 2) brak dziedziczenia emerytury dożywotniej i możliwości zawieszenia korzystania ze świadczenia z II filara,
- 3) zbyt niski kapitał zakładowy zakładów emerytalnych,
- 4) brak wymogu znajomości języka polskiego przez członków zarządu,
- 5) zbyt niskie wymagania w stosunku do członków rady nadzorczej,
- 6) brak terminu dla organu nadzoru na zatwierdzenie zmiany statutu zakładu emerytalnego,
- 7) zbyt wysoki poziom opłaty za zarządzanie funduszem,

Dla strony związkowej najważniejsze w ustawie są gwarancje (pewność wypłaty), terminowość, wysokość (waloryzacja) oraz dziedziczenie.

Strona pracodawców:

- 1) kwestionuje wysokość rezerwy regulacyjnej (8%) stawiającą pod znakiem zapytania rentowność tej działalności; wątpliwości budzi czy zobowiązania funduszu wobec zakładu z tytułu tej rezerwy zalicza się do środków własnych zakładu; jeżeli nie to wymogi kapitałowe dla prowadzenia tej działalności rosną do 10% RDEK, co stawia pod znakiem zapytania powstanie konkurencyjnego rynku wypłat świadczeń z II filara;

- 2) jest przeciwna obniżeniu proponowanemu w projekcie poziomu opłat za zarządzanie funduszem;
- 3) postuluje równe traktowanie prywatnych i publicznych podmiotów działających na rynku wypłat z II filaru.

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
Mikołaj Dowgielewicz

Min.MDA9A3 /08/DP/pk

Warszawa, dnia 25 sierpnia 2008 r.

Pan
Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o funduszach dożywotnich emerytur kapitałowych, wyrażona na podstawie art. 9 pkt 3 w związku z art. 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2a ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494, z późn. zm.) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej Mikołaja Dowgielewicza

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo z dnia 25.08.2008 r. nr RM-10-138-08) pozwalam sobie zgłosić następujące uwagi:

- I. Na mocy proponowanego art. 88 ustawy wprowadzone zostały ograniczenia w zakresie możliwości lokowania aktywów funduszu dożywotnich emerytur kapitałowych (DEK). Zgodnie z tym przepisem aktywa te mogą być lokowane jedynie w kraju i tylko w lokatach w walucie polskiej. Co do zasady zatem wyłączona została możliwość lokowania ich w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej, a także w walutach tych państw. Jedynie w drodze wyjątku Rada Ministrów może wydać na podstawie proponowanego art. 90 ust. 4 ustawy rozporządzenie, na mocy którego wprowadzone zostanie ogólne zezwolenie na lokowanie aktywów funduszu DEK poza granicami kraju, ale tylko w wąsko określonej kategorii lokat wskazanych w proponowanym art. 90 ust. 1 ustawy oraz przy zachowaniu limitu 5% stosunkowej wartości aktywów funduszu DEK zainwestowanych w lokatach poza granicami kraju do łącznej wartości aktywów tego funduszu (proponowany art. 90 ust. 2 ustawy).
- II. Pragnę podkreślić, iż w dniu 23 października 2007 r. Komisja Europejska wystosowała w stosunku do Rzeczypospolitej Polskiej w trybie art. 226 TWE zarzuty

